నేటినిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

హైదరాబాద్ గురువారం 29-4-2021 RNI No.52865/93-Postal No\.H/SD/258/2020-2022 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :27 సంచిక: 224 పేజీలు: 6 వెల: రూ.1/-

నమ్మలేని నిజాలు

పెద్దల హుండి
శ్రమజీవుల ముల్లె
ధర్మ దాతలు.

మనసు కోతి
స్థిరయోగమె ఖ్యాతి
మిగులు భ్రాంతి.

శవాలమ్మకం
పరీక్షల కోతలు
తేలని లెక్క.

చాలా దారులు
జ్ఞాన విజ్ఞాన జగత్తు
దీపం పురుగు.

కోడికి కత్తి
ప్రాణం తనదికాదు
లోకం పోకడ.

\- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

శ్రీనిజాలు

ప్రాణగాలి రాష్ట్రానికి
సమృద్ధిగానె వచ్చింది
రోజురోజు కరోనాకు
శవాల గుట్ట హెచ్చింది.

వయసు వాళ్లకిక టీకా
వాయిదానె పడనుందా?
ఆలి లేదు చూలి లేదు
కొడుకు పేరు గోవిందా !

\- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

కరోనా అలర్ట్.. వచ్చే మూడు, నాలుగు వారాలు కీలకం

హైదరాబాద్ , ఏప్రిల్ 28: కరోనా కట్టడికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు సత్ఫలితాలు ఇస్తున్నాయి అని తెలంగాణ ప్రజారోగ్య సంచాలకులు శ్రీనివాస్ రావు స్పష్టం చేశారు. అయితే కరోనా నివారణకు వచ్చే మూడు, నాలుగు వారాలు కీలకమని, ప్రజలందరూ అప్రమత్తంగా ఉండాలని ఆయన హెచ్చరించారు. మే నెలఖారు వరకు అందరూ జాగ్రత్తలు పాటించాలన్నారు. మాస్కు తప్పనిసరిగా ధరించాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. కోఠిలోని పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టర్ కార్యాలయంలో శ్రీనివాస్ రావు మీడియాతో మాట్లాడారు.

ఇక నుంచి మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలని సూచించారు. వచ్చేది పెళ్లిళ్లు, పండుగల సీజన్ కాబట్టి మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలన్నారు. జాగ్రత్తల విషయంలో ప్రజల్లో అలసత్వం పనికి రాదు అన్నారు. రాష్ట్రంలో ఇప్పటి వరకు మొత్తం 45 లక్షల మందికి టీకా ఇచ్చామన్నారు. కరోనా నివారణ కోసం ప్రజలు సంపూర్ణంగా సహకరిస్తున్నారు అని తెలిపారు.

95 శాతం వరకు రికవరీ రేటు

గత వారం రోజుల నుంచి రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు మెరుగుపడుతున్నాయి. రాష్ట్రంలో కేసుల్లో స్థిరత్వం ఉందన్నారు. పాజిటివ్ కేసుల్లో 80 -90 శాతం వరకు ఆస్పత్రిలో చేరాల్సిన అవసరం రాదు. కేవలం 10 శాతం మందికే ఆస్పత్రికి వెళ్లాల్సిన అవసరం వస్తుందన్నారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో 95 శాతం వరకు రికవరీ రేటు ఉందన్నారు. మొదటి దశలో దేశంలోనే అత్యధికంగా 99.5 శాతం రికవరీ రేటు మనది అని పేర్కొన్నారు.

లక్షణాలు కనిపించినప్పుడే పరీక్షలు చేయించుకోవాలి

కరోనా లక్షణాలు లేకుండానే పరీక్షల కోసం వస్తున్నారు. అలా వచ్చి సగం మంది కరోనాను అంటించుకుని వెళ్తున్నారు. కొందరు వారంలో రెండుసార్లు పరీక్షలకు వస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో నిజంగా పరీక్షలు, చికిత్స కావాల్సిన వారికి అందడం లేదు. కరోనాకు పరీక్షలు, చికిత్సకు సంబంధించి ప్రజలకు అవగాహన కల్పిస్తున్నామని తెలిపారు. లక్షణాలు కనిపించినప్పుడే పరీక్షలు చేయించుకోవాలని సూచించారు.

50 వేలకు పైగా పడకలు

రాష్ట్రంలో 50 వేలకు పైగా పడకలు ఏర్పాటు చేశామని తెలిపారు. 18 వేలకు పైగా ఆక్సిజన్ పడకలు, 10 వేలకు పైగా ఐసీయూ పడకలు ఉన్నాయన్నారు. ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో పడకలు పెంచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నామని స్పష్టం చేశారు. ఆక్సిజన్, పడకలు, ఔషధాల విషయంలో మనం మెరుగైన స్థితిలో ఉన్నామని తెలిపారు. అవసరం లేకుండానే ప్రజలు పరీక్షలు, ఆస్పత్రికి వెళ్లడం వల్లే కృత్రిమ కొరత ఏర్పడుతుందన్నారు.

ప్రజారోగ్య సిబ్బంది అలుపెరగని పోరాటం

ఏడాదిన్నరగా ప్రజారోగ్య సిబ్బంది అలుపెరగని పోరాటం చేస్తున్నారు. ఈ సంక్షోభ సమయంలోనూ తమ సిబ్బంది విధులకు హాజరవుతున్నారు. కుటుంబ, వ్యక్తిగత జీవితాన్ని త్యాగం చేసి ప్రజలకు సేవ చేస్తున్నారు.

సీఎం కేసీఆర్ నిరంతరం సమీక్ష

సీఎం కేసీఆర్‌కు కరోనా పాజిటివ్ వచ్చినా తమకు అమూల్యమైన సూచనలు చేస్తూ కరోనా కట్టడికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు అని తెలిపారు. సీఎం కేసీఆర్ పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షిస్తున్నారు. గంట గంటకు సీఎం వివరాలు తెలుసుకుంటూనే ఉన్నారు అని శ్రీనివాస్ రావు వెల్లడించారు.

అసోంకు అండగా ఉంటాం : ప్రధాని మోదీ

న్యూఢిల్లీ,ఏప్రిల్ 28: భారీ భూకంపం సంభవించిన అసోం రాష్ట్రానికి అండగా ఉంటామని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ స్పష్టం చేశారు. భూకంపం నేపథ్యంలో ప్రస్తుత పరిస్థితులను తెలుసుకునేందుకు అసోం సీఎం సర్బానంద సోనోవాల్‌తో మాట్లాడినట్లు మోదీ ట్వీట్ చేశారు. కేంద్రం నుంచి అసోంకు వీలైనంత సహాయం చేసేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నామని పేర్కొన్నారు. అసోం ప్రజలు క్షేమంగా ఉండాలని ప్రార్థిస్తున్నట్లు మోదీ తెలిపారు.

అసోం ప్రజల క్షేమం ప్రార్థన : అమిత్ షా

అసోం రాష్ట్రంలో సంభవించిన భూకంప పరిస్థితులను అంచనా వేయడానికి ఆ రాష్ట్ర సీఎం సర్బానంద సోనోవాల్‌తో మాట్లాడినట్లు కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి అమిత్ షా ట్వీట్ చేశారు. అసోం ప్రజల భద్రత, శ్రేయస్సు కోసం ప్రార్థిస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. అసోంలోని తమ అక్కాచెల్లెళ్లు, అన్నాదమ్ముళ్లకు కేంద్రం అండగా ఉంటుందని అమిత్ షా స్పష్టం చేశారు. అసోంలో బుధవారం ఉదయం భారీ భూకంపం సంభవించింది. ఆ తర్వాత మరో రెండు సార్లు భూమి కంపించింది. ఉదయం 7.51 గంటల ప్రాంతంలో సోనిత్‌పూర్‌లో రిక్టర్ స్కేల్‌పై 6.4 తీవ్రతతో ప్రకంపనలు వచ్చాయని నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ సీస్మోలజీ తెలిపింది. ఆ తర్వాత 8.13 గంటలకు.. 08.34 గంటలకు మూడోసారి ప్రకంపనలు వచ్చాయి. అయితే భూకంపంతో ప్రాణ, ఆస్తి నష్టం జరిగినట్లు ఇప్పటి వరకు ఎలాంటి నివేదికలు అందలేదని అధికారులు తెలిపారు. వరుసగా మూడుసార్లు ప్రకంపనలు రావడంతో స్థానికులు భయాందోళనకు గురై, ఇండ్ల నుంచి బయటకు పరుగులు పెట్టారు. మొదట రిక్టర్ స్కేల్‌పై 6.4 తీవ్రతతో వచ్చిన భూకంపంతో ఉత్తర బెంగాల్‌లోనూ ప్రకంపనలు వచ్చాయి.

30న రాచకొండ కమిషనరేట్ పరిధిలో ఆంక్షలు

హైదరాబాద్ , ఏప్రిల్ 28:జీహెచ్ఎంసీ ఎల్బీనగర్ సర్కిల్‌లోని లింగోజిగూడ డివిజన్ ఉప ఎన్నిక పోలింగ్ నేపథ్యంలో ఈ నెల 30న రాచకొండ పోలీస్ కమిషనరేట్ పరిధిలో పోలీస్ శాఖ ఆంక్షలు విధించింది.

ఉదయం 5 గంటల నుంచి సాయంత్రం గంటల వరకు మద్యం దుకాణాలు, రెస్టారెంట్లు, బార్లు, క్లబులు మూసివేయాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

ఉత్తర్వులను అతిక్రమిస్తే కఠిన చర్యలు తీసుకుంటామని రాచకొండ సీపీ మహేశ్ భగవత్ హెచ్చరించారు. ఇక్కడ బీజేపీ నుంచి కార్పొరేటర్‌గా గెలిచిన రమేశ్‌గౌడ్ ప్రమాణం స్వీకారం చేయకుండానే కరోనాతో మృతి చెందారు. దీంతో ఉప ఎన్నిక అనివార్యమైంది. ఈ ఎన్నికల్లో రమేష్ గౌడ్ కుమారుడు పోటీ చేస్తున్నందున ఆయన ఏకగ్రీవంగా ఎన్నిక అయ్యేందుకు సహకరించాలని మాజీ ఎమ్మెల్సీ రామచందర్ రావు నేతృత్వంలో బృందం ఇటీవల కేటీఆర్‌ను ప్రగతి భవన్‌లో కలిసి విజ్ఞప్తి చేసింది.

ప్రతి గింజను కొనుగోలు చేస్తాం : కలెక్టర్ పాటిల్

నల్లగొండ, ఏప్రిల్ 28:: రైతులు పండించిన ధాన్యం చివరి గింజ వరకు కొనుగోలు చేస్తామని, రైతులు ఆందోళన చెందవద్దని జిల్లా కలెక్టర్ ప్రశాంత్ జీవన్ పాటిల్ తెలిపారు. బుధవారం జిల్లా కలెక్టర్ క్యాంప్ కార్యాలయంలో అదనపు కలెక్టర్ వి.చంద్ర శేఖర్, పౌరసరఫరాల శాఖ, రైస్ మిల్లర్ లతో సమావేశం నిర్వహించి ధాన్యం ఆన్ లోడింగ్ పై చర్చించారు. ఈ సందర్భంగా జిల్లా కలెక్టర్ మాట్లాడుతూ.. రైతులు ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన నాణ్యతా ప్రమాణాలు, తేమ శాతం ననుసరించి కొనుగోలు కేంద్రానికి ధాన్యం తీసుకువచ్చి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేశారు.

మిల్లుల వద్ద నిలిచి పోయిన లారీల నుంచి వెంటనే ధాన్యం ఆన్ లోడింగ్ చేసుకోవాలని మిల్లర్ లను ఆదేశించారు. రైతులకు కొనుగోలు కేంద్రం వారీగా వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు, కొనుగోలు కేంద్రం నిర్వాహకులు టోకెన్ జారీ చేసి క్రమ పద్ధతిలో కొనుగోళ్లు నిర్వహించాలన్నారు.

చింతపల్లి మండలం నాసర్లపల్లి గ్రామంలో నాణ్యతా లేదన్న కారణంగా ధాన్యం దించుకోవడం లేదని టాస్క్ ఫోర్స్ అధికారులు సీజ్ చేసిన వెంకట సాయి మిల్లును తెరిపించాలని మిల్లర్‌లు కలెక్టర్ ను కోరారు. కలెక్టర్ సానుకూలంగా స్పందించి అధికారులకు ఆదేశాలు జారీ చేశారు.

సమావేశంలో పౌరసరఫరాల డీఎం నాగేశ్వరరావు, సహాయ పౌర సరఫరాల అధికారి నిత్యానందం, మిల్లర్ల అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు యాదగిరి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచ కార్మికులారా ! ఏకం కండి !

కార్మిక వర్గం లేనిదే ప్రపంచ రథం ఒక్క అంగుళంకూడా ముందుకు కదలదు. ఇది జగమెరిగిన సత్యం. అయితే కొన్ని వందల సంవత్సరాల వరకు కార్మికులకు సంఘాలులేక అసంఘటిత వ్యక్తులుగానే ఉండడంచేత కార్మికులు కార్మికులుగా గాక బానిసలుగా పనిచేస్తూ కష్టించడంతప్ప సుఖించడం ఎరుగని అమాయక జీవులుగా బ్రతుకులను గడుపుతూ వచ్చారు. యజమానుల దౌర్జన్యాలను భరిస్తూ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను కార్మికుల కష్టాలతో పెంచి పోషించారు. పెట్టుబడిదారుల సుఖ సాధాలకు కార్మికులను సోపానులుగా జేసుకొని అహంకారంతో కార్మికులను బానిసలుగానేకాదు కనీసం మనుషులుగాకూడా చూడకుండా పశువులుకంటే హీనంగా చూస్తూ కొరడాలతో కొడుతూ చిత్రహింసలకు గురిచేసేవారు. ఎదిరించే శక్తిఉన్నా ఎదిరించే ధైర్యంలేక

కుక్కల కంటే హీనాతిహీనంగా కార్మికులు తమ బ్రతుకులను గడుపుతూ వచ్చారు. ఈనాటికికూడా చాలామంది అసంఘటిత కార్మికులు తమ యజమానికి ఎదురుతిరిగితే ఉన్న ఉద్యోగం ఊడిపోతుందేమో...నా భార్యాబిడ్డలను ఎవరుబ్రతికిస్తారు అనే వ్యథతోనే మౌనం వహిస్తూ కష్టాలను భరిస్తూ బ్రతుకుతున్నారు. కార్మికుల దీన దుర్భర పరిస్థితి ఈనాటిదికాదు. కొన్ని వందల వేల సంవత్సరాల దయనీయ గాథ. ఒక సారి గతంలోకి తొంగిచూద్దాం !

ఐరోపా,ఆఫ్రికా,అమెరికా,మధ్య ప్రాచ్యదేశాలు తమ కర్మాగారాలలో కార్మికులనబడే బానిసలచేత 16 గంటలనుండి 20 గంటలవరకు పనిచేయించేవారు. ఆనాడు బానిసల సంతలలో బానిసలను కొనుగోలుచేసి వారినే కార్మికులుగా వెట్టి చాకిరీ చేయించుకొనేవారు. 20 గంటలు కర్మాగారాల్లో పనిచేస్తే మిగిలిన నాలుగు గంటలలో తమ భార్యాపిల్లలతోను, బంధువర్గంతోను గడిపినా నిద్రపోయినా ఆ నాలుగు గంటలు మాత్రమే. ఇది రాక్షసత్వానికి పరాకాష్ఠ. ఇది పూర్తిగా శ్రమజీవుల శ్రమదోపిడి పెట్టుబడిదారులే దోపిడీదారులు. యంత్రాలు రాకముందు శ్రమజీవులతో శారీరకశ్రమనే చేయించేవారు 18 వశతాబ్దం వరకు

శ్రామికవర్గమే తప్ప కార్మికవర్గం లేదు. 17వశతాబ్దం ప్రారంభంలో వచ్చిన పారిశ్రామిక విప్లవం కారణంగా పెద్దపెద్దపెట్టుబడిదారులు అమెరికా యూరప్‌వంటిదేశాలలో అనేక భారీపరిశ్రమలను స్థాపించడం జరిగింది. ఆయా పరిశ్రమలలో పనిచేయడానికికార్మికుల అవసరం అసంఖ్యాకంగా ఏర్పడింది. బానిసలనుగా తెచ్చుకున్న కార్మికులతో 20 గంటలు పనిచేయించుకొని తమ ఉత్పత్తిని గణనీయంగా పెంచుకున్నారు. ఉత్పత్తులు పెగడంతో పెట్టుబడిదారుల ఆస్తులు విపరీతంగా పెరిగాయి. ఆస్తులుపెరగడంతో అంతస్తులు పెరిగాయి అహం పెరిగింది కార్మికులు వారిదృష్టిలో చీమలుగా కనిపించడం మొదలుపెట్టారు. ఈ పరిణామంతో ఉత్పత్తిరంగంలో పెట్టుబడిదారులు, కార్మికులు అని రెండు వర్గాలుగా విడిపోయారు.

అధిక లాభాలనాశించిన యాజమాన్యం కార్మికులశ్రమను విచక్షణా రహితంగా దోచుకోవడం ప్రారంభించారు కర్మాగారాలలో గాలి వెలుతురువంటి కనీస అవసరాలుకూడా కల్పించలేదు. ప్రమాదాలకుగురై మరణించిన కార్మికులకు ఎటువంటి ప్రతిఫలమూ లేదు. వారి శ్రమను మరచిపోడానికి పాటలు పాడటం నిషేధం. అలసిపోయి కొద్దినిమిషాలు విశ్రాంతి తీసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే కొరడా దెబ్బలు. జరిమానాలు. బంధించి కొడితే పిల్లి కూడా పులిలా తిరగబడుతుందనే విషయం వీరి పట్లనిజమైంది. కార్మికులలో తిరుగుబాటుతత్వం మొలకెత్తింది. 1764 -1800 సంవత్సరాల మధ్యకాలంలో బ్రిటన్‌లోను క్రమంగా యూరప్‌లోనూ ట్రేడ్‌యూనియన్ల నిర్మాణం ప్రారంభమైంది. తర్వాత కార్మికులలోనే చేసేపని విభాగాన్నిబట్టి యూనియన్లు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ విధంగా మొట్టమొదటిగా 1806 లో అమెరికాలోని ఫిలడెల్ఫియాలో మెకానిక్స్ అందరు కలిసి మెకానిక్స్ యూనియన్ అనే పేరుతో కార్మికసంఘాన్ని స్థాపించారు. ఇదే ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి యూనియన్. పనిగంటలు తగ్గించాలని

న్యాయబద్ధంగా వేతనాలు చెల్లించాలని, ట్రేడ్‌యూనియన్లను యాజమాన్యం గుర్తించాలని, కర్మాగారాల్లో కనీస వసతులు కల్పించాలనే డిమాండ్లతో పోరాటం ప్రారంభించారు. ఈ పోరాట జ్వాలలు అమెరికాలోని మిగతా ప్రాంతాలకే కాక, బ్రిటన్ ఫ్రాన్స్ జర్మనీవంటి పారిశ్రామిక దేశాలకు వ్యాపించాయి. అక్కడక్కడా అప్పుడప్పుడూ దీనిప్రభావంతో యూనియన్ల ఏర్పాట్లు సమ్మెలు నిరసనలు సాధారణంగా మారాయి. కార్మికుల్లో సంఘటితశక్తి మొదలైంది. కార్మికులకోర్కెలు దాస్యశృంఖలాలను త్రెంచుకొని స్వేచ్ఛగా జీవితాలను గడిపే దిశగా అడుగులు వేయడం ప్రారంభమైంది.

దీని ప్రభావంతో ప్రపంచంలోని చాలాదేశాలు మేల్కొన్నాయి. కార్మికవర్గాల్లో యూనియన్ల ఏర్పాట్లు డిమాండ్లు మొదలయ్యాయి. 1818 లో ఇంగ్లండులోని స్టాల్ పోర్ట్ పట్టణం బట్టల ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసే కార్మికులు సంఘటితమై సమ్మెగంట మ్రోగించారు. 1831- 34 సంవత్సర మధ్యకాలంలో ప్రపంచ పరిశ్రమలకు ప్రసిద్ధిచెందిన లయాన్స్ పట్టణంలో కార్మికుల తిరుగుబాటు, 1948లో ప్యారిస్‌లో యాజమాన్యంపై కార్మికుల తిరుగుబాటు, సమ్మెలు, పోరాటాలు, జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియాలలోకార్మికుల తిరుగుబాటు ఇలా ప్రపంచంలోని అనేక దేశాలలో కార్మికులు యూనియన్లను ఏర్పాటుచేసుకొని సమ్మెలు ఘెరావులు తమడిమాండ్లతో పోరాటాలు క్రమంగా పెరుగుతూ వచ్చాయి. చాలా దేశాలలోని కార్మికులు చైతన్యవంతులయ్యారు. అయినా పెట్టుబడిదారీ పెత్తందారుల దౌర్జన్యాలకు అంతులేదు. ఎదురుతిరిగినవారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచివేయడం లేదా కాల్పులకు గురిచేయడం వంటి దుర్మార్గాలు తగ్గుముఖం పట్టలేదు. కానీ ఈ పోరాటాల కారణంగా రోజుకు 20 గంటల పనిని 18 గంటలవరకు తగ్గించుకోగలిగారు కానీ రోజుకు 8 గంటల పని విధానం ప్రవేశపెట్టాలన్నది కార్మికుల ప్రధానమైన డిమాండు.

రోజుకు 8 గంటలు పని 8 గంటలు విశ్రాంతి 8 గంటలు రిక్రియేషన్ ఈ విధానం అమలుజరగాలని చేసిన పోరాటా లలో ఎందరో ప్రాణత్యాగాలు చేశారు. ప్రజలశక్తిని దోచుకోవడం ఎన్నాళ్ళోసాగదు మేమూ మనుషులమే మా శ్రమశక్తికికూడా పరిధులుఉంటాయని పశువులనైనా శక్తికిమించి పనిచేయిస్తే అవి మొరాయిస్తాయి లేదా ఎదురుతిరుగుతాయిగానీ నోరుమూసుకొని పనిచేయవు. మేము కార్మిక ప్రజలం అంతకంటే హీనమైనవారం కాదు అని గళం విప్పారు. చివరకు 1837 లో రోజుకు 10 గంటలపని నిర్దేశించి పోరాటాన్ని అణచివేశారు 8 గంటల పని అనే నినాదం మాత్రం అలాగే ఉండిపోయింది. అయినా ఇది కార్మికుల తొలి విజయంగా అందరూ సంతోషించారు. ఈ ఉత్సాహంతోనే వివిధ దేశాలలో విపరీతంగా సంఘాలు సమావేశాలు ఏర్పాటైనాయి. 1884 అక్టోబర్‌లో వివిధ కార్మికసంఘాలు సమావేశమై 8 గంటల పని నినాదంతో గర్జించాయి. అమలుచేసి తీరాల్సిందేనని ఆ సమావేశంలో తీర్మానించాయి. 1886లో ప్రప్రథమంగా జరిగిన సోషలిస్టు మహాసభలో కారల్‌మార్క్స్ ప్రధానోపన్యాసం చేయగా సభ బలపరచింది. ఆ ఉత్సాహంతోనే న్యూయార్క్, వాషింగ్‌టన్, పిట్స్‌బర్గ్ , పట్టణాలలో 8 గంటలపని నినాదంతో ఆందోళనలు ప్రారంభమయ్యాయి.

యాంత్రిక యుగం రాకముందు గంటల కొద్దీ బానిసల్లా పనిచేశారు. మానవుడు వైజ్ఞానికంగా అభివృద్ధి చెంది పరిశోధలు చేసి యంత్రాలను సృష్టించుకొన్నాడు. యాంత్రికయుగంలోనే క్యాపిటలిజం పెరిగింది. దానికి సమాంతరంగా సామాజిక స్పృహ చైతన్యంకూడా పెరిగాయి. అదే చైతన్యంతో డిమాండ్లు పెరిగాయి. కార్మికులలో ఎంతచైతన్యం వచ్చినా ఈ ప్రపంచంలో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఉన్నంతకాలం శ్రమదోపిడీ, సజీవంగానే ఉంటుంది. ఇదిఅక్షరసత్యం.

1886 మే 1న అమెరికాలోని చికాగో నగరంలో ఎనిమిదిగంటల పని నినాదంతో కార్మికులంతా సంఘటితమై పోరాటం ప్రారంభించారు. నాలుగురోజుల అనంతరం హేమార్కెట్లోని శ్రామికులుకలిసి సుమారు ఎనిమిదిలక్షల ఏభైవేలమంది.

బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనచేశారు. ప్రదర్శనలో స్త్రీలుకూడా పాల్గొన్నారు. ఆ ప్రదర్శన ఉద్రిక్తంగా మారడంతో పోలీసులు లాఠీఛార్జీ చేశారు. విచక్షణా రహితంగా కాల్పులు జరిపారు. పోలీస్‌కాల్పుల్లో వేలాదిమంది మరణించారు. రక్తం ఏరులైపారింది. అనేకమందిని జైళ్ళకు పంపారు. కొందరి ఇళ్ళపైకి రౌడీలను పంపి దౌర్జన్యం చేశారు. చిత్రహింసలకు గురిచేశారు. 1886 మే 1నుండి 1887 మేఒకటివరకు అనేకమార్లు కార్మికులు ఊరేగింపులు జరపడం, పోలీసులు కాల్పులు జరపడం, జైళ్ళకు పంపడం, అయిదుగురు నాయకులను ఉరితీయడం జరిగింది. అందులో ఒకనాయకుడు 'స్పైస్' ఉరికంభమెక్కుతూ ఈ అగ్నిజ్వాల రోజుకు ఎనిమిది గంటల పనిని సాధించేవరకు చల్లారదు. ఇది మాతోనేఅంతంకాదు ఇంకాఇంకా విపరీతంగా అగ్నిజ్వాలలు చెలరేగుతాయని గర్వంగా చెప్పాడు. 1889 నుంచి 1890 వరకు అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. 1890 మే 1 న బ్రిటన్‌లోని హైడ్‌పార్క్ లో చేపట్టిన ప్రదర్శన సుమారు 3 లక్షలమంది కార్మికులతో సాగింది. అన్నిటికీ స్ఫూర్తిమాత్రం చికాగో నగరంలోని సంఘటనే 1889 లో జరిగిన సోషలిస్ట్ పార్టీల అంతర్జాతీయ మహాసభ మే 1 వ తేదీని చికాగోనగరంలో జరిగిన పోలీసుకాల్పుల్లో మరణించినవారి త్యాగాలకు స్మృతిచిహ్నంగా మే 1 వ తేదీని అంతర్జాతీయ కార్మిక దినోత్సవంగా జరుపుకోవాలని ప్రకటించింది. ఆ విధంగా 1890 నుండి ఐరోపాదేశాలన్నీ మే 1 ని కార్మిక దినోత్సవంగా జరుపుకొంటున్నారు. కొందరు దీనిని మే డేగా జరుపుకొంటున్నారు. అమెరికావారు మాత్రం దీనిని "లాయల్టీడే " గా వ్యవహరిస్తున్నారు. కొందరు సెలవు దినంగా పాటిస్తున్నారు. 1900 నుండి 1920 వరకు యూరప్‌లో ప్రభుత్వ ధనిక వ్యాపారుల దోపిడీని ఎండగడుతూ వారికి వ్యతిరేకదినంగా మే 1 ని జరుపుకున్నారు. మొదటి ప్రపంచయుద్ధ సమయంలో మేడేనాడు యుద్ధవ్యతిరేక ప్రదర్శనలు చేయగా తరువాతి దశకంలో మేడేని నాజీల వ్యతిరేక దినంగా జరుపుకున్నారు. హిట్లర్‌కాలంలో మేడేని జాతీయకార్మికుల దినోత్సవంగాను ఇలా మేడే అనేక దేశాల్లో అనేక విధాలుగా జరుపుకోవడం జరుగుతూ వచ్చింది. ఇటలీలో ముస్సోలినీ స్పెయిన్‌లో జనరల్ ఫ్రాంకోలు మాత్రం మేడే పైన అనేక ఆంక్షలను విధించారు. రెండో ప్రపంచయుద్ధం తర్వాత ఐరోపాదేశాల్లో మే 1 ని సెలవు దినంగా పాటించడంతో అనంతరం అనేకదేశాలు ఆదేబాటలో నడిచాయి.

మన దేశంలో 1920 లో ట్రేడ్ యూనియన్లు ఏర్పడడం మూలంగా కార్మిక చైతన్యం మొదలై మొట్టమొదటిసారిగా మద్రాసు కేంద్రంగా 1923 వ సంవత్సరం మే 1 వ తేదీన లేబర్‌కిసాన్‌పార్టీఆఫ్ హిందుస్తాన్ ఆధ్వర్యంలో మేడే ఉత్సవాలను నిర్వహించారు. కార్మికులసమ్మె వాస్తవానికి చికాగోకంటే ముందే మనదేశంలోనే ప్రారంభమయ్యింది. కలకత్తాలోని రైల్వేకార్మికులు 10 గంటల పనిని 8 గంటలకు తగ్గించాలని హౌరా రైల్వేస్టేషన్‌లో 1862 లోనే సమ్మె చేశారు. కానీ అది విస్తృత స్థాయిలో ప్రజా పోరుగా మార లేదు. అందుచేత ఆ సంఘటన ఉద్యమరూపాన్ని అందుకోలేకపోయింది.

ఒకప్పుడు కార్మికులంతా ఐక్యంగా ఉండేవారు ట్రేడ్ యూనియన్లుకూడా ఒక్కటిగానే ఉండేవి. కానీ ఇప్పుడు యూనియన్లలోకూడా రాజకీయజోక్యం ఎక్కువయ్యి ంది. సి.పి.ఐ, సి.పి.ఎం, సిపిఐ (ఎమ్.ఎల్) బిజేపి. టిడీపి, కాంగ్రెస్ టీఆరెస్ ఇలా అన్నిపార్టీలకు వారితోకలుగా ట్రేడ్‌యూనియన్లు పుట్టుకు రావడంతో యూనియన్లలో ఐక్యత దెబ్బతిన్నది. ఒకనాడు అసంఘటితంగా ఉన్న కార్మికులు సంఘటితమై హక్కులను సాధించుకొంటే ఇప్పుడు సంఘటితమైన కార్మికసంఘాలు పార్టీలపేర్లతో అసంఘటితమై ప్రభుత్వాలకు పెత్తందార్లకు చెప్పుకింద తేళ్ళులా వ్యవహరిస్తు నామమాత్రపు సంఘాలుగా మిగిలిపోయాయి. 1985 తర్వాత చోటుచేసుకున్న ప్రైవేటైజేషన్, గ్లోబలైజేషన్ పరిణామాలవల్ల అసంఘటిత కార్మికవర్గాల కార్మిక చట్టాలు అమలుకు నోచుకోవడంలేదు.

మన భారతదేశంలోని కార్మికసంఘాలు పార్టీలుగా విడిపోవడంవల్ల ఒకయూనియన్ సమ్మెచేస్తే మరొక యూనియన్ దాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ప్రభుత్వానికి కొమ్ముకాస్తుంది. పార్టీవ్యతిరేకతలు వ్యక్తిపూజలు ప్రాధాన్యతను సంతరించుకొని యూనియన్లు అసంఘటితమై ఫలితాలకు దూరమవుతున్నాయి. కార్మిక చట్టాలకు తూట్లుపొడుస్తున్నాయి. నాటి ఎందరో కార్మికులు చేసిన రక్తతర్పణం ఫలితంలేకుండా పోతోంది. ఇదిమన దుస్థితి. ఇప్పటికైనా కళ్ళు తెరవమని కార్మికుల ఐక్యతకోసం మరోపోరాటం చేయవలసిన అవసరాన్ని గుర్తుచేస్తూ "ప్రపంచకార్మి కులారా ! ఏకం కండి "అనే నినాదం ప్రతిధ్వనించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది. ప్రపంచకార్మికుల సుఖాన్నికోరి ప్రాణాలర్పించిన మృతవీరులకు స్మృత్యంజలి ఘటిస్తూ ..మేడే వర్ధిల్లాలి ప్రపంచకార్మికులారా ! జిందాబాద్ !

\-పూసల రజనీగంగాధర్
9290680605

ఉచిత అంబులెన్స్ సర్వీసులను ప్రారంభించిన సీపీ మహేశ్ భగవత్

హైదరాబాద్ , ఏప్రిల్ 28:నాన్ కొవిడ్ ఎమర్జెన్సీ సేవల నిమిత్తం ఉచిత అంబులెన్స్ సర్వీసులను రాచకొండ సీపీ మహేశ్ భగవత్ బుధవారం ప్రారంభించారు. టెక్నాలజీ సర్వీసెస్ ప్రొవైడర్ స్మార్ట్‌ఐఎంఎస్ ఉచిత అంబులెన్స్ సేవలను ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా సీపీ మాట్లాడుతూ.. మెడికల్ చెకప్‌కు వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉన్నవారు రోజులో ఎప్పుడైనా ఈ సేవలను ఉచితంగా పొందవచ్చన్నారు. స్టాన్‌ప్లస్ రెడ్ అంబులెన్స్ సేవలతో స్మార్ట్‌ఐఎంఎస్ అనుబంధించబడింది. ఆక్సిజన్, వెంటిలేషన్, ఇతర అత్యవసర సౌకర్యాలతో కూడిన అంబులెన్స్‌లను అందిస్తున్నాయి. అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఉన్న సీనియర్ సిటిజన్లు, గర్భిణీలు, వికలాంగులు ఈ సేవలను ఆసుపత్రులు, రోగనిరారణ కేంద్రాలు, బ్లడ్ బ్యాంకులను సందర్శించేందుకు వీటిని ఉపయోగించుకోవచ్చు. రాచకొండ కమిషనరేట్ పరిధిలో వచ్చే రెండు నెలలు ఈ అంబులెన్సులు క్రియాశీలకంగా అందుబాటులో ఉండనున్నట్లు చెప్పారు. కొవిడ్ -19 నుండి ప్రజలు తమను తాము రక్షించుకోవడానికి మాస్కు ధరించడం, శానిటైజర్‌ను ఉపయోగించడం వంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నట్లు వెల్లడించారు. నాన్ కొవిడ్ -19 వైద్య అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఉన్నవారు రాచకొండ కొవిడ్ కంట్రోల్ హెల్ప్‌లైన్ నంబర్ 9490617234 ను సంప్రదించవచ్చు అని తెలిపారు. అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఈ సేవలను పొందటానికి స్టాన్‌ప్లస్ హాట్‌లైన్ నంబర్ 1800 - 121911911 ను సంప్రదించాల్సిందిగా సూచించారు.

కరోనా వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్న మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్

మహబూబాబాద్, ఏప్రిల్ 28:: జిల్లా కేంద్రం లోని ప్రభుత్వ ఏరియా హాస్పిటల్‌లో రాష్ట్ర గిరిజన, మహిళా శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్ బుధవారం కరోనా వ్యాక్సిన్ వేయించుకున్నారు. ఈ సంద్భంగా మంత్రి మాట్లాడుతూ ప్రతి ఒక్కరు నిర్భయంగా టీకా వేయిం చుకోవాలన్నారు. తగు జాగ్రత్తలు పాటిస్తూ కరోనా ను తరిమి కొట్టాలని మంత్రి పిలుపునిచ్చారు. కార్యక్ర మంలో జడ్పీ చైర్‌పర్సన్ కుమారి బిందు, దవాఖాన పర్యవేక్షకుడు వెంకట రాములు, ఉప వైద్యాధికారి అంబరీష్, డాక్టర్లు తదితరు లు పాల్గొన్నారు

బాచారం హై లెవల్ కెనాల్ పనులకు భూమి పూజ

నాగర్ కర్నూల్, ఏప్రిల్ 28: జిల్లాలోని పెద్ద కొత్తపల్లి మండల పరిధిలోని పెద్దకొత్తపల్లి, యాపట్ల, జగన్నాథపురం, మారేడుదిన్నే, చంద్రబండ తండా తదితర గ్రామాల పరిధిలోని దాదాపు పదివేల ఎకరాలకు పైగా సాగునీరు అందించే దుకు బాచారం హై లెవెల్ కెనాల్ నిర్మిస్తున్నట్లు కొల్లాపూర్ ఎమ్మెల్యే బీరం హర్షవర్ధన్ రెడ్డి తెలిపారు. బాచారం హై లెవల్ కెనాల్ పనుల కోసం సర్వే పనులకు ఆయన బుధవారం భూమి పూజ చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లా డుతూ.. కెనాల్ నిర్మాణంతో సాగు నీటి సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం లభిస్తుంద న్నారు. వచ్చే నెలలో డి.పి.అర్ తయారు చేసి, టెండర్లు పిలిచి పనులు ప్రారంభం అయ్యేలా చర్యలు తీసుకుంటామని ఎమ్మెల్యే స్పష్టం చేశారు. అడిగిన వెంటనే బాచారం హై లెవెల్ కెనాల్ కోసం పరిపాలన అనుమతులు మంజూరు చేసిన సీఎం కేసీఅర్, మంత్రి కేటీ ఆర్ కు కొల్లా పూర్ రైతుల తరపున ప్రత్యే క కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. కార్యక్రమంలో ఎస్. ఈ విజయభాస్కర్ రెడ్డి, ఈఈ శ్రీనివాస్ రెడ్డి, ఇతర అధి కారులు ప్రజా ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

థర్డ్ వేవ్‌ను ఎదుర్కొనేందుకూ సిద్ధపడాల్సిందే: కేంద్రమంత్రి

న్యూఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 28: దేశంలో కరోనా సెకండ్ వేవ్ విలయతాండవం చేస్తున్నది. జనం ఎప్పుడు ఏం జరుగుతుందోనని భయంతో వణికిపోతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో కేంద్ర రవాణా శాఖ మంత్రి నితిన్ గడ్కరీ కీలక వ్యాఖ్యలు చేశారు. భారత్‌లో కేవలం కరోనా సెకండ్ వేవ్‌ను మాత్రమే కాకుండా భవిష్యత్తులో మూడు, నాలుగు వేవ్‌లను ఎదుర్కోవడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని హెచ్చరించారు.

అందువల్ల ఆస్పత్రుల్లో మౌలిక సదుపాయాలను పెంచుకోవాలని రాష్ట్రాలకు నితిన్ గడ్కరీ సూచించారు. దేశ ప్రజానీకమంతా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలన్నారు. ఇక ప్రజలు వైరస్ గురించి ఆందోళన చెందకుండా ప్రభుత్వాలకు సహకరించాలని కోరారు. కరోనా చికిత్సలో భాగంగా ఉపయోగించే ఔషధాల కొరతను తగ్గించే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు. రెమ్‌డెసివిర్‌కు పెరుగుతున్న డిమాండ్ రీత్యా వార్ధాలో 30 వేల డోస్‌ల ఉత్పత్తిని పెంచనున్నట్లు తెలిపారు.

బాల గేయం

"అచ్చుల"తో పాట

అఆ-అఆ-అఆ అంటూ
అక్షరాల్ని దిద్దుదాం!
ఇఈ-ఇఈ-ఇఈ అంటూ
ఇంటిని తీర్చి దిద్దుదాం!
ఉఊ-ఉఊ-ఉఊ అంటూ
ఉత్సాహంగా చదువుదాం!
ఋౠ-ఋౠ-ఋౠ అంటూ
ఋషిలా సాధన చేద్దాం!
ఎఏ-ఎఏ-ఎఏ అంటూ
ఎన్నో ఆటలు ఆడేద్దాం!
ఐఐ-ఐఐ-ఐఐ అంటూ
ఐరావతమును చూసేద్దాం!
ఒఓ-ఒఓ-ఒఓ అంటూ
ఓనమాలనే చదివేద్దాం!
ఔఔ-ఔఔ-ఔఔ అంటూ
ఔషధాలనే సేవిద్దాం
అంఅః-అంఅః-అంఅః అంటూ
అంబను, అమ్మను పూజిద్దాం!

\- డా॥ వడ్డేపల్లి కృష్ణ
9246541699

చరిత్రలో నేటినిజం

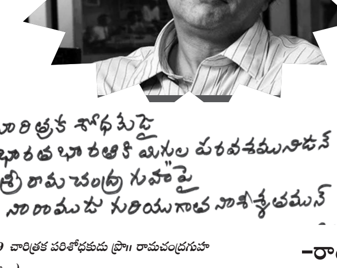

కం॥ చారిత్రక శోధకుపై
భారత భారతికి యుగల పరవశమునొసగ
"శ్రీ రామ చంద్ర గుహ" పై
నా రాముడు గురియుగాత నాశీశ్శతమున్ !!

(ఏప్రిల్ 29 చారిత్రక పరిశోధకుడు ప్రొ॥ రామచంద్రగుహ పుట్టిన రోజు...)

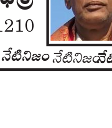

\-రాధశ్రీ
సెల్: 9494481210

కూలోడు

వాడు కూలోడు
పనిపాటలకు చిరునామా వాడు
గాపని గీపని లేదు
పొద్దంతా గేపని చెప్పినా
కళ్ళకద్దుకుని చేస్తాడు
పనిజేస్తేనే వాడికి వాడిపరివారానికి
కంచంలోకి మద్దు
నిద్దరలెగ్గానే
అదరాబాదరగా అడ్డమీదికొస్తాడు
పనిచ్చే ఆసామికోసం
కళ్లమైక్రోస్కోపులతో గాలిస్తాడు
ఆసామి తగలగానే ఆనందతరంగమౌతాడు
బద్ధకం వాడి పంచకేరాదు
రేపటికి వాయిదావేసే తత్వం లేనోడు
పనిలోపడ్డాడంటే సూర్యుడితో పనుండదు
యజమానిని తృప్తిపరిచే వరకు
వంచిన నడుం ఎత్తనేఎత్తడు!
వాడు ఏపి భోగాలను ఆశించడు
చెమట చంద్రాన్నీదడానికే ఇష్టపడతాడు!
ప్రపంచంలో పనిని
వాడారాధించినట్టుగ మరొకడికి చేతగాదు
పనియే వాడికి దైవం
పనియే వాడికి శ్వాస
పనికి పర్యాయపదం వాడే
పనిచేయని రోజు
ఒడ్డునపడ్డ చేపలా గిలగిలలాడతాడు!

వాడు కూలోడు
జన్మెత్తింది మొదలు
ఏ పనిదొరికితే అది చేస్తూనే ఉన్నాడు
ఖాళీ పదానికి అర్థమే తెలీదు.

వాడు కూలోడే
పనిలో గనిలో కార్ఖానాలో
ఎక్కడైనా వాడికున్న విశేషణం కూలోడే
కూలోడే లేకుంటే
ప్రపంచం పొద్దుపొడవనంత
చీకటిగ ఉంటది!
కూలోడికి నామవాచకముంది
కానీ సర్వనామమే వాడికెందుకో వరం మరి!
పనిజేసేవారెవరికైనా ప్రశంసలివ్వాలి
కూలోడికి అభినందనలు ఆమడ దూరం
విష్ణుమూర్తివి దశావతారాలే గానీ
వీడు బతుకుదెరువు కోసం
అనంతావతరాల రికార్డుని సాధించాడు!
ఎన్ని పనవతారాలెత్తినా
వాడి ఇంటిలో
పొయ్యి వెలిగించడానికి తంటాలే
వాడింట్లో అక్షరం మొలకెత్తదు
ఓ కూలోడు
తన సంతతికి కూలిపనినే
వారసత్వంగ రాసిస్తాడు
ఎంతపనిని చేయ నివ్వండి
అంతకి మించి వాడెదిగింది లేదు
భారత్ వెలిగిపోతున్నది
ఆ మాట
మన దేశీయ కూలోడినడిగి చెప్పరా!?
(మేడే శుభాకాంక్షలతో)

\-మెట్టా నాగేశ్వరరావు
సెల్: 9951085760

నిత్యస్మరణీయులు

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు

\-దొరవేటి
సెల్:9866251679

దేశభాషలందు తెలుగులెస్స 'యటంచు
చాటి చెప్పినట్టి మేటి మగడ !
'ఆంధ్రభోజ' యన్న యన్వర్థమొప్పుగా
వెలుగుచుండు మిట్టె వేల్పు సముడ !

రాచరికమ్ము చిక్కులు నిరంతరమున్ విడదీయు నేర్పు ; కా
వ్యాచరణమ్ములందు సమయమ్ముకు వెలుగు నిర్ణయంబు ; హే
మాచల సన్నిభంబగు మహత్తర కావ్యమముక్తమాల్యదన్
నీ చరితంబు నిల్పె మహనీయ గుణాత్మక నీకు మ్రొక్కెదన్ !

కదనరంగ మందు ఖడ్గచాలనముతో
కావ్య సృజనలోన కలము తోడ
సాటిలేని మగడ ! సాహితీ సమరాంగ
ణముల సార్వభౌమ ! నతులు గొనుము !

దుష్టుల సంహరించుచు, నతులన్ గొనుచున్ సరివారిలోన ; నుతప్రష్ట ప్రధాని తిమ్మరుసు ధీచరితున్ మరి యష్టదిగ్గజాల్ శ్రేష్ఠ కవీంద్రులా బరగు శ్రేయము మీర నొసంగినట్టి మా కష్టసుఖమ్మెన రాజ ! కవి ! కీర్తి విభాసర ! వందనం బిదే !

నేటినిజం
సాహితీ కెరటాలు
E-mail : netinijam93@gmail.com website: www.netinijam.com
2 హైదరాబాద్ గురువారం 29-4-2021

నేటికవిత-కవిత్వ విశ్లేషణ

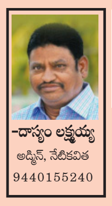
-దాస్యం లక్ష్మయ్య
అడ్మిన్, నేటికవిత
9440155240

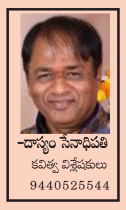
-దాస్యం సేనాధిపతి
కవిత్వ విశ్లేషకులు
9440525544

నేటికవితలో ఈ వారం: ధనమూలమిదం
అనే అంశంపై వచ్చిన 39 కవితల సమీక్షలో అత్యుత్తమంగా నిలిచిన
కవితల్లోంచి ఓ మూడు ఎంపికయిన కవితలపై విశ్లేషణ

రూపాయి చుట్టూ

జేబులో రూపాయి
పగలబడి నవ్వుతోంది
మనిషి కంటే
తన జాతకమే గొప్పదని
బడాయి పోతోంది
తనకోసం లడాయి చేస్తుంటే..

పనిచుట్టూ పరుచుకోవాల్సిన నోట్లు
ఒద్దున కూసున్న
ఏసీల కుక్కపిల్లను దువ్వుతూ
త్రిజోరీలో ఉక్కపోతను భరిస్తూ
బయటకు రాకుండా కాపలా కుక్కలు.

పైసలకు నిలువ నీడ లేకుండాచేసి
బొక్కబోర్లా పడింది రూపాయి
తన విలువ తనే పడేసుకుంది
మిగిలిపోయిన
పైసలు ప్రదర్శన శాలలో

రూపాయి చుట్టూ
ఆగని బొంగరంలా తిరుగుతున్న భూమి
మనిషిని మార్చింది సంతలో సరుకులా
అమ్మకం కాని మొండి వస్తువు
ఊచల వెనుక షోకేసులో బొమ్మలా
పడరాని పాట్లు పడుతూ.

కరోనా వైరస్ ఎందరి ఉసురు తీసుకుందో
బతుకు తోటకూర కాడలా
వాలిపోవద్దని గుర్తు చేసింది
మనిషికోసం మనసులు
తొక్కులాడేలా చేసింది
రూపాయి ఆసుపత్రిలో బలిసిపోయింది
అవసరాల జేబులను చింపి వేలాడదీసింది.

రూపాయి కోసం ఏడ్చే పాపాయిలు దేశాలు
వైరస్ ఎంత కమ్ముకుని కరిచినా
చీమ కరిచినంత బాధ పడట్లే
ఎవడి బతుకు
గొంగడి వాడే కాపాడుకోవాలిక

-కొమురవెల్లి అంజయ్య
98480 05676

సీనియర్ కవి కొమురవెల్లి అంజయ్య గారు 'ధనమూలమిదం' అంశంపై 'రూపాయి చుట్టూ' శీర్షికతో రాసిన కవిత ఆద్యంతం ఆసక్తికరంగా మలచబడింది. పైసలకు నిలువ నీడ లేకుండా చేసి.. బొక్కబోర్లా పడిన రూపాయి గురించి కవి ప్రకటించిన భావాలు బాగున్నాయి. రూపాయి తన విలువ తనే పడేసుకుందనీ... మిగిలిపోయిన పైసలు ప్రదర్శనశాలలో అంటూ నడుస్తున్న చరిత్రకు అద్దం పట్టారు. రూపాయి చుట్టూ ఆగని బొంగరంలా తిరుగుతున్న భూమి సంతలో సరుకులా..అమ్మకం కాని మొండివస్తువై ఊచల వెనుక షోకేసులో బొమ్మలా పడరాని పాట్లు పడుతోందని వ్యాఖ్యానించారు.

కవి అభివ్యక్తిలో నవ్యతను పాటించారు. ఎత్తుగడలో రూపాయి జేబులో పగలబడి నవ్వుతోందని ప్రారంభించడంలో కవి ప్రదర్శించిన ప్రతిభ ప్రశంసనీయం. మనిషికంటే తన జాతకమే గొప్పదని బడాయిపోతున్న విషయాన్ని కవితాత్మకంగా ఆవిష్కరించారు. పనిచుట్టూ పరుచుకోవాల్సిన నోట్లు ఒద్దున కూసున్న ఏ.సీల కుక్కపిల్లను దువ్వుతూ త్రిజోరీలో ఉక్కపోతను భరిస్తూ బయటకు రాకుండా కాపలా కుక్కలు అంటూ కొనసాగించడం బాగుంది.

కవి వస్తువు వెలుగులో ఆధునిక సమాజంలోని పరిస్థితులను ప్రతిబింబింపజేయడంలో సఫలీకృతులైనారు. కరోనా వైరస్ ఎందరి ఉసురు తీసుకుందో.. బతుకు తోటకూరకాడలా వాలి పోవద్దని రూపాయి గుర్తుచేసిందని పేర్కొన్నారు. రూపాయి ఆసుపత్రిలో బలిసిపోయిందని, అవసరాల జేబులను చింపి వేలాడదీసిందని.. మనిషి కోసం మనసులు తొక్కులాడేలా చేసిందని ఆవిష్కరించారు.

కవిత ముగింపులో ఎవడి బతుకు గొంగడి వాడే కాపాడుకోవాలిక అన్న సందేశం ఇచ్చారు. రూపాయి కోసం ఏడ్చే పాపాయిలు దేశాలు.. వైరస్ ఎంత కమ్ముకుని కరిచినా చీమ కరిచినంత బాధ పడట్లేదని చెప్పడం బాగుంది. కవి నర్మగర్భంగా గాఢమైన భావాలకు చోటు కల్పిస్తూ కవితను కొనసాగించారు. నేడు రూపాయి చుట్టూ పరుగులు తీస్తున్న తీరు తెన్నులను కవి అక్షరాల్లో నిక్షిప్తం చేసి పాఠకులను మెప్పించారు. కవి అంజయ్యగారు వస్తువిశ్లేషణతో పాటు సరళమైన పదాలకు చోటు కల్పిస్తూ రాసిన తీరు బాగుంది.

అన్నీ ఆర్థిక సంబంధాలే

అదేంటో..
అనాగరికం నుండి
ఆధునికతవైపు వేసిన అడుగులన్నీ..
ఆర్థికాలోచనలను
పుణికిపుచ్చుకున్నాయెందుకో..

ధనార్జనే మూలంగా
దయాదాక్షిణ్యాలు వదిలేస్తూ..
విలాసాలే ధ్యేయంగా
విలువలను నిలువునా పాతరేస్తూ..

నిజమే మరి
విచక్షణకు తావెక్కడిది
సంపదపై మమకారం
మానవత్వాన్ని మరచిపోయి
స్వార్థబీజాలను నాటుతుంటే

అనురాగ పరిమళాన్ని ఆస్వాదించే
సమయమెక్కడిది..
కోట్లను కూడబెట్టుటకే వెంపర్లాడుతూ
పాట్లెన్నో పడుతుంటే..

ఒకే తీగకు కాసిన పిందెలైతేనేమి..
ఒకే గుంపులో కలిసి పెంపైన స్నేహమైతేనేమి..
కృత్రిమత్వ గాలులు వీస్తున్న మానవ ఎడారిలో
అనురాగాలన్నీ ఇగిరిపోతున్నాయి
బంధాలన్నీ ఆర్థిక సంబంధాలై
మమతలను మాయం చేస్తుంటే..

భోగభాగ్యాలే
సర్వమన్న మాటను మరవాల్సిందే
పోయే ప్రాణాన్ని ఆపని పైసలు నిరర్థకమనే
నిక్కాన్ని ఒప్పుకోవాల్సిందే..
ప్రకృతి వికృతేళిలో ప్రాణాలు తృణమవుతుంటే
అగోచర వైరస్ సైతం అంతస్తులను
చూడక కాయాలను కబళిస్తుంటే..

-స్వప్న కృష్ణ
9440536669

కవయిత్రి శ్రీమతి స్వప్నకృష్ణ గారు 'అన్నీ ఆర్థిక సంబంధాలే' శీర్షికతో..రాసిన కవితలో భోగభాగ్యాలే సర్వమన్న మాటను ఇక మరవాల్సిందేనన్న సందేశం అందించారు. కరోనా నేపథ్యంలో పోయే ప్రాణాన్ని ఆపని పైసలు నిరర్థకమనే నిక్కాన్ని ఒప్పుకోవాల్సిందేనని నొక్కి వక్కాణించారు. కవితావస్తువును పరిపుష్టం చేయడానికి ప్రయత్నించిన తీరు బాగుంది. ప్రకృతి వికృత కేళిలో ప్రాణాలు తృణప్రాయమవుతుంటే.. అగోచర వైరస్ సైతం అంతస్తులను చూడక కాయాలను కబళిస్తోందని వాపోయారు. మానవత్వాన్ని మరిచిపోయి స్వార్థ బీజాలు నాటుతూ సంపదపై మమకారం పెంచుకుంటున్న విషయాన్ని గుర్తు చేశారు. ధనార్జనే ధ్యేయంగా దయాదాక్షిణ్యాలు వదిలేస్తూ విలాసాలే లక్ష్యంగా విలువలు నిలువునా పాతరేస్తున్న తీరుతెన్నుల పట్ల కవయిత్రి తమ విచారాన్ని ప్రకటించారు.

డబ్బు సంపాదనపై ఉన్న మోజులో సంబంధ బాంధవ్యాలను కాపాడుకునేందుకు .. అనురాగ పరిమళాలను ఆస్వాదించేందుకు సమయమెక్కడిది? అని ప్రశ్నించారు. కోట్లను కూడ బెట్టేందుకు వెంపర్లాడుతున్న మనుసుల నైజాన్ని ఎండగట్టారు.

అదేంటో... అనాగరికం నుండి ఆధునికత వైపు వేసే అడుగులన్నీ ఆర్థికాలోచనలను పుణికి పుచ్చుకోవడాన్ని ప్రస్తావిస్తూ కవయిత్రి స్వప్నగారు కవితను ఎత్తుకున్న తీరు బాగుంది.

కవయిత్రి స్వప్న గారు అలతి అలతి పదాలతో యివ్వబడిన కవితావస్తువును కవితామయం చేశారు. డబ్బే సర్వస్వం అనే ఆలోచన సరికాదని తేల్చి చెప్పారు. పదబంధ ప్రయోగంలో ఔచిత్యాన్ని పాటించారు. శిల్పం అభివ్యక్తి వంటి విషయాల్లో పరిణతి సాధిస్తారన్న విశ్వాసం ఉంది.

ధనం మూలం ఇదం జగత్తే

నోరు లేకుంటేనేం
నోట్లై మనుషుల్ని ఆడిస్తోంది
చేతులు లేకుంటేనేం
ఎన్నెన్నో చేతులు మారి
బతుకు తలరాతలు రాస్తోంది!.

కాళ్ళు లేకుంటేనేం
కలవారి ఇండ్లకు గుణగుణా నడిచెళ్లుతూ
చూపు లేకుంటేనేం
ప్రపంచాన్ని తన కనుసన్నల్లో శాసిస్తోంది!

బతుకు బండికి ఇంధనం కావాల్సిన ధనం
ఉన్నవాళ్ళ త్రిజోరీలలో
ఊడిగం చేస్తోంది..

లేని వాడి జేబును
చిల్లిపడిన కుండను చేసి
పాదరసమై జారిపోతుంది!
పదవి ఉన్న నాయకునిలా విర్రవీగుతూ
కార్పోరేట్ హాస్పిటల్లలో
మీసాలు మెలేసి
రాబందులా చచ్చిన శవాలపై
చిల్లర ఏరుకుని
చచ్చేప్పుడు చారెడు మట్టికింద
సమాధై పోతుంది!.

అయినా..
చూడగానే చొంగలు కారేలా చేసే
ధనవ్యామోహం
మనుషులకు ఉత్థాన పతనాలు
చవిచూపిస్తూ
జీవితాలతో దోబూచులాడే ధనం
ఇదం మూలం మిదం జగత్తే

-వురిమళ్ళ సునంద
9441815722

సీనియర్ కవయిత్రి శ్రీమతి వురిమళ్ళ సునంద గారు 'ధనమూలమిదం' అంశంపై ధనం మూలం ఇదం జగత్తే శీర్షికతో తమ కవితను తీర్చిదిద్దారు. మనుష్యులకు ఉత్థాన పతనాలను చవిచూపిస్తూ జీవితాలతో దోబూచులాడే ధనం మూలం ఇదం జగత్తేనని తేల్చి చెప్పారు. కవయిత్రి సునందగారు అభివ్యక్తిలో విలక్షణతను ప్రదర్శించారు. కొంత చమత్కారం.. మరికొంత వ్యంగ్యం జోడించి కవితను చక్కగా రూపుదిద్దారు. ఎత్తుగడలోనే కవయిత్రి తమ చమత్కృతిని ప్రదర్శించారు. పాఠకుల్లో కవితపట్ల ఆసక్తిని పెంచారు.

నోరులేకుంటేనేం.. నోట్లై మనుషుల్ని ఆడిస్తోందని వ్యాఖ్యానించారు. చేతులు లేకుంటేనేం..ఎన్నెన్నో చేతులు మారి బతుకు తలరాతలు రాస్తోందంటూ కవయిత్రి రాసిన పంక్తులు బాగున్నాయి. కాళ్ళు లేకుంటేనేం.. కలవారి ఇండ్లకు గుణగుణా నడిచి వెళుతూ చూపు లేకుంటేనేం ప్రపంచాన్ని తన కనుసన్నల్లో శాసిస్తోందని తేల్చిచెప్పారు. డబ్బుకు నోరు లేకుంటేనేం.. చేతులు లేకుంటేనేం.. కాళ్ళు లేకుంటేనేం.. చూపు లేకుంటేనేం.. అంటూ కవితావస్తువు వెలుగులో కవయిత్రి ప్రకటించిన భావాలు కవితలో చక్కగా ఒదిగి పోయాయి. బతుకు బండికి ఇంధనం కావాల్సిన ధనం ఉన్నవాళ్ళ త్రిజోరీల్లో ఊడిగం చేస్తోందని వాపోయారు. లేనివాడి జేబును చిల్లిపడిన కుండను చేసి పాదరసమై జారిపోతోందని కవితాత్మకంగా తమ ఆలోచనలను అక్షరాలలో బంధించారు. 'పదవి ఉన్న నాయకునిలా విర్రవీగుతూ.. కార్పోరేటు హాస్పిటల్లలో మీసాలు మెలేసి రాబందులా చచ్చిన శవాలపై చిల్లర ఏరుకుని' అంటూ కొనసాగించిన పంక్తులు ఆర్ద్రంగా రూపుదిద్దుకున్నాయి.

కవయిత్రి సునంద గారు అభివ్యక్తిలో కొత్తదనాన్ని పాటించారు. చతురతతో కూడిన శిల్పానికి సముచితమైన చోటు కల్పించారు. అంతటా ధనానికే పెద్దపీట వేస్తున్న స్థితిగతుల్ని కనబర్చి కవయిత్రి తమ కవితలో ప్రస్తావించిన తీరు అభినందనీయంగా ఉంది.

ఖతర్నాక్ మన్మధా! కాస్త జాగ్రత్త

తెలుగువాళ్లందరూ ఎప్పుడూ
లవఖుషులు, లవ్‌ఖుష్‌లు
ఈ ఏడాది మాత్రం ప్లవకాశీలే అందరూ
ఎప్పుడూ మనకు భవబంధాలు ఉంటాయి
ఇప్పుడు అన్నీ ప్లవబంధాలే!
జవసత్వాలు ప్లవసత్వాలు అయ్యాయి
మన్మధుడా! మరిచిపోకుండా
మైమరిచిపోకుండా వ్యాక్సిన్ వేయించుకో
'టీకా' తాత్పర్యాలు తెలుసుకో
'ఎలాగూ 'తగలబడి' చచ్చానుగా నాకేంటి'
అని నిర్లక్ష్యంగా ఉండకు
చచ్చినట్టు వ్యాక్సిన్ వేయించుకుంటే
మహా అయితే వచ్చేది జ్వరమేగా
అదీ విరహ జ్వరమనుకో
ఏకాంతంలోనే ఉండు
ఏకాంతనూ దరిజేరనివ్వకు
మన్మధా! ఈ ఏడాది అయినా
ఆటపాటలు 'ఆటా' పాటలు
పొంగిపొరలే దారిలో నువు
పాటు పడవోయ్, పాటు పాడవోయ్

నీ కోసం 'పాడి' పాడ చచ్చానే అనకు
(పాడీ, పాడీ చచ్చినవాళ్ళు ఎవరుంటారు?
వినీ వినీ చచ్చిన వాళ్ళే ఉంటారు)
గొంతు బాగా లేకపోతే
అనవసరంగా పాడకు
'రాగ నిరోధక శక్తి పెంపొందించుకో
అదే నీకు భోగనిరోధకశక్తి
సుందర వదనుణ్ణని
తొందరపడకు మన్మధా
పంచబాణాలు ఊరికే పంచకు
తెలుగువాడు ప్రతివాడూ
పంచెబాణుడే
తెలుగువాడు పంచెకట్టుటలో
ప్రపంచాన మొనగాడు అన్నారు కదా సినారె
పంచెకట్టుటలోనే కాదు
'పంచ్' కొట్టుటలోనూ
ప్రపంచాన మొనగాడు తెలుగువాడే కదా!
టాస్కకేం తొందర మాస్క్ పెట్టుకో ముందర
'ఫీల్‌కాకు అందరూ
ఇప్పుడు 'మాస్కులు' దరించిన
'మాస్కోడి గామాలే
అందరూ ఇప్పుడు ముక్కు నోరూ
మూసుకున్న మూస్కోడిగామాలే

'కామంసెన్స్' కాదు, కామన్‌సెన్స్ నేర్చుకో
కొత్త దంపతులకూ
సోషల్ డిస్టెన్స్ పాటించమని చెప్పు
కాలం కలిసివస్తే నీ
గాలం కలిసి వస్తుందిలే ఊరుకో
మన్మధా! జడదెబ్బలు తట్టుకోగలవు గానీ
వడదెబ్బలు తట్టుకోగలవుగానీ
కోవిడ దెబ్బతో తట్టుకోలేవు జాగ్రత్త
ఎప్పటికైనా భోగంతో మంచానపడు
రోగంతో మంచాన పడకు
వసంతకాలం, వసంతకాలం అని
మురిసిపోకు బంగారంలా మెరిసిపోకు
వసంతకాలం సంతకాలం అయింది
ఎంత రేటుకు అంతసుఖం
ఎంత రేటుకు అంత సౌకర్యం
అన్నట్టు కోకిలమ్మలు, కూడా
పక్కా కమర్షియల్ అయిపోయాయి
ప్రకృతిని మరిచి
పక్కా బిల్డింగుల్లోనే పాడుతున్నాయి
'పాడుకో.. యిలా' అంటున్నాయి.
మన్మధా! అర్జంటుగా దాక్కో
నీవు కనబడితే
తెలుగు మహిళలు
'పచ్చడి పచ్చడి' చేసేస్తారు.
నీ పంచాంగం బయటపెట్టేస్తారు
ఎందుకయినా మంచిది
కాస్త ముందు వెనకలు చూసుకో
మన్మధా! నీకు అంత అందగాడనే
పేరు ఎలా వచ్చింది?
'హీరో' ఎలా అయ్యావు?
మీ నాన్న ఏమయినా
సినిమా నిర్మాతనా
పెద్ద కోటీశ్వరుడా
అయినా అయినా.
ఖతర్‌నాక్ మన్మధా!
విర్రవీగకు
కాస్త జాగ్రత్త!

- హాస్య బ్రహ్మ
శంకర నారాయణ
సెల్:8008333227

భూపాలరాగం

చలనమే చోదకశక్తిగా
ఎగిరే పక్షులు
వేకువ రాజహంసలు.

వేదనలు వాదనల జుగల్బందీతో రాత్రో
జాగారపు పిట్ట
జ్ఞాపకాలను వెతుక్కుంటోంది.

వెలగని ఆశలదీపంలా
అస్థిమిత దారుల్లో
అలసిన మనసు.

భయంనిండిన ప్రాణాలన్నీ
మాస్క్ చాటున ముడుచుకుని
మౌనాన్ని ధ్యానిస్తున్నాయి.

అర్థంకాని శాసనమై
బతుకిప్పుడో గజిబిజి రాత
తెల్లారే క్షణమెప్పుడో తెలీదు.

కలో మెలకువో తెలీని
సంధికాలం పలికే ఆహ్వానం
నల్లమబ్బై నవ్వుతోంది.

గోడమీది పిల్లులై
దొర్లే మనుషులే ఎటుచూసినా
చెదలుపట్టిన జీవితాలే చుట్టూ

వేకువపిట్టను ధ్యానం చేద్దామని
చుట్టూ చూశాను
మారాం చేస్తూ మారనంటూ
బతుకు భూపాలరాగాన్నందుకుంది

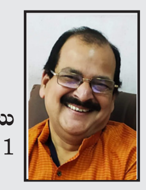
-సి.యస్.రాంబాబు
8374818961

భల్లం భాష్యం

కవిత్వం కోసమే కవిగా పుట్టినప్పుడు...

పాతబడిన శిల్ప, వికాసం కోల్పోయిన భాష అరిగి వొరిగి పోతున్న భావ చిత్రం, ఇవన్నీ కలిసి, సృజనాత్మక కవిత్వాన్ని కాలంతో పాటు ముందుకు నడిపించలేక వెనుకబాటు తనానికి గురి చేస్తున్నాయేమో..

కవిత్వంలో ఎక్కువగా ఆవేశం, తక్కువగా కల్పన ఉండే మాట కొంత వాస్తవమే, కానీ– ఆధునిక సమకాలీన కవిత్వాన్ని మొత్తం ప్రాచీన కవిత్వంలా అతిగా కల్పనలలో నింపకూడదు. అడుగడుగునా, ఆవేశం వొంపకూడదు. కవిత్వం భావ చిత్రీకరణతో, ప్రతీకాత్మకంతో, అంతకు ముందు లేదా అంటే ఉంది గాని –పరిపూర్ణతని సాధించుకొన్నది మాత్రం కాలక్రమానుగతమే.

కవిత్వీకరిస్తే కనకవర్షం కురుస్తుందా అని మాట వరసకు ఎవరైనా అంటే అవుననే అనాలి. కవి కవిత్వీకరించే ప్రతి కవితా ఎదుటి వారు శ్రద్ధగా వినాలి అంటే కవి మితంగానూ, హితంగానూ రాయాలి. ఆలోచనల్లోనూ, భావాల్లోనూ, ఉన్నట్లే కవిత్వంలోనూ సకారాత్మకాలు, నకారాత్మకాలు వున్నాయని కవి గ్రహించుకోవాలి.

ఎంత కాలం నుంచి ఇంకెంత కాలం రాస్తున్నాడు కవి అని కాక, ఏం రాస్తున్నాడన్నదే, ఎలా రాస్తున్నాడని ముఖ్యాతి ముఖ్యం. ఒక కుకవి కవిత్వం రాయకపోయినంత మాత్రాన సమాజానికి ప్రమాదం ఎలా లేదో, ఒక కవి అకవిత్వం రాసినంత మాత్రన అలాగే ప్రపంచానికి ప్రయోజనం ఉండదు.

మనసు లోతుల్లోంచి వచ్చిన మంచి కవిత్వం ఉన్న పళంగా ఊపునిస్తుంది. ఊత్సాహన్నిస్తుంది. ఉన్నతినిస్తుంది. ఊరటనిస్తుంది. వేదన వేదాల నాదాలని దూరం చేస్తుంది. వేకువ పొద్దున వెచ్చ వెచ్చని చైతన్యాన్ని కలిగిస్తుంది. దిగులును మాయం చేస్తుంది. ధైర్యాన్నిస్తుంది. కాబట్టి మనసు తలుపులు తెరుచుకొని, గొంతు గుమ్మందాటి వచ్చే ప్రతీ కవితా, ఒకటికి వందసార్లు పరిశీలించుకోవాలి.

కవిత్వం కవిత్వం కోసం కాక. సామాజిక సమస్యలకు స్పందించి వెలువడేదే నిజమైన కవిత్వం. అది సామాజిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పల్చగానో, చిక్కగానో ఉంటుంది. పల్లె చిత్రపటాన్ని బతుకుల్ని చిందరవందర చేస్తున్న పరిస్థితులు, రోజు రోజుకూ దిగజారిపోతున్న మానవ సంబంధాల విలువలు, చిన్నాభిన్న మవుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థ ఇత్యాదులు కవి అయిన వాడికి కవిత్వం సృజించడానికి ముఖ్య హేతువులవుతాయి.

సునాయాసంగా వచ్చే కవిత్వాన్ని–అనాయసంగా వ్యర్థం చేసెయ్యడం, మనకి ఎప్పటి నుంచో అలవాటు. అలా అని ఎలాపడితే, ఎక్కడబడితే, అలా నిర్లక్ష్యంగా లెక్కలేని తనంగా కవిత్వాన్ని వాడేస్తే– బూడిదలోపోసిన పన్నీరులా అర్థం బద్ధం

> కవి ఎన్ని రచనలు చేశాడన్నది ముఖ్యం కానే కాదు. కవి ఎన్ని రచనలయినా చేసి ఉండవచ్చు గాక, గొప్పగా పాఠకుల ఆదరణ పొందినవి, చిరకాలం నిలిచి పోయేవి కొన్ని మాత్రమే.

లేకుండా వ్యర్థమయిపోతుంది. అవసరం లేని చోట అదే పనిగా కవిత్వాన్ని వల్లించడం వల్ల అవతలి వారికి లోకువైపోతాం.

కవి ఎన్ని రచనలు చేశాడన్నది ముఖ్యం కానే కాదు. కవి ఎన్ని రచనలయినా చేసి ఉండవచ్చు గాక, గొప్పగా పాఠకుల ఆదరణ పొందినవి, చిరకాలం నిలిచి పోయేవి కొన్ని మాత్రమే.

కవిత్వం అందరికి అందనంత ఎత్తులో ఉంటుందని తేరిపార చూడ్డానికి కొందరు సాహసించరు. అందుకునే నిచ్చెన కావాలి. నిచ్చెన ఎవరిస్తారు..!? ఎవ్వరూ ఇవ్వరు. మనకు మనమే నిరంతర అధ్యయన శీలత్వంతో కవిత్వాన్ని ప్రసన్నం చేసుకోవాలి. అలా లభించిన కవిత్వాన్ని కాపాడుకోవాలి కూడా. కానీ అలా జరగడం లేదు.

దేనిని కవిత్వం చేస్తున్నామో, దాని గురించి నిజాయితీగా, నిష్కర్షగా అభిప్రాయసేకరణ రాబట్టి దేని గురించి కవిత్వం చేశామో, ఆ విషయంపట్ల, ఆ వస్తువు యొక్క పూర్వాపరాలు తెలుసుకొని ఎడ్యుకేట్ అవ్వడం, ఆ కవిత్వం చదివినవారు– కవిత్వ పాఠకులు అయ్యాలా చేయడం ఒక కళ అయితే, ప్రచార పటాటొపాన్ని సోత్కర్షలను అధిగమించి, సాహిత్య విమర్శ ఇరిటేట్ చేసినట్టున్నా, ఇంటరాగేట్ చేసినట్టున్నా, కవి తన అభిప్రాయాలను, ఉన్నది ఉన్నట్లుగా, భావ చిత్రాల మేరకు ప్రకటించి, కవి ప్రయోజనం పొంది తన నుండి కవిత్వ విషయం తెలుసుకొనగోరుతున్న పాఠకులకీ ప్రయోజం కలిగిన తృప్తి నివ్వడం గొప్ప కవిత్వకళేకదా.

కవిత్వమే కొందరికి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు ఊహాచిత్రాల మార్పుపైనే నమ్మకం. కవుల్లో సీనియర్లు, జూనియర్లు ఉండరు. వారి కవిత్వమే వారిని పెద్ద చిన్న కవుల్ని చేస్తుందంతే. ప్రతిభా వంతుడయిన కవి ఓ కొత్త మార్గాన్ని వెదుక్కుంటాడు. కానీ వాడేది రాసినా సంప్రదాయాన్ని నరికేయడానికి కాదు. సరిచేయడానికి ప్రథమతః ప్రయత్నం చేస్తుంటాడు.

కవిత్వం అనేది ఒక తపస్సు. కవి సమాధిలో కూర్చున్నాడా సరియైనా తాదాత్మ్యం సిద్ధించిందా..? ఇక ఆ కవికి భోగాల మీదికి దృష్టిపోదు. కష్టాలు కనబడవు. కవిత్వంలో మునిగిన కవి మానసిక స్థితి అలా వుంటుంది. కవి హృదయం అతి సున్నితం కాబట్టి, సాధారణ ప్రజలు చూడలేని ఆనందం చూడడమే కాదు. ఇతరులు కూడా ఇంతో ఎంతో పొందాలని కవిత్వ రచనకు పూనుకుంటాడు.

కవిత్వం– అద్దంలో మన ముఖం మనం చూసుకున్నట్టు ఉండాలి. వాస్తవానికి చాలా దగ్గరగా ఉండాలి. అత్యంత సహజంగా వుండాలి. మన సంతోషాలే కాదు. మన దుఃఖాన్ని మనలోపాల్ని పొల్లుపోకుండా ఎత్తి చూపాలి. కొత్త ఆలోచనలకు ఊపిరి పోయాలి. చీకటిలో చిక్కి శల్యమవుతున్న అనేక అంశాలను వెలుగులోకి తేవాలి.

నిరంతర కవిత్వ పాఠకులు–కవితా పంక్తుల వెనుక దాగిన సత్యాసత్యాల్ని పసిగట్టగలరు. సందర్భాల సాక్ష్యంగా సన్నివేశాలని చూడగలరు. ఆపై కూడబలుక్కోగలరు. పాఠకులకు అందిన అనుభవాన్ని, మబ్బుపెట్టి, లేని సందేహాలని, ప్రశంసలని సంత్రీకరణలని కవితో పాటు ఇతరులు వ్యక్తపరచినప్పుడు పాఠకులు అసంతృప్తికి లోనవుతారు. పైగా కవికి మేలుకన్నా ఆయా సందర్భాల్లో కీడే ఎక్కువగా జరిగే అవకాశాలు మెండుగా, నిండుగా, దండిగా ఉంటాయి.

-ఎస్.ఆర్.భల్లం
సెల్: 9885442642

పుస్తక సమీక్ష

రాష్ట్ర రెవెన్యూ వ్యవస్థ, పరిభాషణము

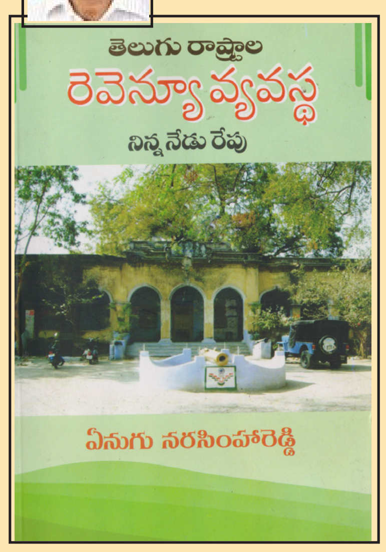

ప్రజానీకంతో నిరంతరంగా సంబంధాలను నెఱపుతూ, ప్రభుత్వం ప్రకటించే వివిధ స్కీములను ప్రజలకు అందచేస్తూ ప్రజలు చెల్లించే పన్నులను వసూలు చేసి ఖజానాకు చేరుస్తూ, అటు ప్రజలు, ఇటు ప్రభుత్వం మధ్య, ఒక ప్రభావపూరితమైన వాహిక (Conduit) గా వ్యవహరిస్తూ, ప్రభుత్వమనే శరీరానికి నాడీ వ్యవస్థగా పనిచేసేది 'రెవెన్యూ వ్యవస్థ'. అసాధారణ పరిస్థితులు అంటే కరువు, వరదలు ఎలక్షన్లు, జనాభాలెక్కలు, భూ సర్వేలు, ధృవ పత్రాల జారీలు, ప్రభుత్వ ఆస్తుల లెక్కలు, పరిరక్షణ, పంటల భీమా పథకాలు, వేయేల– రెవెన్యూ వ్యవస్థను "ఆమ్ ఆద్మీకా మా బాప్" అనటం అతిశయోక్తి కాదు. ఆకాశం కింద ఉన్న అన్ని పనులు రాత్రనకా పగలనకా చక్కబెట్టాల్సింది రెవెన్యూ వారే!

ఇంతటి ప్రాముఖ్యత ఉన్నా, జనానికి తహసీలు ఆఫీసుకు వెళ్ళాలన్నా, కలెక్టర్ కార్యాలయంలో పనిచేయించుకోవాలన్నా వణుకుపుడుతుంది. ఏ జన్మలో చేసుకున్న పాపమో భగవంతుడా! అంటూ అంగలార్చుతారు. పోనీ– రెవెన్యూ శాఖ ఉద్యోగులైనా ఆనందంగా ఉంటారా అంటే– అదీ లేదు. 24 గంటల ఉద్యోగం అనీ వెట్టిచాకిరీ అని సిబ్బంది వాపోతుంటారు

మేడ్చల్ జిల్లా అడిషనల్ కలెక్టర్‌గా విధులు నిర్వహిస్తున్న రచయిత డా॥ ఏనుగు నరసింహారెడ్డి పల్లీయుడు. కనుక పల్లెలతో సంబంధం ఉంది. పలు కవితా సంపుటాలు, అనువాద గ్రంథాలు విమర్శ పుస్తకాల రచయిత సమస్యకు లోతైన పరిశోధన గావించగలిగే సమర్థత ఉంది. తహసీలుదారు, డిప్యూటీ కలెక్టర్, స్పెషల్ గ్రేడ్! డిప్యూటీ కలెక్టర్‌గా పని చేశారు. రెవెన్యూ శాఖ లోపలి నుండీ బయటి నుండీ తరచి చూసిన అనుభవం ఉంది. సాహితీ వేత్తకు ఉండాల్సిన 'ఆర్తి' కొండంత ఉంది. అవగాహన, అనుభవం విశ్లేషణా సామర్థ్యం ఉంది. అందుకే ఈ చిన్ని సంకలనంలో రెవెన్యూ శాఖ భూత వర్తమాన, భవిష్యత్తులను, సాధక బాధకాలను, అవసరమయ్యే సంస్కరణలు ఆచరణలోని ఒడుదుడుకులను, కూలంకశంగా చర్చించారు.

'రెవెన్యూ శాఖలో పనిచేస్తూ అందులోని బహిరంతర స్వరూపాల్ని చూసిన వాడిగా నాకు చాలా భేదముంది. ప్రజలు మనల్ని శపిస్తూ ఉంటే మనం ఏమీ చేయలేని తనంలో ఆగిపోవటం అన్యాయంగా ఉంది. కొద్దో గొప్పో ఏదైనా చేద్దామనే వాళ్ళకు సామాన్య ప్రజల పక్షం వహించే వాళ్ళకు రాళ్ళ దెబ్బలు తగులుతాయి. ఇదొక దైన్యం.

ఈ దైన్యం నుండి రెవెన్యూ ఉద్యోగులు బయటపడాలన్నా ఈ శాఖపట్ల ప్రజలు ప్రేమ కలిగి ఉండాలన్నా, రెవెన్యూ శాఖ సమూలంగా సంస్కరించబడాలి. ఆ సంస్కరణలు ఎలా ఎప్పుడు మొదలవుతాయో తెలియక నా ఆవేదన.ఆ ఆవేదన ఈ పుస్తక రూపం ధరించింది" అంటారు (పే.9) రచయిత.

అందుకే ఈ చిన్ని సంకలనం (పేజీలు 123) అటు ప్రభుత్వానికి, ఇటు ప్రజలకు, ఎంతో అమ్యూలమైనది. పది అధ్యాయాల్లో రచయిత రెవెన్యూ శాఖ తీరుతెన్నులు, రెవెన్యూ పారిభాషిక పదాలు అవసరమైన సంస్కరణలు ప్రతిపాదించారు. అనుబంధంగా నలుగురు ప్రముఖుల అభిప్రాయాలు పొందుపరిచారు. తాను చెప్పిన విషయాలకు నిర్దిష్టత చేకూర్చేందుకు ఉపయుక్త గ్రంథసూచి (పే.124) ఇచ్చారు. నిజాయితీగా ఎన్నో అధ్యాయాల్లో తన మనసు విప్పుకున్నారు. అధికారి ఉండి కూడా తన శాఖలోని డొల్లతనాన్ని నిజాయితీగా వివరించారు. చట్టాల అమలులో (ఉద్యోగికి) త్రికరణ శుద్ధి ఉంటే చాలు. శాఖ యొక్క ఔన్నత్యం పెరుగుతుందని ప్రకటించిన అధికారి ఏనుగు నర్సింహారెడ్డి కలం నుండి వెలువడిన ఈ సంకలనం ప్రభుత్వాన్ని , ప్రభుత్వోద్యోగులనూ ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవాల్సింగా, ఆవేదనతో, ఆర్తితో అభ్యర్తిస్తున్నారు.

ప్రతులకు: అన్ని పుస్తక కేంద్రాలలో
అడుగుజాడలు పబ్లికేషన్స్, ఎంఎస్‌కె టవర్స్, ఫ్లాట్‌నెం. 410
స్ట్రీట్ నెం.11, హిమాయత్‌నగర్, హైదరాబాద్–500 029.
సెల్: 89788 69183

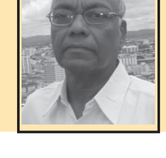
- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639338675

నానీలు

ప్రతి పనిని
తపస్సులా చేస్తున్నాడు
అయితే
అతడు రైతన్నే!

ఇంటి విస్తీర్ణం
పెద్దదైతే మంచిదే
మనసు వైశాల్యం
తగ్గకుంటే చాలు.

-వద్దేపల్లి సంధ్య
సెల్:7036000123

ఎవరికి వారు

చుట్టూ ఒక శీతల గిడ్డంగి
మంచుపొర చుట్టుకున్నట్టు మసక బారిన చూపు
ఉన్నట్టుండి ఏ మూలనుండో గుప్పున గుమి గూడిన నైరాశ్యం
నాలుగు మూలలనా పరచుకు పొగచూరినట్టుంది.
ఊపిరి ఉండీ లేనట్టూ మెత్తని అలికిడి.
ఎవరికి వారు ....
ఆవిరి పొగల ధ్యాసే తప్ప అద్దం ముక్కల ఊసే లేదు
వీధి చివరి వరకూ నడచి వచ్చి మాటేసిన దాని మోహాన
కషాయాల కల్లాపి జల్లి లక్ష్మణ రేఖలు గీసుకుంటూ
ఎప్పటికప్పుడూ వీపు చరచుకున్నా
విమానం టికెట్లు కొనుక్కున్న పీడకలలే.
వసంతాలు హేమంతాలూ శిశిరమూ చిక్కని ఆషాఢమూ
అన్ని పదాలకూ అర్థం మారి – విలయ పవనం చిరునామా అయినా
తలా తోకాలేని చీకటి సముద్ర సమయాన్ని ఈదుతున్న తరానికి
గోరంత వెలుగులా సన్నని వెలుతురు చేప
ఎవరికి వారు సముజ్వల జలనాలై
ఒక వినిమయ ప్రపంచాన అమ్మకానికి పెట్టిన
అక్షర తోరణాలై
ఎవరికి వారు ప్రపంచం తెర చాప మీద
తమను తాము ప్రదర్శించుకుంటూ
లోలోన సడి లేని నీటి విస్ఫోటాలై
కరుగుతూ మరుగుతూ ప్రవహించలేని
శీతల శిలజాలు

-స్వాతీ శ్రీపాద
8297248988

రామబాణం

ఎన్ని బాణాలు సంధించినా
శత్రువును అంతమొందించే
ఆ రామబాణమేదీ చేతికి చిక్కటం లేదు.

కోల్పోయిన సోదరులను తిరిగి బతికించే
ఏ సంజీవని పర్వతమూ
ఏ హన్మంతుడూ తెచ్చివటం లేదు.

అన్న మాట జవదాటని తమ్ముడు
లక్ష్మణుని గుణమేదీ
జనానికి ఇసుమంతైనా
వంటబట్టటం లేదు

ఎక్కడ పడితే అక్కడ
గుంపులు గుంపులుగా
వానర సైన్యంలా మూగిపోతున్నారు

సీత గీత దాటినట్టు
రోజు రోజుకీ పరిస్థితి
చేయి దాటుతోంది

ఇది రామాయణమూ కాదు
రామ రావణ యుద్ధమూ వుండదు
వైరస్ చెరనుండి
జనాన్ని విడిపించేందుకు
ఏ రాముడూ బయలుదేరి రాడు

ఇది వైరసాయణం
అప్రమత్తంగా మసలుకునే
ప్రజలే యుద్ధ వీరులు
మాస్కులూ, శానిటైజర్లూ,భౌతిక దూరాలే
కనిపించని
శత్రువునంతమొందించే
అసలైన రామబాణాలు

– చిత్తలూరి
8247432521

గెలవటం ఓ కళ

తెలివితేటలున్న ప్రతీవాడు
గెలుస్తూపోడు
గెలవటం ఓ కళ
గెలిచే సామర్థ్యం నీకుండొచ్చు
గెలవలేక నిలుచున్న చోటే
చతికల పడొచ్చు
ఎందుకు గెలవలేదో
నీకు తెలియకనూ పోవచ్చు
కొన్ని సందర్భాలు అంతే
గెలిచిన ప్రతీవాడు
నీకంటె తెలివైనవాడు కాకపోవచ్చు
మరెందుకు గెలిచాడో
నీకు అంతుచిక్కకనూ పోవచ్చు.

గెలుపు లౌక్యం ఒకటుంటుంది
అది సహజాతమై వుంటుంది
అది నీ ఆలోచనల్ని
అల్లుకుంటూ వస్తోంది
అదృష్టాలు దురదృష్టాలు
అన్నీ ఒఠి మాటలే
గెలుపును గెలుసుకోలేనివి
దురదృష్ట మూసలోకి ఒలికిపోతాయి
కొన్ని అసంకల్పిత విజయాలు
అదృష్ట ఖాతాలోకి జారిపోతాయి
అయితే గెలుపు ఓ కళ అని
మన ఈగో వీడి ఒప్పుకోవాలి.

బలానికి అహం తోడైనప్పుడు
నిర్లక్ష్యం చాపక్రింద నీరై నిలుస్తుంది
విజయపు రేఖకు ఇవతల
నిన్ను పడుకోబెడుతుంది
బలహీనతకు పట్టుదల తోడైనప్పుడు
అంతర్గత శక్తులన్నీ ఐక్యమై
గెలుపుగుర్రం దౌడుతీస్తుంది
విజయపతాకాన్ని వేగంగా మోసుకుంటూ.
గెలుస్తున్నవాడు ఒక్కోమెట్టూ ఎక్కటానికి
ఎంతశక్తిని కూడగట్టుకుంటాడో
ఎంతపోరును ప్రోది చేసుకుంటాడో
గెలిచినవాడికే తెలుస్తుంది
వాడు గెలుపుకు వేసుకున్న మార్గం
మంచిదోకాదో కానీ

వాడు గెలవటం ఓ కళే
అయితే..
ఓడిన ప్రతీసారి
ఓ కొత్తపాఠం నువ్వు నేర్చుకుంటావు
ప్రతీ పాఠం ఓ కళై నిన్ను అలుముకుంటుంది.

ప్రతీ గెలుపు క్రింద
ఎన్నో వివరించలేని విప్పుకోలేని
బాధల మూలుగులుంటాయి
మొఖాలు చిరునవ్వును చిమ్మినా
గుండెకంటిన కన్నీటితడి ఆరదు
అందుకే..
గెలుపు ఓ కళ అని ఒప్పుకోవాలి..!
గెలుపు మన చేయిజారి నప్పుడు
వేలవేల నిట్టూర్పులు విడవొచ్చు
తప్పులేదు
ప్రయత్నపు ద్వారాలు మూయటమే తప్పు
ఏదో ఒకరోజు గెలుపు నిన్ను తడుతుంది.

సామాన్యాంగానో అసామాన్యాంగానో
నిన్ను తూకం వేసే తరాజు
ఒకరోజు విస్తుపోనూ వచ్చు
గెలిచినవాణ్ని నఖశిఖం చూడు
ఏదో ఓ కళ వైఫైలా
వాణ్ని చుట్టుకోని వుంటుంది
నిన్నునువ్వు గాఢంగా తట్టుకొని
ఓ గెలుపుకోసం తపించి చూడు
ఏదో ఓ శక్తి ఆయుధంలా
నిన్ను అంటిపెట్టుకుని వుంటుంది
ఓ వైబ్రేషన్‌ను సృష్టించుకొని
తనువెల్లా తరించు
ఓ కొత్త వత్సరాన్ని నీలోకి స్వాగతించు
గెలుపు గాలులు
నిన్ను తాకటం గమనిస్తావు
అయితే..
నువ్వు ఓడిపోయినప్పుడే తెలుస్తోంది
గెలవటం ఓ కళ అని..!

-డా.కటుకోఝ్వల రమేష్
సెల్:9949083327

పులకిస్తున్న తెలుగు తల్లి

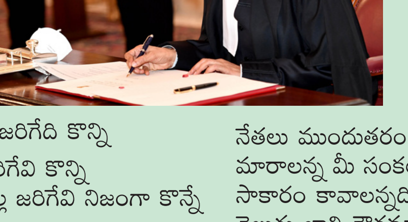

అద్భుతం వల్ల జరిగేది కొన్ని
అదృష్టం వల్ల జరిగేవి కొన్ని
స్వయం కృషి వల్ల జరిగేవి నిజంగా కొన్నే
సాధనమున పనులు
సమకూరు ధరలోన
ఈ శతక వాక్యానికి
మీరు నిలువెత్తు ఉదాహరణ
నిజాయితీ, నిర్భీతి అన్న మాటలకు
మీరు అసలుసిసలైన అర్థం
న్యాయ వ్యవస్థలో ఇన్నేళ్ళ మీ ప్రస్థానం
పక్షపాత రహితమైన
మీ స్వభావానికి ఒక మణి మకుటం
మాతృభాష పట్ల మీ దృష్టి
తెలుగు భాష భవితవ్యాన్ని
మరికొంత కాలం పరిపుష్టం చేస్తుంది
ఇంటి పనులకు తనువులు అరగదీస్తున్న
ఇంతుల సేవలకు విలువ కట్టాలన్న మీమాటలు
ముందు తరాలకు కూడా శిరోధార్యాలు
నేర చరితులు రాజకీయ దుస్తులు
తొడుక్కోకూడదన్న మీ భావన
మీ దార్శనికతను ఆవిష్కరిస్తున్నది

నేతలు ముందుతరం దూతలుగా
మారాలన్న మీ సంకల్పం
సాకారం కావాలన్నది మా ఆకాంక్ష
తెలుగు జాతి గౌరవవాచకాన్ని
న్యాయవ్యవస్థ సాలభాగం పైన
అర్థశతాబ్దం అనంతరం
తిరగవ్రాసిన ఘనత మీది
ప్రపంచానికే ఆదర్శప్రాయమైన
న్యాయవ్యవస్థ అగ్రాసనంపైన
తన తనయుడు కూర్చున్నాడని
తెలుగు తల్లి పులకించి పోతున్నది
చీకటి వసంతం గడచి
కొత్తకాంతులు చివురిస్తున్న వేళ
ఆ తల్లి ఆనందాన్ని చూసి
తెలుగు జాతి పరవశించి పోతున్నది.

– మద్దాళి రఘురాం
9866057777

సాహితీవేత్త తిరునగరి కన్నుమూత

ప్రముఖ సాహితీవేత్త, పద్యకవి, పండితుడు, దాశరథి సాహితీ పురస్కార గ్రహీత తిరునగరి రామానుజయ్య (76) ఇకలేరు. కొంతకాలంగా గుండె సంబంధిత సమస్యలతో బాధపడుతున్న ఆయన కాచిగూడలోని ఓ ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ ఆదివారి రాత్రి 11 గంటలకు కన్నుమూశారు. రామానుజయ్య స్వస్థలం యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలోని బేగంపేట. ఆయన 1945 సెప్టెంబర్ 24న జన్మించారు. తల్లిదండ్రులు జానకిరామక్క, మనోహర్. రామానుజయ్య భార్య భారతీదేవి. వీరికి ముగ్గురు కుమారులు. ఎం.ఏ. తెలుగు పూర్తిచేసిన తిరునగరి చాలాకాలం పాటు ఆలేరు హైస్కూల్లో ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేశారు. అనంతరం తుంగతుర్తి ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాల తెలుగు బోధకుడిగా పనిచేసి 1999లో ఉద్యోగ విరమణ పొందారు. తిరునగరి సాహితీప్రస్థానం 'బాలవీరశతకం'తో మొదలైంది. ఆపై పద్యం, వచనం, శతకం, గేయం తదితర సాహితీ ప్రక్రియల్లో సాహిత్య సృజన చేశారు. ఇరవైకి పైగా పుస్తకాలు రచించారు. ఇందులో 'శృంగారనాయికలు', 'ఖండకావ్యం', 'కొవ్వొత్తి', 'వసంతం కోసం' 'అక్షరధార', 'తిరునగరీయం పద్య సంపుటి, 'మాపల్లె', 'వాన- వాడు' 'ఉషోగీత' 'నీరాజనం' పద్యకవిత్వం, 'ప్రవాహిని', 'యాత్ర' తదితర రచనలున్నాయి. 'ఆలోచన', 'తిరునగరీయం', 'పద్యసౌరభం', 'లోకాభిరామాయణం', 'లోకాలోకనం', 'శ్రీకల' పేరుతో వివిధ సాహిత్య పత్రికలకు సుమారు వెయ్యికిపైగా విమర్శనా వ్యాసాలు రాశారు. కొన్ని హిందీ, ఆంగ్ల కవితలను తెలుగులోకి అనువదించారు. ఆయన రాసిన పలు గేయాలు, కవితలు ఆకాశవాణి లోనూ ప్రసారమయ్యాయి. తెలుగు, సంస్కృత భాషలపై భాషలపై సాధికారత కలిగిన తిరునగరి రామానుజయ్య 2003లో భోపాల్‌లోని అఖిల భారత భాషా సాహిత్య సమ్మేళనంలో భారత భాష భూషణ్ గౌరవ డాక్టరేట్‌ను అందుకు న్నారు. ఆటా సత్కారం, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రతిభా పురస్కారం, బీఎన్‌రెడ్డి సాహితీ అవార్డు, విశ్వ సాహితీ ఉత్తమ పద్యకవి పురస్కారం, ఏపీ అధికార భాషా సంఘం సత్కారం, రాచమల్ల లచ్చమ్మ స్మారక అవార్డు "శ్రీ కృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయం దాశరథి సాహితీ పురస్కారం" "తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దాశరథి సాహితీ పురస్కారం" పొందారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాల యంలో తిరునగరి సాహిత్య కృషిపై పరిశోధ నలు వెలువడ్డాయి. తిరునగరి మృతికి ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు, సీ.యం. కార్యాలయ ప్రత్యేక అధికారి దేశపతి శ్రీనివాస్, డా॥ ఎన్.గోపి, చిక్కా రామదాసు, పట్నల అశోక్, పెద్దూరి వెంకటదాసు, మౌనశ్రీ మల్లిక్,దాస్యం సేనాధిపతి, కందుకూరి శ్రీరాములు, డా॥ నాళేశ్వరం శంకరం, చరిత్ర పరిశోధకుడు సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్ తదితరులు సంతాపం తెలిపారు. సోమవారం చింతల్‌లో తిరునగరి అంత్యక్రియలు జరిగాయి.

మణిపూసలు

తెలుగు వెలుగు తిరునగరి
సాహిత్యంబడిచెడి గిరి
తెలంగాణ రాష్ట్రంలో
గొప్పవక్త తానె మరి!

జాతీయ వాది భువి
కవనకాంతిలో రవి
తిరునగరి రామానుజం
మనసున్న మంచికవి!!

-వడిచర్ల సత్యం
7989511543

తిరునగరి 'అంతరాత్మ...'

ఐదున్నర దశాబ్దాలకు పైగా సాహిత్య సేవలో రేడియో, దూరదర్శన్‌కు వందల భక్తి గీతాలు అనేక ప్రసంగాల ద్వారా గొప్ప వ్యక్తిగా ఖ్యాతి గడించిన ప్రముఖ సాహితీవేత్త

తిరునగరి రామానుజయ్యను

రాష్ట్రానికి తలమానికమైన మహాకవి దాశరథి కృష్ణమాచార్య-2020 సాహితీ పురస్కారానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసిన సందర్భంగా...

26-9-2018న

తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్తు నిర్వహించిన "పరిణతవాణి" కార్యక్రమంలో పాల్గొని ప్రసంగించిన డా॥ తిరునగరి ప్రసంగ పాఠం.

తేది 30-7-2020న నేటినిజంలో ప్రచురించిన ఈ వ్యాసం నేటినిజం పాఠకుల కోసం యధాతథంగా ప్రచురిస్తున్నాం. -సంపాదకులు

జీవితయాత్రలో డెబ్భైమూడేళ్ళు గడిచిన తరువాత నా సాహిత్య జీవితాన్ని గూర్చి వెనక్కి తిరిగి చూచుకునే అవకాశం నాకు లభించింది. తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్తు అధ్యక్షులు, ప్రస్తుత సభకు అధ్యక్షులైన ప్రఖ్యాత సాహితీవేత్త, కవితా సర్వజ్ఞులు గౌరవనీయులు ఆచార్య ఎల్లూరి శివారెడ్డిగారు నాకు ఈ అవకాశాన్ని కల్పించారు. పరిణతవాణి ప్రసంగం చేయమన్నారు. ఇంతకన్నా భాగ్యమేమున్నది. ఇతరుల గురించి ప్రసంగించేటప్పుడు సాధికారికంగా చెప్పవచ్చు. కాని తన గూర్చి చెప్పుకునేటప్పుడు చిక్కువస్తుంది. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఒళ్ళు దగ్గరపెట్టుకొని జాగ్రత్తగా, బాధ్యతగా మాట్లాడవలసి ఉంటుంది. ఆత్మస్తుతి, అతిశయోక్తి లేకుండా ప్రసంగం సాగాలి. ఆ స్పృహలోనే నా ప్రసంగ వ్యాసాన్ని కొనసాగిస్తాను.

నేను తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అప్పటి నల్లగొండ జిల్లాలోని ఇప్పటి యాదాద్రి-భువనగిరి జిల్లాలోని రాజాపేట మండలం బేగంపేట గ్రామంలో 18 జూన్ 1945 పార్థివ జేష్ఠ శుద్ధ అష్టమినాడు జన్మించాను. మాది చాత్తాదశ్రీ వైష్ణవ సంప్రదాయం. మా నాన్నగారు ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు. సంస్కృతాంధ్రాలలో చక్కని ప్రతిభకలవాడు.

మా అమ్మగారు సంప్రదాయ కీర్తనలు, తిరుప్పావై పాఠాలు, భక్తిగీతాలు పాడుతూనే గృహిణిగా వంటావార్పు, ఇంటిపనులు చేస్తుండేవారు. అమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ నాశైశవంలో బాల్యంలో ఆమె ఆలపించే పాటలన్నింటిని వినేవాణ్ణి. ఆమె పాడినవన్నీ ఈనాటికీ నా మేథస్సులో పదిలంగా ఉన్నాయి. నా తొలిగురువు మానాన్నగారే. వారివద్దనే సుమతి శతకం నుండి అమరం దాకా నేర్చుకున్నాను. పంచకావ్యాలూ వారివద్దనే అభ్యసించాను. మా నాన్నగారి వద్ద నేర్చుకున్న పోతన భాగవతంలోనే 'గజేంద్రమోక్షం', 'ప్రహ్లాదచరిత్ర', 'వామన చరిత్ర', రుక్మిణీ కల్యాణం పద్యాలు, నాకు బాల్యంలోనే కంఠస్తాలు. 1950 నుండి 1954 దాకా నాన్నగారి ఖాన్గీ బడిలోనే నా చదువు సాగింది. ప్రధానంగా తెలుగు సాహిత్యానికి సంబంధించిన శతకాలు, భాగవతం, సంస్కృతంలో బాల రామాయణం మొదలు పంచకావ్యాల పఠనం దాకా. ఐతే మా నాన్నగారు ప్రభుత్వ పాఠశాల చదువుకు నన్ను దూరం చేస్తున్నానేమోనని, దానివల్ల నా భవిష్యత్తు ప్రశ్నార్థకమౌతుందని తలచి, తాను పనిచేస్తున్న వేంకటాపురం గ్రామం సమీపంలో గల తుర్కపల్లిలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలలో నేరుగా నాల్గవ తరగతిలో చేర్పించారు. అలా ప్రారంభమైంది నా పాఠశాల విద్యాభ్యాసం. భువనగిరి ఉన్నత పాఠశాలలో చదివి హెచ్.ఎస్.సి. ఉత్తీర్ణుడనయ్యాను. తరువాత హైదరాబాదులో ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేస్తూ ఆ సమయంలోనే ఓరియంటల్ డిప్లొమా పరీక్షను చదివి ఉత్తీర్ణుడనయ్యాను.

1965 జూన్‌లో ఇప్పటి మేడ్చల్ మల్కాజిగిరి జిల్లాలోని దేవర యాంజాల ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాలలో తెలుగ పండితుడిగా ఉద్యోగంలో చేరాను. ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనే తెలుగు బి.ఓ.ఎల్, ఎం.ఏ పూర్తి చేశాను. 36 సంవత్సరాలు పండితునిగా, జూనియర్ లెక్చరర్‌గా పనిచేసి 1999లో పదవీ విరమణ చేశాను.

నేను భువనగిరి పాఠశాలలో విద్యార్థిగా ఉండగానే నా తెలుగు ఉపాధ్యాయులు శ్రీ తోట రామదాసరావుగారు నా పద్యరచనను ప్రోత్సహించారు. నా సంస్కృత ఉపాధ్యాయులు శ్రీమాన్ అప్పలాచార్యులు, శ్రీమాన్ వేంకటాచార్యులు నా పద్యాలను విని ఆశీర్వదించారు. కవితారచనలో నాకు తొలిగురువు స్వర్గీయ తోట రామదాసరావుగారే. నా పదిహేనవయేట 'తాళవృక్షం' శీర్షికతో వ్రాసిన ఐదు పద్యాలు వరంగల్ నుండి కక్కెర్ల కాశీనాథం సంపాదకత్వంలో వెలువడిన గౌడ పత్రికలో ప్రచురించబడినై. ఇదే నా తొలి కవిత.

నేను ఉపాధ్యాయునిగా దేవరయాంజాలలో పనిచేసిన 1965-1967 కాలంలో నాటికి అప్పటి ప్రముఖ పత్రికలు ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రపత్రిక, కృష్ణాపత్రిక, ప్రజామత, చుక్కాని మొదలైన పత్రికలలో నా పద్యాలు, గేయాలు ప్రచురింపబడుతున్నాయి. ఆ దశలో 1966లో హైదరాబాదు కాచిగూడలో నివాసముంటున్న మహాకవి శ్రీ దాశరథిగారిని కలుసుకున్నాను. అప్పుడు దాశరథిగారు, హైదరాబాదు ఆకాశవాణిలో పనిచేస్తుండేవారు. వారికి నా రచనలు చూపించి ఆశీస్సులు అందించండని నమస్కరిస్తూ అభ్యర్థించాను.

బాబూ! నీ పద్యాలు బాగున్నాయి. రాస్తూ ఉండు. ప్రాచీన కవులతోపాటు ఆధునికులనూ చదువు. మళ్ళీ కలుద్దాం అని నా భుజం తట్టి ఆశీర్వదించారు.

దాశరథిగారితో ఆ పరిచయం ఇంతింతై వటుడింతై విడదీయరాని గురుశిష్య బంధమై, అంతకన్నా సోదరానుబంధమై వారు తుదిశ్వాస విడిచేదాకా కొనసాగింది. వారి ప్రభావం నాపైన ఎంతో ఉంది.

1962 ప్రాంతంలో నేను ఒక సంవత్సరం పాటు ఇంటిపట్టునే ఉన్నాను. ఆ కాలంలో మా నాన్నగారు మహాకవి గుర్రం జాషువాగారి 'గబ్బిలము' మొదలైన ఖండకావ్యాలు తాను టీచరుగా పనిచేస్తున్న వీరారెడ్డిపల్లి గ్రంథాలయం నుండి తెచ్చి ఇచ్చారు. అదే సమయంలో అప్పుడు మద్రాసునుండి వెలువడుతున్న ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రికలో నేను 'యాదగిరిగుట్ట'ను గూర్చి రాసిన వ్యాసం ప్రచురింపబడింది. నాకు 50/-లు. ప్రతిఫలం కూడా ఎం.ఓ. వచ్చింది. మా నాన్నగారు ఆ వ్యాసం చదివి అంతకుముందు నుండి నేను రాసిన పద్యాలు చదివి ఆనందపడి నన్ను ఆశీర్వదించారు. ఇదీ నీ మార్గం. సాగిపో అన్నారు. ఆ నేపథ్యంలో నన్ను ప్రోత్సహించడానికి తమ పాఠశాల గ్రంథాలయంలోంచి సాహిత్య గ్రంథాలు తెచ్చి ఇచ్చి చదువుకోమనేవారు. ఆ వరుసలో జాషువా కావ్యాలు, ఖండకావ్యాలు, నేను చదివి ఆ మహాకవి భావజాలానికి, పద్యశిల్పానికి వందే అన్నాను. గుంటూరులోని శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్య తోటలో నివసించే జాషువాగారికి లేఖ రాశాను. అది పద్యలేఖ.

'తొల్లి ఏకలవ్యుడు భక్తి ద్రోణుమానము
నందు నొజ్జగాభావించి పొందె విద్య
నేడు నీమూర్తి నాయందు నిలిపి కవిత
సాధనము చేయుచున్నాడ సత్కవీంద్ర! అంటూ ఆ ఐదు పద్యాల గురించి లేఖ రాశాను. పదిరోజుల తరువాత ఆ మహాకవి చదివీ ఆశీస్సులు అందించారు. నీ పద్యాలు చదవాను,. పద్యరచన కొనసాగించు అంటూ దీవించాను. నాటుగోలె జాషువాగారి కావ్యాలు మళ్ళీ మళ్ళీ చదివాను. ఇంతో అంతో ధారణ ఉన్నందున జాషువాగారి చాలా పద్యాలు నా మేధస్సులో నిలిచినై. ఇప్పటికీ చాలా సభలలో జాషువాగారి పద్యాలలో సందర్భోచితంగా కోట్ చేస్తుంటాను.

నేను తరువాత కాలంలో హైదరాబాద్ దేవరయాంజాల ఉన్నత పాఠశాలలో తెలుగు పండితునిగా ఉద్యోగిస్తున్నాను. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రి స్వర్గీయకాసు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మహాకవి జాషువాగారిని శాసనమండలి సభ్యునిగా నియమించాడు. జాషువాగారు హైదరాబాద్‌లో ఎమ్.ఎల్.సిగా ఉన్న కాలంలో నేను వారిని కలుసుకునే వాడని. అంతకుముందు నుండే వారికి లేఖలు రాసేవాణ్ణి. కాబట్టి నాపైన వాత్సల్యం చూపించేవారు. ఆ విధంగా ఏకలవ్య శిష్యుణ్ణి. నిజమైన శిష్యుణ్ణి అయ్యాను. జాషువా శాసన మండలి సభ్యునిగా ఉన్న కాలంలోనే 'నాగార్జున సాగరం' కావ్యాన్ని రచించారు. అది రచిస్తున్న కాలంలో ఓ సాయంత్రం వారిని కలుసుకోవడానికి ఇంటికి వెళ్ళగా వాలుకుర్చీలో ఒరిగి పొగచుట్ట కాలుస్తున్నారు. నేను పాదాభి వందనం చేసి కూర్చోగానే ఎదురుగా టెబుల్‌పై ఉన్న నోటుబుక్ చూపించి రాయమన్నారు.

'అంగడి యూరలేదు వరియన్నము లేదు' అన్న పద్యం చెప్పారు. నాగార్జున సాగరం కావ్యాన్ని ఇప్పుడు చదువుతున్నప్పుడు ఆ పద్యం రాగానే ఆగిపోయి ఆనాటి మధుర స్మృతులను నేను గుర్తు చేసుకుంటాను. ధన్యోస్మి అనుకుంటాను. ఇలా మహాకవులిద్దరూ జాషువాగారు, దాశరథిగార్ల సాన్నిహిత్యం నాకు లభించడం వలన నాపైన వారిరువురి కవితా వ్యక్తిత్వాల ప్రభావం దండిగా పడిందని చెప్పడానికే పై సన్నివేశాలను ఉటంకించాను.

1965-75 దశాబ్ద కాలంలో నేను ప్రాచీన, ఆధునిక కవులను చాలా మందిని చదివాను. కవిత్రయాన్ని, పాల్కురికిని, శ్రీనాథుని, పోతనను, పెద్దనను, రాయలు, నంది తిమ్మన, పింగళి సూరన, తెనాలి రామకృష్ణుడు, కంకంటి పాపరాజు, నంది చేమకూరి వేంకటకవి, రఘునాథ భూపాలుడు, వేమన, తాళ్ళపాక తిమ్మక్క ప్రాచీన కవులను, కవయిత్రులను రాయప్రోలు, అబ్బూరి, దువ్వూరి, విశ్వనాథ, కొడాలి ఆంజనేయులు, పుట్టపర్తి వంటి ఆధునిక కవులు గురజాడ, బసవరాజు, నండూరి, కవికొండల, శ్రీశ్రీ, శ్రీరంగం నారాయణబాబు, బైరాగి, ఆరుద్ర, అనిసెట్టి, తిలక్, కుందుర్తి వంటి అభ్యుదయ కవులను చదివాను.

ఇదంతా చెప్పడమెందుకంటే ప్రాచీన, ఆధునిక సాహిత్యాలను ఏకాగ్రతతో చదవడం వల్ల సాహితీలోకంలో నాదైన ముద్రను, శైలిని నిర్మించుకున్నానని మనవి చేయడానికే. 1978 నుండి నా కవితలు తెలుగులో అగ్రశేణి పత్రికలైన 'భారతి' 'స్రవంతి', 'సాహితి', 'ఆంధ్రపత్రిక', 'ఆంధ్రప్రభ', 'కృష్ణాపత్రిక', 'విశాలాంధ్ర', మొదలైన వాటిలో ప్రచురింపబడ్డాయి. 'భారతి' సాహిత్య పత్రిక రెండున్నర దశాబ్దాల పాటు అది ఆగిపో యేదాకా నా కవితలను ప్రచురించింది. సాహితీ జగత్తులో నాకు ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు తెచ్చింది.

నా కవితలు గ్రంథరూపంలో రాకముందే సాహితీలోకంలో ప్రముఖ కవిగా నిలబెట్టినవి పత్రికలే. ఆయా పత్రికాధిపతులకు సదా నా కృతజ్ఞతలు.

నేను అన్ని కవితా ప్రక్రియలలో రచనలు చేశాను. పద్యం, గేయం, వచన కవిత మూడు ప్రక్రియలలో ఐదు దశాబ్దాల పాటు నా కవిత్వ రచన సాగింది.

ఇక్కడ ఓ విషయం ప్రస్తావించాలి. నా బాల్యంలో గ్రామీణ వ్యవస్థలో ఉన్నటువంటి సామాజిక పరిస్థితులు ముఖ్యంగా అగ్రవర్ణాల ధనవంతుల అధీనంలో నలిగిపోతున్న పేదవారి దయనీయ జీవితాలు నన్ను కదిలించాయి.

ఆ దశలో గుర్రం జాషువా రచనలు ప్రధానంగా 'గబ్బిలము' నాపై చాలా ప్రభావం చూపింది. ఆ దిశగా నేను కలం పట్టాను. ముఖ్యంగా పేదవారి జీవితాలే వస్తువుగా తీసుకొని పద్యాలు, గేయాలు రచించాను.

అభ్యుదయ కవితోద్యమములో పాల్గొన్నాను. అరసంలో 1970-80 మధ్య కార్యవర్గ సభ్యునిగా ఉన్నాను. సమసమాజ నిర్మాణం కోసం రచనలు చేయాలన్న వాదంతో ఏకీభవించాను. సమాజ శ్రేయస్సు కోరుకునే విధంగా రచనలు చేయాలన్న దృక్పథం బలపడింది. "విశ్వశ్రేయః కావ్యమ్" అన్న లక్ష్యంతోనే నేను కవిత్వం రచించాను. రచిస్తూనే ఉన్నాను. వస్తు వైవిధ్యంతో భావనవ్యతతో కవిత్వం రాస్తూ వస్తున్నాను. సరళ సుందరంగా సామాన్యునికి సైతం సుబోధకంగా ఉండే భాషలోనే నేను కవితా రచన చేస్తున్నాను.

'అంధకారముతోడ పోరాడువాని
కంజలింతును ఏ కాలమందు నేను
మంచి పెంచగ నడుము బిగించినట్టి
వానికెప్పు డొనర్తును వందనాలు.
(నా 'నీరాజనం' నుండి)

'మాడుటెండలలోన మాడుచ
పొలములో
కష్టించి పనిచేయు కాపుబిడ్డ
ఎండను లెక్కింపకుండ బండలు
చీల్చి
కండలు కరిగించు కార్మికుండు
వంచిన నడుము రవ్వంతయు నెత్తక
నాట్లు వేసెడి కూలినాలి పడుచు
తట్టమోయుచు చిన్నితనయుని
గూరిచి
బంగారు కలగను పల్లెతల్లి
నేను పూజించువారు నాలోన
వెలుగు
వారు నా పల్లెదీపాలు, వసుధపైన
చల్లనైన మనసున్న పల్లెవారు
వారికెప్పుడు నేను కైవారమిడుదు
(నా'నీరాజనం' నుండి)

పై రెండు పద్యాల ద్వారా నా కవితా లక్ష్యాలను సహృదయులు గ్రహించగలరం. మనిషి నా కవితా వస్తువు. మనిషి నా కవిత్వానికి కేంద్ర బిందువు, మానవత్వమే నా మతం. హ్యూమనిజం నా ఇజం. నా రచనా వ్యాసంగమంతా ఈ మానవతా పథం లోనే సాగింది.

నేను పద్యకావ్యాలు రచించాను. గేయఖండికలు రాశాను. వచన కవితా సంపుటాలను ప్రచురిం చాను.

బాలవీర, శృంగార నాయికలు, తిరునగరీయం నాలుగు సంపుటాలు. నీరాజనం, జీవధార పద్య కవితా సంపుటాలు.

'కొవ్వొత్తి', 'వసంతం కోసం', 'అక్షరధార', 'గుండెలోంచి', 'ముక్తకాలు మా పల్లె, మనిషి కోసం, 'వానా-వాడూ' 'ఈ భూమి', 'ప్రవాహిని', 'ఉషోగీత, 'ఒకింత మానవత కోసం', 'యాత్ర', 'కొత్తలోకం వైపు', 'కిటికీలోంచి', 'సముద్రమథనం', వచన కవితా సంపుటాలు. ఇప్పటికీ నేను ఇరవై ఐదు గ్రంథాలు ప్రచురించాను.

ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయంలో నా సాహి త్యం పైన పరిశోధనలు చేసి ఇరువురు పి. హెచ్.ఇ. పట్టా తీసుకున్నారు.

1) తిరునగరి సాహిత్యం-సమగ్రపరిశీలన (డా. కె. వెంకటేశ్)

2) తిరునగరి కవిత మానవతా దృక్పథం, (డా॥వి. సత్యనారాయణ).

'నా గుండెలోంచి' వచన కవితా సంపుటిపైన పరిశోధన చేసి యం. ధర్మారావు, పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వ విద్యాలయం నుండి ఎంఫిల్ పట్టా తీసుకున్నాడు.

నా కవిత్వాన్ని వివేచించిన, విశ్లేషించిన, పరి శోధించిన వారికి నా అభివాదాలు. ఈ యాభై ఐదేళ్ళసాహితీ యాత్రలో సతత కవవింతా హృదయ హరితాన్ని పోషించుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్నాను. దాశరథిగారి మాటల్లో కంటికి కనిపించిందంతా కవిత్వంగా రాసేస్తున్నాను.

"'తిరు'లో సంప్రదాయాన్ని నగరిలో నాగరికతను దాచుకొన్న ఉత్తమ కవి తిరునగరి అని ఆచార్య దివాకర్ల వేంకటావధానిగారు", "తిరు నగరి కవితలు తేజస్వంతములు, ఓజస్వంతములు, They are thought provoding full of Novelty " అని మహాకవి డా॥ దాశరథిగారు "పద్యం, గేయం వచనం వంటి కవితా ప్రక్రియలలో తిరునగరి అందెవేసిన చేయి. ఆయన తిరునగరీ యం సమాజాన్ని విశ్లేషిస్తూ వచ్చిన ఎక్సరే లాంటి పద్యకావ్యం" అని మహాకవి ఆచార్య డా॥ సి. నారాయణరెడ్డిగారు.

"తిరునగరి కదిలిస్తే కవిత్వంతో మాట్లాడు తాడు. కలువరిస్తే కవిత్వమే పలుకుతాడు. కవిత్వమే ఆయన జీవన సర్వస్వం. ఆయన కూడగట్టుకున్న దంతా కవిత్వమే" అన్నారు ఆచార్య పేర్వారం జగన్నాథంగారు.

"హృద్యకవితా రచనలో సహృదయులను అలరిం పజేసే మధుర కవి తిరునగరి" అని ఉత్పలవారు. **"తిరునగరి దార్శనిక భావజాలం పుష్కలంగా కలిగిన కవి ఆయన సంప్రదాయ సాహిత్య సంస్కారం, సంస్కృత భాషా పరిజ్ఞానం, ఆధునిక సాహిత్యావగాహన ఉన్న సాహితీవేత్త"** అని ఆచార్య ఎల్లూరి శివారెడ్డిగారు నన్ను, నా కవిత్వాన్నీ ఆశీర్వదించారు.

వినయంతో వినమ్రంగా వారి ఆశీస్సులను స్వీకరించి విశ్వనాథవారి మాటలో కవితా రూపత పస్సు చేస్తున్నాను. కవితా పథంలో నిత్య చైతన్యంతో ముందుకు సాగుతున్నాను.

నాగలి పట్టే వాడెప్పుడూ
నాకు కథానాయకుడు
పాఠం చెప్పేవాడెప్పుడూ
నాకు పరమ గురువు
కళ్ళముందున్న అమ్మ ఎప్పుడూ
కనిపించే దేవత
నీడనిచ్చే చెట్టు ఎప్పుడూ
స్నేహించే మిత్రుడు'- అన్న కవితా పంక్తులు నా కవితా లక్షణాన్ని ప్రస్ఫుటం చేస్తాయి. కేచిత్ కవీనాం నవాదృష్టిః.

నడచిన బాటలో
నడవడం నాకిష్టం లేదు
రాసిన పద్యాలే
రాయటం నాకు సరిపడదు.
నవత్వం నాకిష్టం
నవతవైపు సాగడం నాకిష్టం
మానవతా పతాకాన్ని చేబూని
ఆ నవతా పథంలో గమిస్తాను
నా చూపులో నవత్వం
నా ఊహలో నవత్వం

(మిగతా 4వ పేజీలో...)

పద్యమందు గద్యమందు
అందెవేసినట్టి ఘనుడు
ధారణ శక్తికి యాతడు
తిరుగు లేని తిరునగరి.
మహావక్త మహాకవి
ఉపాధ్యాయ మహారథి
ఆడంబరములు లేని
తిరుగులేని తిరునగరి.
తేటనైన తెలుగు తనం
భారతీయ సద్భావం
అణువణువున నింపుకొన్న
తిరుగులేని తిరునగరి.
గురువులకు శిష్యులకు
పండితులకు పామరులకు
తనముద్రలు వేసినట్టి
తిరుగులేని తిరునగరి.
నిగర్వము నిండుతనము
సంస్కారం సాంగత్యం
తనదారిగ చూపినట్టి
తిరుగులేని తిరునగరి.
లాలిత్యము దేశభక్తి
ప్రజలకు కలిగించుటకై
ప్రభాతగీతాల కర్త
తిరుగులేని తిరునగరి.
నడిచె మహాగ్రంథమునకు
ప్రతిరూపము తిరునగరి
సంస్కారమునందించిన
తిరుగులేని తిరునగరి.
మహాభరతమ్ము మరియు
రామాయణ భాగవతం
ఆపోసన పట్టినట్టి
తిరుగులేని తిరునగరి.
మహాకవి దాశరథికి
సోదరుడై మసలుకొంటు
మనసునందు నిలిచినట్టి
తిరుగులేని తిరునగరి.
తెలంగాణ ప్రభుత్వము
దాశరథి అవార్డుతో
సత్కరించ పూనినట్టి
తిరుగులేని తిరునగరి

(తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము డా. తిరునగరికి ప్రతిష్టాత్మకమైన "దాశరథి అవార్డు" ను ప్రకటించిన సందర్భంగా

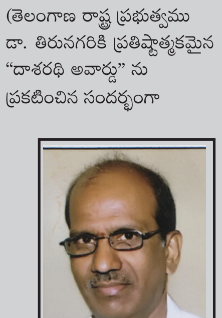

-బండిరాజుల శంకర్
9948050608

ఆగష్టు 29, 2015న మాతృభాషా దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రసంగిస్తున్న డా॥తిరునగరి.

జూన్ 26, 2014న తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం సందర్భంగా ప్రసంగిస్తున్న డా॥ తిరునగరి.

ఆగష్టు 23, 2014న న్యూఢిల్లీలో 'తెలుగు భాషా వైభవం- కవితా నీరాజనం' సభలో ప్రసంగిస్తున్న డా॥ తిరునగరి

జులై 17, 2012న రవీంద్రభారతిలో సినీ నటుడు రంగనాథ్ 'నడక' పుస్తకావిష్కరణలో డా॥ తిరునగరి.

ఏప్రిల్ 12, 2015న బోనాలు సందర్భంగా జరిగిన కవి సమ్మేళనంలో ప్రసంగిస్తున్న డా॥ తిరునగరి.

డిసెంబర్ 4, 2016న డా॥ తిరునగరి రచన "సముద్ర మథనం" పుస్తకావిష్కరణ సభలో..

ప్రజల పక్షపాతి సిహెచ్. మధు సాహిత్యావలోకనం

2017లో ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ కేంద్రం కోసం ప్రముఖ రచయిత్రి వి.శాంతి ప్రబోధ రాసిన వ్యాసం ఇది.

రచయితగా , కవిగా , జర్నలిస్టుగా , సామాజిక ఉద్యమ కార్యకర్తగా చిరపరిచితులు సిహెచ్ మధు . ఒక్క నిజామాబాద్ జిల్లా వాసులకే కాకుండా తెలుగు పాఠకులందరికీ ఆయన సుపరిచితులు . చిన్న ప్రింటింగ్ ప్రెస్ యజమానిగా కొద్దిమందికే తెలుసు.

నారాయణ , బాలవ్వ దంపతులకు మెదక్ జిల్లా రామాయంపేటలో జన్మించారు. ఓ నిరుపేద కుటుంబం వారిది. ఆయన సమాజం నుండి చాలా నేర్చుకున్నారు . నిరంతరం సమాజం నుండి స్ఫూర్తి పొందుతూ మేధావిగా ఎదిగారు. తిరిగి సమాజానికి తాను అందించగలిగినంత అందిస్తూనే వస్తున్నారు .

సాహిత్యం సరదా కోసమో , ఇతరుల్ని సంతోషపెట్టడం కోసమో, గందరగోళంలో సమాజాన్ని విమర్శిస్తూ కూర్చోవడం కోసమో కాదు. సాహిత్యాన్ని ఒక సామాజిక బాధ్యతగా కర్తవ్యంగా స్వీకరించారు సిహెచ్ మధు . కుళ్ళి కంపు కొడుతున్న భూస్వామ్య సంస్కృతిని చూసి ఎంతో సంఘర్షించారు. ఆ సంఘర్షణలోంచి సాహితీ మదనం చేశారు . సాహిత్యాన్ని రాజకీయాలనుండి విడదీయ కూడదు . నిజానికి సాహిత్యం రాజకీయాలలో నిలబడి జోక్యం చేసుకుని ముందుకు నడిపించాలని కోరుకుంటారు మధు.

సిహెచ్ మధు రచయిత అయ్యింది మొదట పద్యాలు రాయడంతో . 19 ఏళ్ల వయస్సులో చంపకమాల పద్యాలు రాసారు. తర్వాత కొంత విరామం ఇచ్చారు.

సమాజం బాగుండలేదని అట్లా ఉంది , ఇట్లా ఉంది అనుకోవడం, విమర్శించడం విన్నారు . వందేమాతరం రామచంద్రరావు వెంట 15 రోజులు తిరిగారు . అదే అతని మీద తీవ్రప్రభావం చూపించి ఉండవచ్చు. సమాజాన్ని స్పష్టంగా చూసే అవకాశం కలిగించి ఉండవచ్చు . తన కుటుంబ పరిస్థితులతో పాటు , ఆనాటి సామాజిక పరిస్థితులు మధుని ఎంతో ఆలోచింపజేశాయి . ఆయన కర్తవ్యాన్ని నిర్దేశించాయి.

అదే సమయంలో మెదక్ జిల్లా దుబ్బాక లో ఆ గ్రామ సర్పంచ్ గా భూస్వామి మాత్రమే ఉండడాన్ని నిరసిస్తూ వ్యతిరేకిస్తూ ఒక ఆందోళన జరిగింది . ఆ ఆందోళనకు సూత్రధారి మధు. అప్పుడాయనను పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు. ఆ తర్వాత భారత్ చైనా యుద్ధ సమయంలో రక్షణ నిధి అంటూ కొందరు వ్యక్తులు ప్రజలనుండి వేలాది రూపాయలు వసూలు చేయడం మొదలుపెట్టారు. ప్రజలనుండి బలవంతపు వసూళ్లను వ్యతిరేకించి ఆ వ్యక్తులపై కంప్లైంట్ ఇచ్చారు మధు . ప్రజలను మోసం చేస్తున్నవారిని అరెస్టు చేయించడం , ప్రజలు మోసపోకుండా కాపాడడం తన బాధ్యత అనుకున్నారు . ఈ సంఘటనలు ఆయన సామాజిక దృక్కోణం, సామాజిక బాధ్యతకు నిదర్శ నం. ఆ తర్వాత కొంత కాలం నిశ్శబ్దంగా ఉన్నారు .

మధు మకాం స్వగ్రామం రామాయంపేట నుండి జీవనోపాధికోసం నిజామాబాద్ కు మారింది. ఒక బట్టలషాపులో పనిలోచేరారు. ఆ సమయంలో ఆ బట్టల షాపుకు బొజ్జ తారకం , విజయ భారతి , శివారెడ్డి , సూర్యప్రకాష్ , బెడద రాజేశ్వర్ , వీరభద్రాచారి , సైబ పరంధాములు , నాళేశ్వరం శంకరం , సలంద్ర , బైస రామదాసు వంటి సాహితీవేత్తలు , సాహిత్యాభిమానులు తరచూ వచ్చి కూర్చునేవారు . సాహితీ చర్చలు చేసేవారు. ఆ ప్రభావం మధుపై బాగాపడింది. సాహితీ వ్యవసాయం చేయడం మొదలయింది . 1969 తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో కలంపట్టి కవిత్వం రాశారు . అదే విధంగాన క్నల్బరీ ఉద్యమం కూడా ఆయనను ప్రజలవైపు నిలిపింది . ఎన్నో రచనలు చేసేలాఉసిగొల్పింది. ఎన్నో కథలు పురుడుపోసుకునదానికి కారణమయింది. తనకు 25ఏళ్ల వయసులో కథలు రాయడం మొదలుపెట్టారు మధు .

స్వాతంత్రాన్ని కోరుకుంటామంటూనే మరో వైపు ఆందోళనలను నిరసించేవాళ్ళు ,అరకదున్నకుండానే పంట పండించాలనుకునేవాళ్ళు ఈనాడు మనముందు ఎందరో.. కానీమధు అలాంటి వాడు కాదు . విశ్వాసాలకు అనుగు ణంగానే జీవించారు . సమాజంలోకి ప్రయాణం చేసాడు . వ్యవస్థలోని అసమానతలను చూసి కలత చెందారు . సమాజంలో జరుగుతున్న సంఘటనల వెనక ఉన్న సమస్యల్ని , ఆ సమస్యల్లో ఉన్న మనుషుల్ని ,మనుషుల్ని నడిపించే కారణాల్ని పట్టుకున్న రచయిత సిహెచ్ మధు .

సమాజం పట్ల సాహిత్య ప్రయోజనం పట్ల మనకుండే దృష్టి , మనం విశ్వసించేభావజాలం మన కథల్లో కనిపి స్తాయంటారు . అది నిజమని మధు కథలని చదివితేఅర్ధమవుతుంది .

మధు కథల్లో రాజకీయ నిబద్ధత , గ్రామీణ నేపథ్యం , గ్రామాలకు పట్టణాలకు మధ్యపెరుగుతున్న దూరం , ప్రపంచీకరణ , విధ్వసం అవుతున్నరైతు జీవనం ,వ్యవసా యం , ఉత్పత్తులలో వచ్చిన మార్పులు , గ్రామీణ మానవ సంబంధాల్లో వచ్చిన మార్పులు , కనుమరుగవుతున్న చేతివృత్తులు, మానవ సంఘర్షణ ,రైతాంగపోరాటం ఉద్యమాల ప్రభావం వంటివెన్నో సామాజగమనంలో , జనజీవనంలో వచ్చేమార్పుల్ని రికార్డు చేసినట్లుగా అనిపిస్తుంది సిహెచ్ మధు కథలనితడిమినప్పుడు .

మధు మొదటి కథ "హెరిటేజ్ ఆఫ్ సారో" ఆంధ్రజ్యోతిలో ఆగస్టు 5, 1969నవచ్చింది . చెదలు , చీకట్లోనక్షత్రాలు , గొర్రెలు , కంట్లోకారం ,పచ్చనితోటలో పాము , కడుపునిండని కథ , కులాలులేవు , కెరటం , కోడికూత ,చట్టం నీడలో దొంగలు , చర్చల కథలు , చీకట్లో దేశం, పుస్తకప్రపంచం , అంకితం, అందం, అటుదారికాదు , అనుభవం, అమ్మాయి నచ్చింది , అమ్మాయిలూ ఆలోచించండి, ఆసియాడ్ , ఎన్నికలు , ఎర , తందాకా వస్తే , అటుదారికాదు , నాకు బెయిల్‌దొరకలేదు , న్యాయం కన్నీళు , నాంది , నిరాశ , నీలినీడలు , బడ్జెట్ ,ప్రాణం వంటి 120 కథల వరకూ ప్రచురణ అయ్యాయి . అవి ఆంధ్రజ్యోతి ,ఆంధ్రభూమి , యువ , నివేదిత , జయశ్రీ , ప్రజాసాహితి , ప్రజాతంత్ర , స్వాతి, చినుకు , జ్యోతి , అరుణతార , అమృతకిరణ్, నవ్య, సృజన వంటి వార , పక్ష ,మాసపత్రికలలో అచ్చయ్యాయి . ఇన్ని కథలు రాసినప్పటికీ అవి ఇప్పటికీ పుస్తకరూపం దాల్చలేదు .హితులు , సన్నిహితులు వాటిని కథా సంపు టాలుగా వేద్దామని ఎన్నోసార్లుఅడిగినప్పటికీ అం దుకాయన ఒప్పుకోలేదు . ఒకసారి కథని సమాజంలోకి పంపించిన తర్వాత అది నాది కాదు సమాజానిది అంటారు మధు.

1977లో ప్రజాసాహితి మొదటి సంచిక లో "చెదలు " కథ అచ్చయింది . అప్పుడు ఆపత్రికకు రంగనాయమ్మ సంపాదకులు . ఆ కథపై చర్చ ప్రారంభించారు ఆవిడ. దాదాపు10 నెలలు ఆ కథపైనే చర్చ జరగడం విశేషం . అప్పటినుండీ ఇప్పటివరకూప్రజాసాహితికి రాస్తూనే ఉన్నారు.

2008 మార్చి ప్రజాసాహితి లో వచ్చిన 'ముసలోడు ' కథ భూమి మీద రాసిన కథ .

మా భూమిని మీకివ్వం అంటూ ఒక ముసలోడు వ్యవస్థని ధిక్కరిస్తూన్న కథ .

దాదాపు 50 పేజీలు ఉన్న పెద్ద కథ . భూమినే నమ్ముకున్న వారి గురించి రాసిన కథ . ఈ కథపైనే ఆ సంచిక సంపాదకీయం ఉండడం విశేషం . చిన్న కథలకు, కాలమ్ దాటని కథలకు మాత్రమే చోటిచ్చే నేటి రోజుల్లో ఒక పత్రిక తన సంపాదకీయాన్నిఒక కథని తీసుకురాయడం అంటే ఆ కథ గొప్పతనం ఏమిటో అర్ధమవుతుంది

ఈ కథ స్ఫూర్తి తో "ముసల్ది ' కథ రాశారు . ఇది కూడా పెద్ద కథే . ఒక ఊళ్ళోఉన్న ముసల్ది అక్కడ ఉన్న యువత తరపున మాట్లాడుతూ గ్రామంలో పోలీస్‌స్టేషన్ పెట్టకుండా ధిక్కరించే కథ . ఇంకా అచ్చు అవలేదు పరిశీలనలో ఉంది .

రైతు కథలు -5 ఆంధ్రజ్యోతిలో వచ్చాయి . చేనేత కథలు నేటి నిజంలోనూ ,పద్మశాలి లోనూ వచ్చాయి . హిందీలోకి అనువాదం అయ్యాయని తెలిసింది.

విశాలాంధ్ర వాళ్ళు వేసిన తెలంగాణ వందేళ్ల మంచి కథలు పుస్తకంలో 90 కథలుఉన్నాయి. చంద్ర , కాలువ మల్లయ్య , ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి సంపాదకత్వంలో వచ్చిన ఆ 90 కథల్లో సురవరం ప్రతాపరెడ్డి వంటి మహామహుల కథల సరసన మధు

రాసిన 'చర్చలు " కథ కూడా చోటు సంపాదించు కోవడం ఆయన కథారచనా కౌశలానికిగీటురాయిగా చెప్పుకోవచ్చు .

'పాలితుల సౌకర్యాలకు , కనీసావసరాలు తీర్చేందుకు పాలకులు జాగ్రత్తలుతీసుకోనప్పుడు సామాన్య మానవుడు ఆకలితో అలమటించి ఆక్రోశిస్తున్నప్పుడు ఆ వ్యవస్థలో మార్పుకోరడం నేరమా ..?' తీర్పు' కథలో ప్రకాష్ మాటలివి . కథజ్యోతి మాసపత్రికలో 1973 లో వచ్చిన కథ . చాలా కథల్లో వ్యవస్థలో మార్పుకోసం ఇలాంటి ప్రశ్నలే నిలదీస్తాయి. లోకం పోకడపట్ల సరైన అవగాహనతోసమాజంలోని చీకటి కోణాల్ని ఆవిష్కరిస్తూ జీవన వ్యధల్ని చిత్రిస్తాయి మధు కథలు

మధు రచనల్లో మార్క్సిస్టు భావజాలం తొంగి చూస్తున్నట్లుగా అనిపిస్తుంది .

జీవితం ఎలా అణగారిపోతుందో - వ్యక్తి ఏ రకంగా దోపిడీకి చేయగలుగుతున్నాడో ,పరాయీకరణ పొందుతున్నాడు . జీవనవైఫల్యం వాళ్ళ కలిగే నిరాశ నిస్పృహల్నివ్యక్తీకరిస్తాయి మధు కథలు , కవితలు . రచయిత వేరు జీవితం వేరుకాదు మధుదృష్టిలో . అందుకే సాహిత్యంలో జీవితం ప్రతిబింభిస్తుంది . కార్మికుడి ,కర్షకుడి , సామాన్యుడి జీవితం కనిపిస్తుంది . బతుకంటే పోరాటమని ,ఆత్మాభిమానమని తెలుపుతాయవి. మధు రచనల్లో భాష చాలా సరళంగా ఉంటుంది.

చదువరులను అయన కథలు పరుగులుపెట్టిస్తాయి . ఆయా పాత్రలు అప్పుడప్పుడుమనసులో చేరి ఆలోచింపజేస్తాయి . సంఘర్షణకు గురిచేస్తాయి . ఆ కథలు ఆప్రాంతపు మాండలిక పదజాలాన్ని మనకం దిస్తాయి .

ఇక కవిత్వానికి వస్తే మధుకి కథ అల్లడమంటే ఎంత ప్రీతో కవిత్వం అంటే కూడాఅంతే ప్రేమ .కథా కవిత గోదావరి కథ ఎక్స్ రే పత్రికలో వచ్చింది . పది పేజీలపైనే ఉన్న కవిత ఇది . ఈ కథా కవితకి ఎక్స్‌రే అవార్డు వచ్చింది .

ప్రజాసాహితీలో 10 పేజీలపైన ఉన్న దీర్ఘకవిత 'రాజవ్వ ' అచ్చింది .

పోరాడదాం రండంటూ "రైతు ఆత్మహత్యల పై రాసిన దీర్ఘకవిత ప్రజాసాహితి పత్రిక ముందు వెనక పేజీల్లో ప్రచురణ చేయడమే కాకుండా జనసాహితి వాళ్ళు 10 వేల కరపత్రాలు వేసి పంచడం కవిత్వ చరిత్రలో ఇదే మొదలుకావచ్చు. ఇంతటిగౌరవం దక్కిన మొదటి వ్యక్తి సి హెచ్ మధు కావచ్చు .

ప్రజలనుండి స్ఫూర్తి పొందుతారు . ఇప్పటికీ కవిత్వం ఎక్కువగా రాస్తూనే ఉన్నారు .

నవలడెబ్భయ్యో దశకం చివర్లో 1979లో స్వాతి నవలల పోటీలో తూర్పు ఎరుపులో మహిళ 'నవలకు మొదటి బహుమతి అందుకున్నారు . ఆ తర్వాత " మర్రి నీడ " సీరియల్ గాశ్రావ్య వారపత్రికలో 6 నెలలు వచ్చి పత్రిక ఆగిపోవడంతో ఆగిపోయింది .నిజామాబాదు ఆకాశవాణిలో రెండు చిన్న నవలలు ధారావాహికగా ప్రసారం అయ్యాయి.

గ్రామీణప్రాంతాల్లో దళిత బహుజనులు , భూస్వామ్యవవస్థ ఆర్ధిక , సాంఘికదోపిడీ పీడనలకు గురవుతూనేవున్నారు . వారి భావోద్వేగాలను అర్ధ ఫ్యూడల్ ఆర్ధిక వ్యవస్థను , దాని ప్రజాస్వామ్య స్వభావంసాహిత్యం సమకాలీన వస్తువును అందుకుని సమకాలీన రూపాన్ని అందిపుచ్చుకున్నారు .

ప్రజాసాహితి 400 సంచికలో రాసిన వ్యాసం 'రాజ్యం - రచయితలు ' వ్యాసం నేటిరచయితలందరినీ తట్టిలేపుతున్నట్టుగా , ఆలోచించమన్నట్టుగా , మీరెటువైపు అని నిలదీస్తున్నట్టుగా ఉంటూ ప్రజల పక్షాన నిలవమని ఆదిశిస్తున్నట్టుగాసాగుతుంది .

ప్రజాతంత్ర పత్రికలో శ్రీశ్రీ అనంతం వస్తున్నా రోజుల్లోనే అదే పత్రికలోసిహెచ్ మధు రాసిన 'బొంబాయిలో తెలుగు వీధి ' సీరియల్ వ్యాసాలుగా దాదాపు 15వారాలు వచ్చింది . అప్పటి ఆ పత్రిక సంపాదకుడు దేవీప్రియ బొంబాయిలోతెలుగువారైన వేశ్యల జీవితలగురించి రాసిన వ్యాసాలవి . బట్టలషాపులోపని చేసే మధు అప్పుడప్పుడూ ఖరీదు కోసం బొంబాయి వెళ్లాల్సి వచ్చేది . ఆక్రమంలో వెళ్ళినప్పుడు బొంబాయి వేశ్యావాటికలో మహిళ జీవితాల్ని చదివేఅవకాశం వచ్చింది . దళిత పాంథర్స్ గురించి రాశారు .

మధు కవి , రచయిత, సామాజిక ఉద్యమ కార్యకర్త మాత్రమే కాదు ఆయన ఒక జర్నలిస్ట్ కూడా .

దాదాపు 15 సంవత్సరాలు జలపాతం పత్రికను నిజామాబాద్ నుండి నడిపారు . ఆతర్వాత నిజామాబాద్ కేంద్రంగా వచ్చిన అమృతకిరణ్ దినపత్రికకు ఎడిటర్ గా వ్యవహరించారు . 'నిజాయితీ అయిన జర్నలిస్టు అంటే సిహెచ్ మధు లాగా ఉండాలి' అని అప్పటి ఆంధ్రప్రభ ఎడిటర్ పొత్తూరి వెంకటేశ్వరరావు గారు మెచ్చుకోవడం ఒక అపురూపమైన అవార్డు లాగ భావిస్తారు.

ఆంధ్ర జ్యోతి , నవతెలంగాణ , వార్త వంటి అన్ని దినవార పత్రికల్లోసాహితీవ్యాసాలు కంటే రాజకీయ వ్యాసాలు ఎక్కువగా రాసారు . ఇప్పటికీవిరివిగా రాస్తూనే ఉన్నారు.

కథతో పాటు కవిత్వం విరివిగా రాసే మధుకి రాజకీయ వ్యాసాలు రాయడమంటే ఎంతోఇష్టం . అయితే అవి జిల్లాల్లో ఉన్నవాళ్లకంటే రాష్ట్ర రాజధానిలోఉన్నవాళ్లే కాప్చర్ చేస్తారంటారు . ఆధునిక టెక్నాలజీ ఉపయోగించడం తెలియదు . అందుకు తగిన ఆర్ధిక వనరులూ లేవు .

సూర్యప్రకాష్ అధ్యక్షుడుగా ఉన్న ఇందురుభారతిలో సభ్యులుగా ఉండేవారు . ఆతర్వాత ఇందురుభారతిలో సభ్యులైన సైబ , బైస రామదాసు, శలంద్ర , నాళేశ్వరం శంకరం బయటికొచ్చి ప్రజాసాహితి ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది . కళ కళ కోసం కాదుప్రజల కోసం అనే నినాదంతో వారు బయటికి రావడంలో కీలకమయిన పాత్ర పోషించారుమధు . యస్వీయల్ నరసింహారావు అధ్యక్షులుగా మధు జనరల్ సెక్రెటరీగాప్రజాసాహితి కార్యవర్గం ఏర్పాటైంది . ఆ తర్వాత 4-5 ఏళ్ళకి జనసంస్కృతిఏర్పాటు చేసి ప్రజాసాహితి రద్దు చేశారు . జనసంస్కృతి అధ్యక్షులుగాఉన్నారు . తర్వాతి కాలంలో అదికూడా రద్దయిపోయి విరసంలో భాగమయిపోయిం .

విరసం నిజామాబాద్ జిల్లా అధ్యక్షులుగా చేశారు మధు . ఆ తర్వాత విరసంరాష్ట్ర కార్యదర్శిగా పనిచేశారు. విరసంలో సభ్యుడయిన తర్వాతే మార్క్సిజంతెలుసుకున్నారు . ఎమర్జెన్సీ సమయంలోనూ , భారత్ బంద్ సమయంలోనూ నిజామాబాద్ రచయితలు , కళాకారులూ అరెస్ట్ అయ్యారు . కానీ మధు అరెస్టు కాకుండా తప్పించుకున్నారు.

ఇప్పటివరకూ ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఏ అవార్డులు తీసుకోలేదు . తిరస్కరించారు .

అవి స్వీకరిస్తే ప్రజలపక్షాన నిలబడి ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసి ప్రశ్నించేఅధికారం తనకు ఉండదని అయన అభిప్రాయం . అదే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్వహించే ఏ సాహితీ కార్యక్రమంలోనూ పాల్గొనలేదు. అయితే హరిదా రచయితల సంఘం ఇచ్చినకాళోజి అవార్డును మాత్రం స్వీకరించారు . ప్రవేటు వ్యక్తులు , సంస్థలుఇచ్చే అవార్డులు కూడా స్వీకరించలేదు .

ఇప్పుడు పుంఖానుపుంఖాలుగా కథలు వస్తున్నప్పటికీ వాటిలో చదవదగ్గ కథలు చాలాతక్కువ అంటారాయన. కథల గురించి ముచ్చటించుకున్నప్పుడు ఇప్పటికీ ఎప్పుడో వచ్చిన చాసో కథలో , గోపీచంద్ కథలో , రావిశాస్త్రి కథలో, కొకు కథల గురించి మనం గొప్పగా చెప్పుకుంటాం కానీ ఇప్పుడువచ్చే కథలను ఉదహరించం. అంటేఇప్పుడు వచ్చే కథలు ఆ స్థాయిలో లేవన్నట్లే కదా .. ఎటుపోతున్నామనే దిగులు ఆయన మాటల్లో కనిపిస్తుంది.

సమాజ గమనాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తూ సమాజపో కడల్ని నగ్నంగా చూపించే మధు రచనల్ని చదివినప్పుడు మనం ఎటుపోతున్నాం ముందుకా వెనక్కా అని ఆవేదన కలుగడంతోపాటు జీవితంలో గెలుస్తున్నామా ఓడుతున్నామా అన్న ప్రశ్నలుఉదయిస్తాయి. ప్రజల పక్షాన నిలిచి కొత్త వ్యవస్థను నిర్మించుకునే దిశగా అడుగులు వేయిస్తాయి .

72 ఏళ్ల వయస్సులోనూ ఇంకా రాయాలి . చాలా చాలా రాయాల్సినవి ఉన్నాయంటూఇప్పటికీ సాహితీ రచనలో నవయువకుడిలా పరుగులు పెడతాడాయన. ఎదిగినకొద్దీఒదగమని మౌనంగా చెప్తున్నట్టుగా ఉంటుంది సిహెచ్ మధుని చూస్తే ..

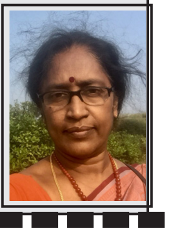

-వి శాంతి ప్రబోధ
9866703223

జనం గళం-"మధు" కలం !!

అక్షరాలను కాగడా చేసినాడు !
పదాలను క్షిపణులుగా మలచినాడు !
మనసున ఉన్నది దాపరికం లేక ప్రసంగించినాడు!
కష్టాన్ని కథ చేసినాడు !
ప్రపంచ దుఃఖాన్ని నవల చేసినాడు !
వ్యథల భూమంత వ్యాసం చేసినాడు !
అందరికీ అప్రియమైనా ప్రజలకు
ప్రియమైన కవిత్వం అందించిన వాడు !
పత్రికను "జలపాతం" చేసి
విద్యుత్తును పుట్టించిన విద్వత్తు కవి !
జనం గళం – మధు కలం !
పేరుకే "మధు" ---
జీవితమంతా చేదును మింగిన వాడు !
ప్రతి వారం "నేటినిజంగా" కవిత్వమైన వాడు !
జనమెరిగిన కవి --
"మధు" ఇంకా సాహిత్యంలో సజీవి !
(మా ఇందూరు కవి "సి హెచ్ మధు" మృతికి అక్షర దీపాల నివాళి)

- కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

జ్ఞాపకం..

1978లో అనుకుంట "ఇందూరు భారతి'లో సాహిత్య సంస్థతో పొసగక కొందరితో "ప్రజాసాహితి"సంస్థ ఏర్పాటు జరిగింది. అధ్యక్షులుగా బాన్సువాడ శాసన సభ్యులు ఎస్వీఎల్ నరసింహారావు, ప్రధాన కార్యదర్శిగా సి. హెచ్. మధు, సహాయ కార్యదర్శిగా నేను కొనసాగుతున్న కాలం. అప్పుడే యువ చిత్రకారులతో 'ప్రజాకళ' చిత్రకళా సంస్థ ఏర్పడింది. స్థానిక సీనియర్ న్యాయవాది పి.వి.రాజ్ గణేష్ అధ్యక్షులుగా, నేను ప్రధాన కార్యదర్శిగా, ప్రముఖ చిత్రకారులు చంద్ర, సి.హెచ్.మధు సలహాదారులుగా ఎన్నో చిత్రకళాపోటీలు, ప్రదర్శనల ఏర్పాటు జరిగింది. సమాజ స్థితిగతులపై, మనిషి ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై చిత్రాలు వేయాలని, అవి ప్రజలను ఆలోచింపజేస్తాయని, చైతన్యపరుస్తాయని సలహాలతో పాటు చిత్రకళా సభల నిర్వహణలో, నాకు ఇచ్చిన ప్రోత్సాహం అంతా ఇంతా కాదు. ఆ జ్ఞాపకమే ఈ దృశ్యం.

– బైస దేవదాసు

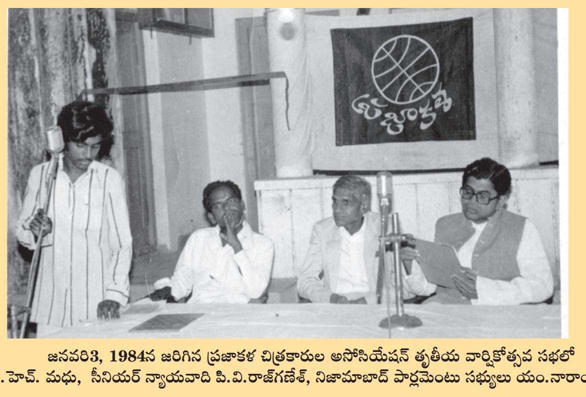

జనవరి3, 1984న జరిగిన ప్రజాకళ చిత్రకారుల అసోసియేషన్ తృతీయ వార్షికోత్సవ సభలో సి.హెచ్. మధు, సీనియర్ న్యాయవాది పి.వి.రాజ్‌గణేశ్, నిజామాబాద్ పార్లమెంటు సభ్యులు యం.నారాయణరెడ్డి.

నిరంతర సాహిత్యోద్యమకారుడు...

"ఇందూరు అపురూప అవార్డ్-2013"లో నవలా రచనకుగాను 20-14-2013న అవార్డు ప్రదానం సందర్భంగా ప్రముఖ రచయిత ఎనిశెట్టి శంకర్ రాసిన "ఇందూరు ఆణిముత్యాలు" అభినందన సంచికలో ప్రచురితమైన వ్యాసం ఇది.

ముప్పై మూడుళ్ళ క్రితం ఓ రోజు.. జిల్లా కేంద్రంలోని ఖలీల్‌వాడి జిల్లా గ్రంథాలయం ఆవరణలో ఓ సాహితీ కార్యక్రమంలో ఓ వ్యక్తి తెల్లటి ధోతి, లాల్జీ వేసుకొని 'ప్రేమ్‌చంద్' 'సవాసేర్ గేహు' కథనూ, అందులోని పాత్రల్నీ కళ్ళకు కట్టినట్టు చెబుతున్నారు.

అయితే ఆయన మాటలు మాట్లాడుతున్నట్లుగా లేవు, రాసుకున్న స్క్రిప్టును చదువుతున్నట్లనిపించింది. ఆ కథ విన్న సాహిత్యాభిమానులందరూ ఆగకుండా చాలాసేపు చప్పట్లు కొట్టారు. అందులో నేనూ ఒకణ్ణి. రాసిన కథను ఆశువుగా చెప్పి, అందరిచేతా 'శభాష్' అనిపించుకున్న ఆ వ్యక్తి- మనముందు ఎప్పుడూ అతి సీతా సాదాగా కన్పించే సి.హెచ్. మధుగారు.

దేశపాలన పరాయి వారి నుండి కిరాయి పాలకులకు వచ్చిన సంవత్సరంలో జన్మించిన మధుగారికి తల్లిదండ్రులు బాలవ్వ నారాయణగారలు పెట్టిన పేరు విఠల్ అయితే రచయితగా కవిగా, వక్తగా రాష్ట్ర ప్రజాస్వామిక, సాహితీ, సాంస్కృతిక అభిమానులకు తెలిసిన పేరు సి.హెచ్. మధు.

పాఠశాల చదువు అంతంతే అయినా సమాజాన్ని చదవడంలో డాక్టరేట్ పట్టా పుచ్చుకోదగ్గ సునిశిత పరిశీలకుడు.

సదా తోడునీడలావుండే ఆయన జీవిత సహచరి లింబవ్వ, కొడుకు వేణు, ఇద్దరు కూతుళ్ళు, మనుమలు, మనుమరాళ్ళతో వీరి కుటుంబం ఎప్పుడు చూసినా సందడి సందడిగా వుంటుంది!

అయితే వందలకు పై కవితలు, వందకుపైగా కథలు వ్రాసిన మధుగారు సమకాలీన సమస్యల మీద ఎప్పుడూ ఆంధ్రజ్యోతి, నమస్తే తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రభూమిలలో తన కలం బలం చూపిస్తూ తను నమ్మిన సిద్ధాంతాల కోసం, తనదంటూ ఓ ముద్ర వేసుకొన్న నిత్య సాహిత్య వైతాళికుడు, సాహితీ కృషీవలుడు!

అరవై ఆరేళ్ళ వయస్సులో ఐదు దశాబ్దాలుగా నిరంతర సాహిత్యోద్యమంలో ముందు వరుసలో నించోదగ్గ వ్యక్తి మధుగారు.

మధుగారి ఆలోచనలు ఎప్పుడూ ప్రజల చుట్టే పరిభ్రమిస్తాయి. వామపక్షభావాలు కలిగివున్నందుకు ఈ రాష్ట్రంలో ఎందరో కవులూ, కళాకారులూ, ప్రభుత్వ నిర్బంధాలకు గురయ్యారు. అందులో మధుగారొకరు. సొంత ప్రెస్సు పోగొట్టుకున్నా, తన ప్రజాపక్ష పాతధోరణినిగానీ, సిద్ధాంతాలను గానీ పాతర వేయని వ్యక్తిత్వం మధుగారిది.

మధుగారు పీడిత జనపక్షపాతి. ఎప్పుడూ పాలక వర్గాలకు పాలక పార్టీలకు కొరకరాని కొయ్య. అందుకే పలుసార్లు ఆర్థికంగా శారీరకంగా పలు బాధలూ సమస్యలూ ఎదుర్కోవల్సి వచ్చింది.

మధుగారిది నిఖార్సయిన మనస్తత్వం. రాజీపడని వ్యక్తిత్వం. మనసావాచా కర్మాణా పీడిత తాడిత వర్గాల అభ్యున్నతి కోరే రచయిత, కవి,వక్త.

పీడితులు, మహిళలకి ఈ సమాజంలో దక్కాల్సిన స్థానం దక్కడంలేదని, వారికి తగిన స్థానం కల్పిస్తేనే సమాజ పురోగతి సాధ్యమని, మధుగారి ఏ రచనలు చదివినా మనకు అవగతమవుతుంది.

నిజామాబాదు ఆకాశవాణి ద్వారా ప్రసారమైన మధుగారి రెండు నవలలు జిల్లాలోని సాహిత్యాభి మానులకు కొత్త ఆలోచనలు రేకెత్తించాయంటే అతిశయోక్తి గాదు.

సమకాలీన సమస్యల్ని స్పృశించడంలో మధుగారెప్పుడూ ముందు వరుసలో వుంటారు.

గత దశాబ్దకాలంలో రాష్ట్రంలో జరుగుతోన్న మలిదశ తెలంగాణోద్యమ నేపథ్యంలో- మధుగారి రచనలూ, సదస్సులూ, చర్చలూ పలువురిని ఆలోచింపచేశాయి.

'స్వాతి' మాస పత్రిక నవలల పోటీలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన 'తూర్పు ఎరుపులో మహిళ' నవల మధుగారి వ్యక్తిత్వం, సామాజిక చింతన మనకు తేటతెల్లం చేస్తుంది.

మధుగారు కవిత కాసినా, కథ రాసినా, నవల రాసినా.. తనదైన శైలి, ముద్ర పాఠకులకు అవగతం అవుతుంది. రచనలో, మాటలో, ఆలోచనలో సూటిదనం.. మధుగారి ప్రత్యేకతలు!

సి.హెచ్.మధుకు అవార్డు ప్రదానం చేస్తున్న డా౹౹ఎన్.గోపి, అమృతలత, డా౹౹ కేశవరెడ్డి తదితరులు.

ఆయనది సన్మానాలకూ, సత్కారాలకూ దూరంగా వుండే మనస్తత్వమే అయినప్పటికినీ. మాజీ మంత్రివర్యులు డి. శ్రీనివాస్‌గారి షష్టిపూర్తి సందర్భంగా కేంద్రమంత్రి జైపాల్‌రెడ్డిగారి చేతులమీదుగా జరిగిన 'ఉత్తమ జర్నలిస్టు' సన్మానం, కుల్‌దీప్ సహానిగారి 'మిర్రర్' పత్రిక ప్రారంభోత్సవ సమయాన జిల్లా కలెక్టర్ చేతులమీదుగా 'సీనియర్ జర్నలిస్టు' అవార్డు అందుకున్న సంఘటనలు.. తనకి ఆత్మీయ జ్ఞాపకాలుగా అభివర్ణిస్తారు మధుగారు.

శ్రీశ్రీ, రావిశాస్త్రి, రంగనాయకమ్మ తదితరులు అభిమాన రచయితలు అనడంలో అతని ఆలోచనారవళి, భావజాలం పాఠకులకి దృగ్గోచరమవుతంది.

'ఇందూరు అపురూప అవార్డు' అందుకుంటోన్న ఈ వేళ- ప్రజా సాహిత్యమే తన ఊపిరిగా సాగిపోతోన్న మధు గారు- మరిన్ని ఉన్నత రచనలు చేసి, తెలుగు సాహితీరంగాన చిరస్థాయిగా నిలవాలని నిండు మనసుతో కోరుకుంటూ...

-ఎనిశెట్టి శంకర్
సెల్: 9866630739

ప్రముఖ కవి, సీనియర్ జర్నలిస్ట్ సిహెచ్. మధు మృతి

నిజామాబాద్ జిల్లా కేంద్రానికి చెందిన ప్రముఖ కవి, రచయిత, సీనియర్ జర్నలిస్టు సీ.హెచ్. మధు మృతి చెందారు. రెండు సంవత్సరాలుగా ఆయన క్యాన్సర్ వ్యాధితో బాధుతున్నారు. మధు సాహిత్య రంగానికి ఎనలేని సేవ చేశారు. ఎమ్మెల్సీ కవిత సహకారంతో నిమ్స్, నిజామాబాద్ ఇందూరు క్యాన్సర్ హాస్పిటల్‌లో చికిత్స నిర్వహించగా కోలుకున్నారు. ప్రస్తుతం కరోనా మహమ్మారికి బలయ్యాడు. మధు తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు విఠల్‌కాగా, సాంస్కృతిక అభిమానులకు సిహెచ్. మధుగా సుపరిచితం. పాఠశాలలో చదివింది అంతంత మాత్రమే అయిన సమాజాన్ని చదివి డాక్టరేట్ పొందారు. మధుకు భార్య లింగవ్వ, కొడుకు, ఇద్దరు కూతుళ్లు ఉన్నారు.

దేశపతి శ్రీనివాస్ సంతాపం

ప్రముఖ కవి, రచయిత, ప్రజల పక్షాన నిలిచిన సీనియర్ జర్నలిస్టు సి.హెచ్. మధు అకాల మరణంపై సీఎం కార్యాలయ ప్రత్యేకాధికారి దేశపతి శ్రీనివాస్ శనివారం ఒక ప్రకటనలో సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. ఆయన మృతి ఉద్యమకారులకు, జర్నలిస్టులకు, సాహిత్యకారులకు విషాదకరమైన విషయం అని పేర్కొన్నారు. ప్రజా ఉద్యమాల్లో ఆయన పోషించిన పాత్ర ఎందరికో ఆదర్శంగా నిలిచిందని, తన భావజాలం ఏదైనా అందరి భావజాలాన్ని గౌరవించే ఉన్నత వ్యక్తిత్వం ఆయన సొంతమన్నారు.

డా౹౹ ఎన్. గోపి, వి.పి. చందన్‌రావు, కందాళై రాఘవాచార్య, డా౹౹ నాళేశ్వరం శంకరం, జ్యోత్స్న తదితరులు సంతాపం తెలిపారు.

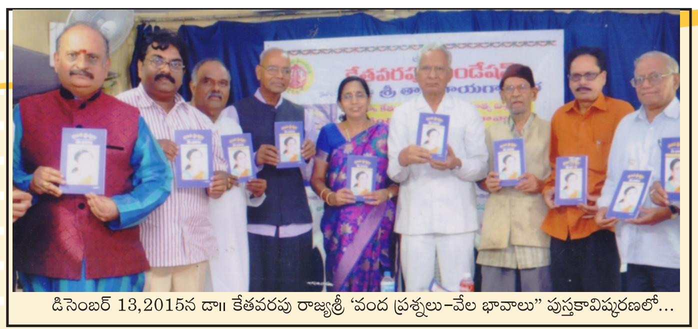

డిసెంబర్ 13,2015న డా౹౹ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ 'వంద ప్రశ్నలు-వేల భావాలు" పుస్తకావిష్కరణలో...

ఏప్రిల్ 10, 2014న దేగల అనితాసూరి 'స్వరధారి' కవితాసంపుటి ఆవిష్కరణ సభలో...

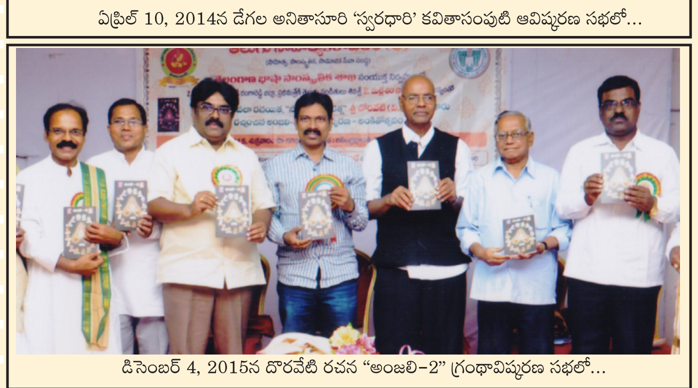

డిసెంబర్ 4, 2015న దొరవేటి రచన "అంజలి-2" గ్రంథావిష్కరణ సభలో...

(3వ పేజీ తరువాయి...)

నా శ్వాసలో నవత్వం
నా శబ్దంలో నవత్వం

అన్న కవితా పంక్తులు నా కవిత్వంలోని నవతాకాంక్షను ఎత్తి చూపుతాయి.

ఎదగాలి మనిషి
ఏపుగా నిండుగా
బతకాలి మనిషి
ఫలించే చెట్టుగా
వెలగాలి మనిషి
వెలుగిచ్చే దివ్వెగా
వర్ధిల్లాలి మనిషి
పరోపకార హృదిగా
సాగాలి మనిషి.
చైతన్యఝరిగా-అన్నది నా ఆకాంక్ష.

'ఆత్మీయం' కవితలో నా కవితా లక్ష్యాన్ని తెలిపాను.

'మహాత్ముల అడుగుజాడల్లో
నడుస్తున్నవాణ్ణి
మానవత్వాన్ని గుండెగుండెలో
వెలిగిస్తున్నవాణ్ణి
చీకటితో పోరాడుతున్నవాణ్ణి
ఆకలి జీవుల పక్షాన నిలిచినవాణ్ణి
గతాన్ని ఆకళించుకొని
వర్తమానంలో సాగిపోతున్నవాణ్ణి
వర్తమానంలో జీవిస్తూ
భవిష్యత్తులోకి వీక్షిస్తున్నవాణ్ణి
బాధల్ని బరువుల్ని
ధైర్యంగా భరిస్తున్నవాణ్ణి
కర్తవ్యాన్ని విస్మరించకుండా
కదలిపోతున్నవాణ్ణి
మనిషిగా నా ధర్మాన్ని నిర్వహిస్తూనే ఉంటాను
మనీషతో
నా సమస్యల్ని పరిష్కరించుకుంటూనే ఉంటాను
సామాజిక జీవిగా
జనం కన్నీళ్ళు తుడుస్తూనే ఉంటాను
ఆకలి జీవుల పక్షాన నిలిచి
చీకటితో పోరాడుతూనే ఉంటాను.

'మానవుడే అన్నింటికీ మూలం' అన్నాడు గ్రీకు తత్త్వవేత్త ప్రొటోగరస్. మనిషే నా కవితా వస్తువుగా, మనిషి జీవించే ప్రపంచమే నా కవితా ప్రపంచంగా, నా కవితా సృజన సాగుతున్నది. నా కవితా సంపుటాలలో కొన్నింటి పేర్లు-

1 మనిషి కోసం
2 ఒకింత మానవత కోసం
3 మనిషి నా పద్యం

ఈ ఏభయ్యేళ్ళల్లో మూడువందలకు పైగా సాహిత్య వ్యాసాలు రాశాను. ప్రాచీన, ఆధునిక కావ్యాల గూర్చి కవిత్వంలోని విశిష్టతను గూర్చి వివేచి చాను. సుప్రసిద్ధ సాహిత్య పత్రికల న్నిటిలో నా సాహిత్య వ్యాసాలు, గ్రంథ సమీక్షలు ప్రచురింపబడ్డాయి. ప్రచురింపబడుతున్నాయి. పత్రికలకు ఇరవై సంవత్సరాల నుండి కాలమ్స్ రాస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రభ- 'చిన్నారి'లో 'పద్య సౌరభం' శీర్షికతో మూడేళ్ళపాటు ప్రాచీనాధునిక కవుల పద్యాలను ధారావాహికంగా పరిచయం చేశాను. 'జనధర్మ'లో 'ఆలోచన' శీర్షికతో ఐదేళ్ళ దాకా వివిధ సాహిత్య, సామాజిక అంశా లపై వ్యాసాలు రాశాను. పద్మశాలి పత్రికలో ఐదేళ్ళదాకా 'లోకాభిరామాయణం' శీర్షికతో వ్యాసాలు రాశాను. చాత్తాద శ్రీవైష్ణవవార్త మాసపత్రికకు పదిహేనేళ్ళ నుండి నేటిదాకా 'లోకాలోకనం' శీర్షికతో ప్రతినెలా వ్యాసాలు రాస్తూనే ఉన్నాను.

ఇప్పటికి మూడువందలకుపైగా కావ్యాలకు, శతకాలకు, కవితా సంకలనాలకు పీఠికలు, అభిప్రాయాలు రాశాను. ఆకాశవాణి, దూరదర్శన్ కోసం లలితగీతాలు, దేశభక్తి గీతాలు రాశాను. కార్గిల్ యుద్ధం సందర్భంగా నేను రచించిన

మనమంతా ఒక్కటిరా
జనమంతా ఒక్కటిరా
భరతసీమ ఒక్కటిరా
భరతజాతి ఒక్కటిరా

జాతీయస్థాయిలో ఉత్తమ దేశభక్తి గీతంగా ఎన్నిక చేయబడింది.

నా దినచర్యలో లేఖారచన ఒక అంశం. నలభయేళ్ళ నుండి నేటిదాక క్రమం తప్పకుండా సాహితీమిత్రులకు సాహిత్య లేఖలు రాస్తూనే ఉన్నాను. నా లేఖలలో నేను చదివిన సాహిత్య విశేషాలను నా కవి మిత్రులకు ఆ లేఖలలో వివరిస్తుంటాను.

ప్రసిద్ధ కవులు నాకు రాసిన లేఖల వల్ల నేను ఎంతో లబ్ధి పొందాను. ఎంతో నేర్చుకున్నాను. నేర్చుకుంటున్నాను.

వాఙ్మయం అనంతమైంది. నేర్చుకోవాల్సింది ఎంతో ఉంది. నా జీవితమంతా గ్రంథపఠనంతోనే గడిచిపో తున్నది.

గ్రంథామమాగ్రతస్వంతు
గ్రంథమే సంతు పృష్టతః
గ్రంథమే సర్వతస్సంతు
గ్రంథస్సేవ వసామహమ్' అని సదా కోరుకుంటాను. చాలాకాలం కింద ఒ విద్వన్మణి సభలో మాట్లాడుతూ **"తిరునగరికి ఓ పుస్తకం చేతికిస్తే గూట్లో పెట్టడు. నోట్లో పెట్టుకుంటాడు"** అన్నారు. ఆ ప్రశంసను వినయంగా స్వీకరించాను. నాకు వచ్చిన ప్రతి పుస్తకాన్నీ అమూలాగ్రం చదవేట్టు చేసింది ఆ మాట. నేను నిరంతర పాఠకుడను.

నేను రాసే ప్రతి వాక్యం కదలించేదిగా ఉండాలని భావిస్తాను.

'వాక్యం రసాత్మకం కావ్యమ్,
రమణీయార్థ ప్రతిపాదక శబ్దః కావ్యమ్,
అన్న ఆలంకారికుల వాణిని మనసులో పెట్టుకుంటాను.

'Great Literature is simply language changed with meaning to the utmost possible degree' అన్న Ezrapound మాటలను ఎప్పటికీ గుర్తుంచుకుంటాను. అందుకే నా కవి త్వంలో సారళ్యానికి పెద్దపీట వేశాను. అందం గా, మధురస నిష్యందంగా పరితృలోక సంస్పందంగా కవిత్వం ఐదు దశాబ్దాల నుండి రచిస్తున్నాను.

కవిగా నా యాత్ర కొనసాగిస్తున్నాను
కవులు ప్రవహిస్తారు ప్రజల్లోకి అన్న మహాకవి శేషేంద్ర మార్గమే నాది

మతముకన్న గొప్ప మానవత్వమురా
కనని వేల్పుకన్న మనిషి గొప్ప
మానవాళిసేవ మాధవ సేవరా
తిరునగరిది మాట తిరుగులేదు.

ఆగస్టు 23, 2014న ఢిల్లీలో జరిగిన 'తెలుగు భాషా వైభవం కవితా నీరాజనం' సభలో...

డిసెంబర్ 24, 2015న శ్రీమతి నందిమళ్ల మాధవీ శ్రీనివాస్ పుస్తకావిష్కరణలో...

డిసెంబర్ 19, 2014, పట్టాల అశోక్ రచన 'అశోకం' గ్రంథావిష్కరణ సభలో...

బానిస స్వేచ్ఛ

అలసిన దేహాలు శక్తిని కూడగట్టుకుని
సవరించుకున్న స్వరంతో
గొంతెత్తిన ప్రతిసారి
సొమ్మశిలెల్లా చిమ్మచీకట్లో కి తోస్తున్నారు
జీవితానికి ముడివేసిన బ్రతుకుల్ని
ఇక్కడే జీవ సమాధి చేసి
ఇది స్వేచ్ఛ భూమి అంటూ
గంభీరమైన స్వరంతో కళ్ళెర్రజేసి
ఒప్పుకో మంటాడు
కష్టంతో కందిపోయిన దేహాల్ని

కాని వాడు అంటున్న నీవు
సుకుమారంగా చెమట చుక్క పట్టకుండా
ఎక్కడ పునాది రాయి పాతినవో చెప్పు
కర్మభూమి బాహ్యంగా
వర్ణ వ్యవస్థతో
రాజ్యమేలుతుంది
ఈ దేశం ఎవరి రక్తంతో
నిర్మించబడిందో వాడ్ని
ఇంకా అణగదొక్కుతూనే
అంటారనోడ్ని జేసి రెక్కలు విడిచి
వాడి కాళ్ళ ముందు పడేసి

విముక్తి కలిగిస్తున్నా
స్వేచ్ఛగా ఎగిరి పో అంటాడు
ఇప్పుడు నేను
మండుతున్న అగ్నిగోళ్ళాని
నా సెగల నుండితప్పించుకోలేవు

-పొన్నగంటి ప్రభాకర్
8686306306

యుద్ధం ఇంకా మిగిలే ఉంది

ముగింపు లేని
యుద్ధమే నాది..అవును..
యాడాదులు గడుస్తున్నా
వయసు ఉడిగి పోతున్నా
ఆగిపోనీ ఆరాట పోరాటాలు ...

రెక్కలు రాని చిన్ని కూనలని
రెక్కలు ముక్కలు చేసుకొని
చెమట చుక్కలతో
నా దాహాన్ని తీర్చుకుంటూ...
కన్నపేగు పాశానికి కట్టుబడి
కడుపు కట్టుకొని కడుపు నింపిన...

బుడి బుడి నడకలు నేర్చుకుంటే
బతుకు మీద భరోసా వచ్చేది...
వడివడిగా పరిగెత్తుతుంటే
వయసయ్యాక ఆసరా ఉంటారని
అశలే కలిగేవి...

రెక్కలొచ్చి ఎగురుతూ
ఎటో వెళ్లి పోయాకగాని
తెలియలేదు...
నన్ను ఒంటరి పక్షిని చేసి వెళ్లిపోయారని ...

ముగిసి పోతుంది అనుకున్నా
మెతుకు పోరాటం....
తిరిగి మొదలు పెట్టాలి ఇక
నా బతుకు పోరు
ఇంకా మిగిలే ఉంది....

-కళావతి కందగట్ల
9948263004

అపర బ్రహ్మలు

వాళ్లు
అత్తెసరు జీవితాలకు ఆనవాళ్లు...
భద్రత లేని కొలువుల్లో భంగపడ్డ
అప్రకటిత బహిష్కృతులు...
చదువును నమ్ముకున్న పాపానికి
ధనస్వామ్య వ్యవస్థ నుండి
దూరంగా విసిరేయబడ్డ
వెర్రిమాలోకాలు...

భూమికీ, ఆకాశానికీ మధ్య
ఫలాలు లేని 'ప్రైవేటు'
ఊడలకు వేలాడుతున్నవాళ్లు....
బోధనలో రాటుదేలిన గురుపీఠాలైనా
గురుదక్షిణకు నోచుకోని మూగపక్షులు...

కూటికొరకు కోటి విద్యలు తెలియదు వాళ్లకు
పాఠం చెప్పడమనే కళ ఒక్కటే తెలుసు...!
తలరాతలు రాసే అపరబ్రహ్మలైనా
తమ బతుకుల్లో కమ్మిన చీకట్లను
కసురుకోలేని సుద్దముక్కల పంతులయ్యలు...

నిరుద్యోగ జాబితాల మాయాజాలంలో
నిలువు దోపిడీ చేయబడ్డ పరాజితులు...
కరోనా పురుగు కర్కశత్వానికి
బలైపోయిన పుస్తకాల పురుగులు...

వాళ్ల భవిష్యత్తు యిప్పుడు
అరిగిపోయిన చాక్ పీసు కన్నా అధ్వాన్నం..
పనికిరాని బ్లాక్ బోర్డ్ పై
ఉనికిలేని అక్షరాలు వాళ్లు...

వాళ్ల జీవితాలంటేనే
ఇప్పుడెవ్వరికీ అవసరం లేని 'సిలబస్'...
జ్ఞాన సమాజ నిర్మాణంలో
మూలస్తంభాలైనా
తమకంటూ ఒక అధ్యాయం లేని
బతకలేని బడి పంతుల్లు...
ఒంటి నిండా
'ఎర్ర సిరా' ఉప్పొంగుతున్నా
కన్నెర్ర చెయ్యని కరుణామయులు....

-డాక్టర్ మడత భాస్కర్
8919328582

మానస వనంలో..

పరుచుకున్న ప్రేమాభిమానాల పచ్చికలు
సంతోష సరాగాల పూల పరిమళాలు
మొహపు పురి విప్పి ఆడే నెమళ్ళ నాట్యాలు
హాస వినోదాల చిలుకల తియ్యని పలుకులు.

భక్తి శ్రద్ధలు మేళవించిన ఇంద్ర ధనుస్సులు
మమకారపు గుబురు పొదల చెట్టపట్టాలు
ఉక్కు సంకల్పాల ఎత్తైన పర్వతాలు
ఆశల రాయంచల అలవోక ఈతలు.

భంగపాటుకు బెదిరి వెనుదిరిగే జింకల ఉరుకులు
ఈర్ష్యాసూయల క్రూరమృగాల గాండ్రింపులు
దృఢ నిర్ణయాల ఏనుగు పాదముద్రలు
స్ఫురించే ఉపాయాల నక్కల ఎత్తులు..జిత్తులు!

ఆలోచనా నదీ ప్రవాహపు తరంగాలు
ఆత్మన్యూనతా అత్తిపత్తుల సంకోచాలు
కోపతాపాల కార్చిచ్చుతో ఎగిసిపడే మంటలు
వలపు గెలుపుల వరద పొంగులు.

ఆందోళనా తుఫానుల తాకిడులు
కుతంత్రాల సుడిగాలుల అలజడులు
ఉబికే కన్నీటి ధారల ఆగని ఊటలు
నమ్మకపు సిద్ధాంతాలు కాలిబాటలు.

పగతో రగిలే విషసర్పాల బుసలు
త్యాగపు ఆకాశాన్నంటే వృక్ష వితరణలు
దయతో కలిసి నీరయ్యే మంచుకొండలు
అమాయకంగా దొరికిపోయే కుందేళ్ళ కోమల తత్వాలు.

భ్రమల్లో ముంచే ఊసరవెల్లుల మారే వర్ణాలు
అలసట దీర్చి హాయి గొలిపే కోయిలల కమ్మని పాటలు
భావోద్వేగాల హొయలను చూపే జలపాతాలు
ఊహా విహారపు తూనీగల తారాడటాలు.

అబ్బుర పరిచే జలచరాల ఊహాతీత విన్యాసాలు
అనురాగాలన్నుత్తేజ పరిచే పక్షుల కువకువలు
ఏ మారితే, అమాంతం బంధించే కందకాలు
భీభత్సం సృష్టించే అకస్మాత్తు విస్ఫోటనలు.

తీరని గొంతెమ్మ కోర్కెల గుర్రాల పరుగులు
ఆబగా దరిజేరితే నిరాశపరిచే ఖాళీ తేనెపట్లు
అయోమయానికి గురిచేసే కర్తవ్యపు అల్లిబిల్లి తీగెలు
పశ్చాత్తాప భావనల తొలిచే కుమ్మరి పురుగులు.

దిలాసా దారిలో తెరుచుకున్న
ప్రమాదపు కొండ చిలువల నోళ్ళు
అధాటుగా భయపెట్టే ఆపదా సింహాల ఎదుర్కోళ్ళు
లోతుగా గుచ్చుకునే ఆవేదనా రక్కసి ముళ్ళు
సుఖాల ఉద్విగ్నతతో జలదరింపజేసే
దుఃఖపు మొసళ్ళు.

- ఎస్. కాశింబి
సెల్: 9052216044

ద్వైతం

జీవితం ఓ రోజు
పగలు
రాత్రి
రెండూ ఉంటాయి.

జీవితం ఓ మాసం
పౌర్ణమి
అమావాస్య
రెండూ ఉంటాయి.

జీవితం ఓ వత్సరం
వసంతం
శిశిరం
రెండూ ఉంటాయి.

జీవితం ఓ ప్రకృతి
పచ్చదనం
మోడుతనం
రెండూ ఉంటాయి

జీవితం నదీప్రవాహం
అనుకూలం
ఆటంకం
రెండూ ఉంటాయి.

కాలప్రయాణం
ప్రకృతిచైతన్యం
నదీప్రవాహం
ఆగటం ఉంటుందా?

నిత్యప్రయాణం
దైవ చైతన్యంతో
సజీవ ప్రవాహంలా
జీవితం ఆగటం ఉండదు...

-సాకి
9951172002

నానీల

నిత్య గురువు
ప్రకృతి....
చెడిపోతున్నాడు మనిషి
పెడచెవిన పెట్టి...

ఎక్కే నిచ్చెనల పైనే
మనిషి దృష్టి....
మరిచేను
ఎక్కి వచ్చిన మెట్లను....

ఆకాశానికి నిచ్చెన
వేసుకో తప్పులేదు..

ఎదిగే వాని
కాలు లాగకు.

అసూయెందుకు
ఎదుగుతున్నాడని...
అధోగతే
అందరి బాగు కోరకుంటే...

అదుపు లేదు
మనిషి కోరికలకు....
తీరకుంటే ఉండదు
మనశ్శాంతి.

-కళావతి కందగట్ల
9948263004

కాలం చెల్లని కొరోనా!

కొరోనా కొరోనా కచ్చ కొరోనా
కొంపలు తీసే కార్పణ్యపు కొరోనా
కలవారు పేదవారను తేడా లేకుండా
కాటు వేసే కోపిష్టి కొరోనా
కనికరమనేదే ఎరుగని కల్లోల కొరోనా
కాష్ఠంలా ఎగబాకుతోన్న కొరోనా
కకావికలం చేసి జనాలతో ఆడుతోన్న కొరోనా
కామాంధులను మించి రోత పుట్టిస్తోన్న కొరోనా
కిల కిల నవ్వులను దూరం చేసిన కొరోనా
కోటి కోటి ముక్కు మూతులను మూసేస్తోన్న కొరోనా
కిరాతకుల కంటే పాశవికంగా తయారైన కొరోనా
కడలంత దు:ఖాన్ని పాకిస్తోన్న కొరోనా
కడు బీదలను అథ:పాతాళానికి తోసేస్తోన్న కొరోనా
కదలక మెదలక వృద్ధులను కొంపల్లోనే
కూర్చోబెట్టి వేధించుకుతింటోన్న కొరోనా
కొవాగ్జిన్ వాక్సినేషన్ తో ఉదరకొడుతోన్న కొరోనా
కాలం ఎప్పుడు తీరిపోతుందో
దీనికి తెలియని తప్పుడు కొరోనా!?

-అన్నంరాజు వేణుగోపాల
శ్రీనివాసమూర్తి
9014463489

ఆర్ద్రత నిండిన క్షణాలు

పుడుతూ తానెడ్చి
చస్తూ తన వారిని ఏడిపిస్తూ
ఏంటో.. కనుల కొలను తడి ఆరని చెలిమ వలె
ఎప్పుడూ నీటితో మెరుస్తూనే ఉన్నది.

కాలం అంకెలను హెచ్చవేస్తుంది
పెరుగుతున్న సంఖ్యలు
భయం గుప్పిట బిగించి గుండెల్లో పిడి గుద్దులు గుద్దుతుంటే..
పాపం కళ్ళే ఆగని జలపాతాలై
గుండెను ఓదార్చాలని పరుగెడుతున్నాయి..

ఓదార్చాలనే మనసులు తండ్లాడినా.. చేయి చాచలేని నిస్సహాయత..
గుండెలకు హత్తుకోలేని ఆర్ద్రత
నిమీలిత చూపులలో ఘనీభవిస్తుంది..
కాలం కానుకిచ్చిన కరోనాను..చూసి
ఆత్మీయతలు విరభూసే అమ్మతనంలోనూ..కరోనా
సరిహద్దు గీతలు గీసి..నవ మాసాలు మోసిన తల్లికి
నవజాత శిశువును చూచే వీలు లేదంటూ..
రాగరంజితమైన బంధాలను రోధనల వేదనలకు అంకితమిస్తుంది..
చేతనైతే తనను కట్టడి చేయమని సవాలు విసురుతూ..

-ఉదయశ్రీ ప్రభాకర్
9866687134

ఈ క్షణమే నీది

గడచిన కాలం తవ్వుకోవడం ఎందుకు?
రాబోయే కాలం కోసం నిరీక్షణ ఎందుకు?
బతికున్న వర్తమానం మాత్రమే నీదని గ్రహించు!

భూత కాలం తిరిగి రాదు అని తెలుసు,
భవిష్యత్ కాలం ఎలా ఉంటుందో తెలియదు.,
ఉన్న ఈ వర్తమాన కాలం గొప్పదని
ఆహ్లాదంగా జీవించు!

క్షణ క్షణం.. ఆస్వాదించు..
అనుక్షణం సంతోషాలను ఆహ్వానించు!
నిర్మించుకున్న ఆశయాలను
పట్టుదలతో సాధించు..
ఉన్న ఒక్క జీవితాన్ని
ఆనందమయం చేసుకుని జీవించు..!!

-ఎన్.రాజేష్
9849335757

నేటి నిజాలు

నా గర్భంలో నీకు ఊపిరిపోసి పెంచానురా
నేను పస్తులుండి నీ ఆకలి తీర్చే అమ్మనురా
నీ కన్నీళ్ళను నా కళ్ళల్లో దాచుకున్నానురా
నేను నీ కళ్ళముందే రాలిపోయే ఎండుటాకురా
నీ నీడలో..
నాకూ కాస్త చోటివ్వరా నా ఊపిరి వుండేదాకా
చివరికి
నీ కన్నీటి చినుకులా.. రాలిపోతానురా...!

- కెరె జగదీష్

బడుగుల రక్షకుడు

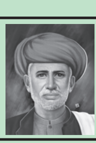

మనువాదపు విషచాయల్లో
హక్కులు లేక కుక్కిన పేనుల్లా
నిద్రాణమైన జాతికి ఒక వేగుచుక్కల
వెలుతురును ఇచ్చి మనుషులుగా
గుర్తించే స్థితిని ప్రోది చేసిన యోధుడు.
సతి పతులు సాంఘిక సేవలో
తరించిన తరిణిలు
బలహీన వర్గాల ఆశ జ్యోతిగా
విద్యను అందించి
చీకట్లను పారద్రోలిన కాంతి రేఖ.
అంబేద్కర్ కు ఆదర్శప్రాయుడు అయ్యి
సామాజిక విప్లవానికి నాంది
నిజంగా ఆయనే ఒక జ్యోతిగా
బడుగుల హక్కులకై పులి లా
పోరాడిన జ్యోతి బా పూలే
అందరికి బాపు.

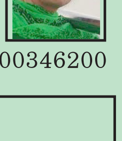

-ఉమరాణి వైద్య, 9000346200

గమనిక

స్థలాభావం వల్ల మేడ్చల్-మల్కాజ్‌గిరి జిల్లా సాహిత్యవేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం 'ఏకాంశ కవిత్వం' మరియు 'కణిక' శీర్షికలను ఈవారం వేయలేకపోతున్నందుకు చింతిస్తున్నాం.

-సంపాదకులు

నా నేస్తం ఒక పుస్తకం

నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
అలసిన నా మనసుకు ప్రతిసారి
ఆశ్వాసనం ఇస్తుంది.
నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
కష్టంలో ఉన్నప్పుడు
అండగా ఉండే ధైర్యాన్ని ఇస్తుంది
నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
గతి తప్పిన ప్రతిసారి
నాకు మార్గదర్శనం చేస్తుంది.
నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
నన్ను నేనుగా అన్వేషణ సాగించే
ఆలోచనలను ఇస్తుంది.

నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
స్పష్టమైన విజ్ఞానాన్ని అందించే
గురువుగా నిలుస్తుంది.
నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
ఈ సమాజంలో జ్ఞానాన్ని చూసే
దృష్టి కోణాన్ని ఇచ్చింది.
నా నేస్తం ఒక పుస్తకం
జీవిత గమనాన్ని
జీవన సూత్రాన్ని
జీవిత పాఠాన్ని
వికసింపజేసె ఆలోచన జ్ఞానాన్ని
దృష్టి కోణాన్ని
విధాయక దృష్టితో చూసే
సంస్కారం ఇచ్చింది....

-శ్రీపాల్
8978894808

లాక్ డౌన్‌లో పెరిగిన దురాచారం

ఆడపిల్లలంటే
ఎప్పుడు చిన్నచూపే
ఆడపిల్లంటే ఈడపిల్లకాదు.

ఆడపిల్లంటే
ఎప్పుడు ఒకే మాట
వేరే ఇంటికి పోవలసిందే
ఆమెకు చదువు దండగ
ఆమెకు వ్యక్తిత్వం దండగ.

ఆమె జీవితం పైన
ఆమెకు ఆలోచన
ఉండకూడదు
తల్లిదండ్రులు పైన
మమకారం ఉండకూడదు.

వయసు ఎదగలేదు
మనసు ఎదగలేదు
శరీరం ఎదగలేదు

పెళ్లి అంటే ఏమిటో తెలీదు
అది బొమ్మల పెళ్ళి కాదు
నిజమైనపెళ్లి.

ఆడపిల్ల ఇష్టంతో
జరిగే పెళ్లికాదు
పెద్దల పెత్తనంతో
జరిగే పెళ్లి
అదే బాల్యవివాహం
అదొక దురాచారం.

ఆనాడొక వీరేశలింగం పంతులు
ఈనాడు అడిగేవాడు ఎవరు
ఆడపిల్లలు ఆస్తులు కాదు
అమ్ముకోవడానికి.

పసితనం పోని
పెళ్లికూతురు

వయసు అయిన
పెళ్లికొడుకు
ఈడు జోడులేని పెళ్లి
మనసులు కలవని పెళ్లి.

దురాచారం రూపుమాపండి
ఆడపిల్లలను
మనసున్న మనుషులుగా
భావించండి

-అరుణ డేనియల్
9000606889

ఊహల రెక్కలు

ఊహలకు రెక్కలు వచ్చెను
చేతులు చాచి గంతులు వేస్తూ
ఆకాశంలో విహరించెను
హాయి హాయిగా ఎగిరెను

తెల్లతెల్లని మేఘం దాటెను
గాలిలో తేలియాడు చుండగా
మేఘమాలలు స్పర్శించెను
మనసు పరవశమొందెను

చందమామను చూడగోరెను
కుతూహలంగ చూచివచ్చెను
గాలి లేదు నీరులేదక్కడ
భూమి,కొండ,లోయలున్నవక్కడ

ఎగురుతుంటె సముద్రమొచ్చెను
నీరు త్రాగి చూడ ఉప్పగుండెను
మడులలోన సంద్రపు నీరుంచిరి
ఎండబెట్ట ఉప్పు రాశులాయెను.

విహరించగ చల్లగాలి సోకెను
దూరపణువులన్ని దగ్గరాయెను
తెల్లని మేఘాలు నల్లగ మారెను
చూచుచుండ వాన చినుకులాయెను.

గాలిలో ఇసుక కంట్లపడెను
క్రిందికి చూడగ ఇసుక దిబ్బలు
వర్షాలు పడక ఎడారిగ మారెను
ఒంటెలు ఒయాసీస్సు కనిపించెను

పక్షుల అరుపులు వినబడెను
పచ్చని అడవి కనబడెను
అడవి అందం కనులవిందు చేసెను
జంతువులంత చెట్లను నరకొద్దనెను.

హిమాలయం మంచుకొండలు
దిగి నడవగా గుచ్చుకొనెను
మంచు కరిగి నీరు పల్లము చేరెను
గంగ సింధు బ్రహ్మపుత్ర నదులాయెను

అగ్ని పర్వతం బద్దలాయెను
హఠాత్పరిణామానికి భయము వేసెను
భూమి కుతుకుతలాడి లావాపొంగెను
చుట్టుపక్కల నాశన పరిచెను

పచ్చని పంటపొలాలను చూసెను
భక్తితొ గుడులకు తిరిగెను
తాజ్మహల్ అందాల మురిసెను
చరిత్రను కోటలు గుర్తుచేసెను.

ఫ్యాక్టరీల పొగలు వాహనాల రొదలు
కార్బన్ డయాక్సైడ్ కేంద్రకాలు
భూతాపం చాలా చాలా పెరిగెను
ప్రకృతి ధర్మం మాయమాయెను

ఏదో వచ్చి కనులనడ్డగించెను
ఏదని చూడగ ప్లాస్టిక్ కవరు
పర్యావరణ ప్రథమ శత్రువు
వాడొద్దనెను ప్రకృతి గొంతుక

-ఆవుల చక్రపాణి యాదవ్
9963350973

ఆటవెలది పద్యాలు

బయట కాలు బెట్ట భయమాయె ఇలలోన
పొంచి ఉంది వ్యాధి ముంచి వేయ
గడప దాట వద్దు కాటువేయు ను కరోన
పుండ లీకు మాట పూల బాట

మంచి జ్ఞాన మిచ్చు మహిలోన పొత్తము
చదువ వలెను నెపుడు చక్క గాను
పుస్తకమ్ము వలన మస్తకమ్ము వెలుగు
పుండలీకు మాట పూల బాట

గాలిలోన మేడ కట్టు యువకులంత
పగటి కలలు కంటు బతుకు తారు
కష్టపడిన వారు కార్యము చేస్తారు
పుండలీకు మాట పూలబాట

తెల్ల కోటు తొడిగి చల్లని మనసుతో
కరొన వ్యాధి బాప కష్ట పడిరి
నరుని రూపు లోని నారాయ ణులువారు
పుండలీకు మాట పూలబాట.

ధరణి శక్తి బిందు దశను మార్చునరుని
భూమి కలగి నున్న భుక్తి దొరుకు
నేల తల్లి నమ్మ నెప్పుడు మేలగు
పుండలీకు మాట పూలబాట.

పద్య రచన జేయ పదములుండవలెను
పదము నెంచి పేర్చ భావమెదుగు
భావ అర్థ మున్న పద్యంబె పద్యము
పుండలీకుమాట పూలబాట

మాట మాట పెరిగి మంటలు రగులును
మంచి పలుకు పలుక మమత పెరుగు
మాటకున్న శక్తి తూటకన్న బలము
పుండలీకుమాట పూలబాట

కవుల చేతి కలము కవితలే నిచ్చును
రాజు కరము కత్తి రాజ్యమేలు
రాజుకన్నమిన్న రారాజు కవులంత
పుండలీకుమాట పూలబాట

మనసు మంచిదైన మమకారముదయించు
పగను నీవు పెంచ పాడగుపని
చెడును స్నేహమంత చెరుపకు మంచిని
పుండలీకుమాట పూలబాట

బలము లేని వాని బాధించ ఫలమేమి
అల్ప ప్రాణి పైన అధిక బలము
చూపు నట్టి నరులు చూడగ మూర్ఖులె
పుండలీకుమాట పూలబాట

ఆశ యున్న మనిషి అతిఆశలోపడి
అంద లేని ఆశ అడుగ నేల
ఆశ అదుపు చేయ అంతయు మేలగు
పుండలీకుమాట పూలబాట

లక్ష్మి కరుణ వలన లక్షలే దొరుకును
వాణి మమత తోడ వాక్కు వచ్చు
అమ్మలిద్దరుంటె అదృష్టమేపండు
పుండలీకుమాట పూలబాట

ఆడపిల్ల చదువు అవనికి వెలుగగు
చదువు నేర్ప వలయు చక్కగాను
ఆడ పిల్ల జన్మ అపురూపమైనది
పుండలీకుమాట పూలబాట.

భవిత కెలుగునిచ్చు బాలికామాతల్లి
పుట్టి నింట మరియు మెట్టి నింటి
రెండుచోట్ల పరువు రెట్టింపు చేయును
పుండలీకుమాట పూలబాట.

ఎంత చదువు చదివి ఏమిటి లాభము
కొంచమైన మంచి పంచకున్న
మనిషి యట్ల మహిని మహితాత్ముడగునయ్య
పుండలీకుమాట పూలబాట.

పరుల సొమ్ము చూసి పాడౌను నీమది
పొంద లేక మనిషి కంది పోవు
ఉన్నదానలోన నుండుసంతృప్తిని
పుండలీకుమాట పూలబాట

-జాధవ్ పుండలిక్
రావు పాటిల్
9441333315

జలమే ఈ జగతికి మూలం

జలమేరా ఈ జగతికి మూలం
జలమేరా ఈ జగతికి ప్రాణం
జలము లేక ఈ జగతి ప్రగతిశూన్యం
జలమే ఈ జగతి పుణ్య ధనం.

జలమే ఈ జగతి జీవుల అమృతం
జలము లేక ఈజగతిన లేదు జీవనం
జలమే ఈ జగతి జీవుల కింధనం
జలముతోనె ఈ జగతికి అందలం.

జలమన్నది నీవు సృష్టించలేవురా!
ధనమన్నది నీ దాహం తీర్చలేదురా!
జలముతోనె నీ జీవగతులు సాగురా
జలములేక బ్రతుకులన్ని బండబడునురా!

జలమే రా ఈ జగతికి మూలం
జలములేకగ్రహాలన్నీ గొడ్డుబోయెరా!
ఈ జగాన నీవు బుద్ధి జీవిరా!
జలం విలువ తెలుసుకొనిబుద్ధిగ బ్రతుకవేలరా?

ముందు తరాల మాట తలప వెందుకు?
నువ్వు వాడుతున్న నీళ్ళు నీవు కూడబెట్టలేదురా!
చీమనైన అడిగితే చెబుతుందిరా!
ఈ నిజం తెలుసుకుంటె నీవు మిన్నరా.

- పి. బక్కారెడ్డి
సెల్: 9705315250

చిట్టి చామంతులు

సెలవులు
ఉంటేనే కదా!
తల్లితండ్రులకు
పిల్లల అల్లరి తెలిసేది!!

ఎన్నికలు
ఉంటేనే కదా!
నాయకులకు
ఓటరు విలువ తెలిసేది!!

ఉలిదెబ్బలు
తింటేనే కదా!
బండకు
పూజలు దొరికేది!!

రాపిడి
చేస్తేనే కదా!
వజ్రం
తళతళ మెరిసేది!!

-జేపీ రావు పాటిల్,
9441333315

మానవ విజ్ఞానానికి జయహో..!

జీవన గతిని మార్చిన
ప్రకృతి వైపరీత్యాలను తట్టుకుని
మనుగడ కోసం పోరాటంలో
విజయ గీతికను ఆలపించిన
మానవజాతి చరిత్రకు జయహో..!

గమనానికి కళ్ళెం వేసిన అడ్డంకులను
అధిగమించడం అభ్యసించి
నాగరికత వికాసానికి ఊపిరి పోసి
సంపదను సృష్టిలో సృష్టించడంలో
సఫలీకృతుడైన మానవునికి జయహో..!

జలంలోని విద్యుత్ తేజానికి రెక్కలనిచ్చి
ఒడుపుగా తన అదుపులోనే బంధించిన
నేర్పు గలిగిన క్రాంతికారుడు మనిషి
భయంకరమైన జలధి తనువుపై
నైపుణ్యంతో పడవలలో ప్రయాణించి
దారిని కనిపెట్టిన ప్రగతికారునికి జయహో..!

ఆకాశంలో కాంతులతో శోభిల్లుతున్న
పాలపుంతల రహస్యాల గుట్టు విప్పి
వినూత్న ఆవిష్కరణలకు జీవం పోసి
తనకు తానే సాటని ప్రకటించుకున్న
తరిగిపోని మనిషి అన్వేషణకు జయహో..!.

మానవాళి క్షేమంకై అనునిత్యం అప్రమత్తుడై
సాధనకు పదును పెడుతూనే పురోగమిస్తూ
భూగోళాన్ని ఆవరించిన కరోనా క్రిమి సంహారిణి కై
టీకాయుధాన్ని రూపొందించిన
మానవ విజ్ఞానానికి
జయహో..!
జయ జయ జయ జయహో..!

- గోపగాని రవీందర్
9440979882

కల్లోలబతుకుల కదనం

నా అక్షరం
అన్యాయంపై ఎత్తిన ఆయుధం.
నాభావం
గుబులుపడుతున్నగుండెచప్పుడు.
నాశిల్పం
సాగుతున్నసామాజికపరిణామం .
నాశైలి
అసత్యంపై శివమెత్తినస్వరం.
నామాండలికం
మట్టిమనుషల మనోవేదన.
నా కవనం
కల్లోలబతుకుల కదనం
కన్నీటిబొట్ల కారకాలవేట
పలు పరిష్కారాలఊట
భవిష్యత్ తరాల బాట
చెరగని చైతన్యపు మేట
చెమటచుక్కల రాజ్యపీట

-జినుకల వెంకటేష్
9652092120

స్వేచ్ఛాగానం!

నా జనని! నిత్య వసంతాల నిండు జవ్వని!
నా అవని! రక్త పంకిలాల పండు పున్నమి!
నా పుడమి! పుత్తడి మాగాణాల పుణ్య భరణి!
నా ధరణి!ముక్త కంకణాల స్వేచ్ఛా మానిని!.

వారు... మాతృభూమి హృదయ వేదన నెరిగిన ఉద్యమబాలురు!
నిరంతర సంక్షుభిత వ్యాధి మూలం తెలిసిన వైద్యులు!
సతతహరిత సంఘర్షణల ద్వారాలు మూయదలచినవారు!
మరణ మృదంగ ధ్వనులయుద్ధ భేరీలు మ్రోగించినవారు!
వారు!తీవ్ర నేరారోపణల భారాలు మోసిన వారు!

అసమ క్షమాభిక్షలు కోరలేదు...
విషమ పరిస్థితుల్లో చర్చల హద్దులు మీరనీయలేదు...
మరణ శిక్షలు ఖరారు చేసుకున్నారు! బేషరతుగా!
కోరి ఉరి కొయ్యల ఊయలలూగారు!షరతుగా!!

ప్రజాస్వామ్యం! పదవిలో ఉన్నవాని పరిహాసం!!
సామ్యవాదం! పెదవిలో దాగిఉన్న ప్రాణపరిహారం!!
వలసవాదం! పరాయి దేశపు స్వార్థ మమకారం!!
సామ్రాజ్యవాదం! సాంప్రదాయవాద సహకారరాగం!!
వాస్తవికవాదం! స్వేచ్ఛా కాంక్షల బలిదానం!!...
(మార్చి 23న రాజ్ గురు,సుఖ్ దేవ్, భగత్ సింగ్ లు దేశం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన సందర్భంగా...)

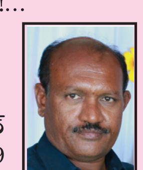

-కరిపె రాజ్ కుమార్
8125144729

మది గదిలో...

ప్రభాత వేళ తూరుపు కొండల నడుమన
ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ...
తన నులివెచ్చని కిరణాల ప్రసరణతో
బాలభానుడు అవని మేనుపై చేసే తొలి సంతకం
వెలుగుల రాజ్యానికి స్వాగత తోరణం...!

విరిసీ విరియని పూతేనియలు గ్రోలగ
విరి ఒడిని చేరి తుమ్మెద చేయు తొలి సంతకం
ఓ అముద్రిత సుందర ప్రేమ కావ్యం...!

తొమ్మిది నెలల సుదీర్ఘ నిరీక్షణా ఫలమై ఒడి చేరిన
బోసి నవ్వుల లేలేత పసిబిడ్డ బుగ్గను
ముద్దిడుతూ అమ్మ చేసే తొలి సంతకం
ఓ అవ్యాజ్య ప్రేమ సాగర అంకురార్పణం!

బుడిబుడి అడుగుల పద తాడనంతో
భూదేవి తలంపై పాపాయి వేసే తొలి అడుగులు
నూరేళ్ళ జీవిత పయనానికై తొలి సంతకం!

కారుమబ్బుల విడిపడి
వసుధ ఒడిని చేర నింగి కురిపించే
తొలకరి జల్లుల తొలి సంతకం
నిదురించే బీజముల మేల్కొలిపే నవ చేతనం...!

కొండ కోనలను దాటు వంపుసొంపుల వయ్యారి నది
సాగరుడి ఒడి చేరి చేయు తొలి సంతకం
ఓ సుదీర్ఘ పయన ఫల ప్రణయ కేళీ సోయగం...!

విశ్వాంతరాళమందు ఎన్నో కమనీయ ఘట్టాలు...
మది గదిలో తొలి సంతకం చేసుకుంటూ...!

-వెగ్గలం ఉషశ్రీ
9440370066

జీవన నడక

వయసుతో జతగా జీవన
నడక సాగుతూనే ఉంది
ఒంటరి నడకలో
జంటగా చేరిన
తోడైన జతపాదాలతో కలిసి...
సంసార సారపు అనుభూతులతో
సంతోష దారులెంటా
అడుగులేస్తూ సాగుతూనే ఉన్నాం!

వెలుగు వెంట నీడలా
చీకటి నొసటి వెలుతురులా
దుఖం దాచిన నవ్వులా
ఎత్తులూ పల్లాలు దాటుతూ
బ్రతుకుదారిలో నవ్వుల్ని పండిస్తూ
మరో రెండు జతల చిట్టి పాదాలు
చెరో వైపు చేతిని అందుకుని
మనవెంట అడుగులు వేస్తూ
నడక మరింత ఉత్సాహంగా
కొత్తఆశలతో కొనసాగించాం !

ఎదిగిన చిట్టిపాదాలు
కోరుకున్న ఇష్టమైన పాదాలతో
కలిసి మన నడకను
మరవలేని ఉత్సవంగా జరుపుకున్నాం !

జీవన భాగస్తులతో కొత్త దారుల
కదిలి వెళ్ళిన చిట్టి పాదాలు మన
వెంటలేకున్నా మిగిలిపోయిన
మన జత పాదాలు అలసిపోక
మలి సంధ్యలో మురిపెంగా
నీవూ నేనూ కలిసి నడచివచ్చిన
ఈ అందమైన దారెంటా
ఇన్నాళ్లూ కలిసి
నాటిన ప్రేమ మొలకలు
మనిషితనపు పూలు గా విరిసి
మానవతను పరిమళిస్తుంటే
తృప్తిగా కించిత్ గర్వంగా అలుపెరగని
మన అనంత యాత్రను ఆనందంగా
కలిసి మొదలుపెట్టిన మన నడకను
ఆఖరి క్షణాల దాకా ఆర్తితో
కొనసాగి స్తూనే ఉందాం !

-డా.కె.దివాకరా చారి
9391018972

రాబందుల రెక్కల చప్పుడు!

ఆకుపచ్చని కాన్వాసుపై
అందమైన సీతాకోకచిలుకలు!
అమాయక మనోఫలకాలపై
ఆవేశార్ద్రిత అంతర్నేత్రాలు!.
కళ్లముందు అనునిత్యం కదలాడే
కనుపాపలు
మారీచుల మాయతెరల మరీచికలై
కనుచూపుమేర కనిపించని
రాబందుల రెక్కల చప్పుడు!.
మాటువేసి కసిగా వేటకోసం
మాటలతో బోల్తా కొట్టించే
మానవ అక్రమ రవాణా మర్రి ఊడలు!
చిరుబురు అలకలతో చిలుకలు!
లక్ష్మణరేఖను దాటివస్తే చాలు!
మగపిల్లల కనుగుడ్లు పెకలించి
అంగడి బజారుల్లో

అర్ధనగ్నంగా బిచ్చమెత్తించి!
ఆడపిల్లలను అదాటున అపహరించి
ఉత్ప్రేరకాలుచొప్పించి
పడుపు వృత్తిలోదించే తోడేళ్ళు!
తల్లి పొత్తిళ్ళలోంచి తరలించి
పోలీసు పొత్తాల్లో కెక్కే లోపే
సరిహద్దులు దాటించే కిలాడి క్రీడలో
ఆనవాలు కోల్పోయి
అనాథలైన అభాగ్యులు!

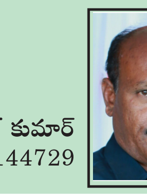

-కరిపె రాజ్ కుమార్
8125144729

హైద్రాబాద్ స్వాతంత్ర్య పోరాటం.. అనుభవాలు-జ్ఞాపకాలు..!

ఆంగ్లంలో.. స్వామి రామానందతీర్థగారు రచించిన "హైదరాబాద్ స్వాతంత్ర్య పోరాటము" "అనుభవాలు..జ్ఞాపకాలు" గ్రంథాన్ని హరి ఆదిశేషువుగారు తెలుగులోకి అనువదించారు. స్వామిజీ రచించిన విశిష్టమైన ఆంగ్ల గ్రంథాన్ని ఎక్కడా మూలం దెబ్బతినకుండా 1984లో తెలుగులోకి తెచ్చిన హరి ఆదిశేషువుగారి రచనను తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీవారు పునర్ముద్రణ చేసి మళ్లీ వెలుగులోకి తెచ్చే ప్రయత్నం చేయడం ప్రశంసనీయం.

ఒకవైపు దేశంలో పోరాటం నడుస్తుంటే.. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో రెండు పోరాటాలు నడిచాయి. దేశంలో అఖిల భారతీయ కాంగ్రెస్ ఆధ్వర్యంలో దేశంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటం నడిస్తే.. సంస్థానంలో స్టేట్ కాంగ్రెసువారు, కమ్యూనిస్టులు విభిన్న లక్ష్యాల కోసం పోరాటం చేశారు.

స్టేట్ కాంగ్రెస్‌లో స్ఫూర్తిని నింపిన నాయకుడు.. తాత్వికుడు స్వామి రామానందతీర్థ..అప్పటి భిన్న పార్శ్వాల పోరాట చరిత్రను అక్షరాల్లో నిక్షిప్తం చేయడం జరిగింది. ఆనాటి హైదరాబాద్ సంస్థానం స్థితిగతుల అంచనాలలో నిష్పాక్షికత ఉన్నప్పటికీ.. నిజాం ప్రభుత్వం తరపున రాయబద్ధ మూడోకోణం.. మీర్ లాయక్ అలీ రాసిన హైదరాబాద్ విషాదంలో దొరుకుతుంది.

ఇంకా నిష్పాక్షికంగా అంచనాలు రావలసి ఉన్న సంగతి తెలంగాణ సంగతి తెలంగాణ సమాజం తప్పక గుర్తిస్తుంది.

హైదరాబాద్ సంస్థానం మూడు ముక్కలైంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు దారి ఏర్పడింది. అందుకే స్వామీజీ తెలుగు జాతి కృతజ్ఞతకు హక్కు దారులైనారు.

భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటంలోని తుది ఘట్టాన్ని దృశ్యమానం చేయడంలో స్వామీజీ చూపిన సృజనాత్మక ప్రతిభ ప్రశంసనీయం.

ఆంగ్లంలో స్వామీజీ రచించిన ర చనలోని విశేషాలను.. విశేషాల్లోని వివరణను.. శైలీ.. జిగి బిగి, బరువు, తళుకు, వ్యంగ్యరీతి లక్షణాలను సహజమైన రీతిలో తెలుగులోకి తెచ్చిన హరి ఆదివేషువుగారు అభినందనీయులు.

హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని ప్రజాస్వామీకరించి.. భారత యూనియన్‌లో విలీనం చేసే నిమిత్తం.. నైజాంకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటం చరిత్రాత్మకమైనది. రామానందతీర్థగారు ఈ పోరాటానికి యిచ్చిన స్ఫూర్తిని ఈ గ్రంథంలో అడుగడుగున చూడగలం.

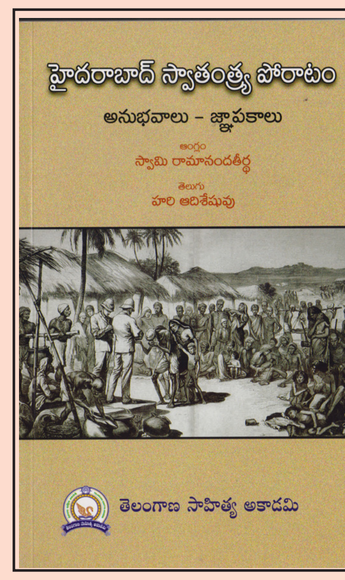

స్వామీజీ ఆనాటి పోరాటానికి అండగా నిలిచి.. వ్యవస్థీకరించి.. నాయకత్వం వహించిన తీరు తెన్నులను ఈ గ్రంథం ద్వారా తెలుసుకోగలం. స్వామీజీ జీవన స్రవంతిలో వచ్చిన మలుపును.. విద్యార్థి దశలో ఆయన హృదయం ఆవేశంతో ఊగిన సంఘటనలను, అమల్నేర్ సంస్థలో ఉన్న వాతావరణం.. సత్మీలాన్ని ఆయన అలవర్చుకునేందుకు కలిగిన అవకాశాలను.. సహాయ నిరాకరణోద్యమ సమయంలో స్వామీజీ భాగస్వాములైన సంగతులు.. కార్మిక సంఘకార్యకర్తగా స్వామీజీ అనుభవాలు.. విద్యాసంస్థ నిర్వాహకునిగా ఆయన జ్ఞాపకాలు.. తదితర అంశాలను ఈ గ్రంథంలోని వ్యాసాల ద్వారా తెలియజెప్పారు. ప్రజా సమస్యల సముద్ర మథనం ప్రారంభమైన వైనాన్నీ, స్వామీజీ లాతూర్ రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశం.. ఆనాటి పరిస్థితుల్లో అనివార్యమైన తిరుగుబాటు.. వందేమాతర ఉద్యమంలో పాల్గొన్నప్పటి జ్ఞాపకాలు ధీర సత్యాగ్రహి వందేమాతరం రామచంద్రరావుతో ఉన్న సాన్నిహిత్యం వంటి అంశాలు ప్రేరణ దాయకంగా ఇందలి వ్యాసాల్లో నిక్షిప్తం చేశారు.

నేరం చేసే స్వభావం గురించి.. ఓ పరిశీలన.. ఉద్యమ విరమణ.. సంప్రదింపులు.. ఆనాడు సత్యాగ్రహి ఎదుర్కొన్న అగ్నిపరీక్ష.. జైలులో ఆధ్యాత్మికసాధన.. 'క్విట్ ఇండియా" ఉద్యమం గురించిన అనుభవాలతో కూడిన వ్యాసాలున్నాయి.

స్వామీజీతో స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో దూకిన కొందరు మిత్రులతో పొందిన అనుభవాలు.. ప్రాంతీయ భాషాపరిషత్ సభల అభివృద్ధి తదితర అంశాలతో పాటు.. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం జరిగిన తుదిపోరాటం, హైదరాబాద్ నడిగడ్డ మీద విజయం సాధించిన విధానాన్ని ఓ వ్యాసంలో చక్కగా పొందుపరిచారు. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం.. హైదరాబాద్ ప్రజాస్వాతంత్ర్య పోరాటానికి ఓ గొప్ప ఊపు వచ్చిన తీరుతెన్నులను.. పరిపాలనా సంస్కరణల నిరాకరణ.. వంటి అంశాలున్నాయి.

ప్రజాబలాన్ని సమీకరించి, వాటిని భూస్వామ్య ప్రతీప శక్తులకు వ్యతిరేకంగా నడిపించేందుకు కృషి చేయడమూ.. మరొక వైపున మనదేశంలో అప్పుడే నిలదొక్కుకుంటున్న ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను కూలదోసే ఉద్దేశంతో రైతంగాన్ని సాయుధ పోరాటంలోకి ఆకర్షిస్తున్న కల్పించిన మైకం నుంచి ఆ రైతుల్ని తప్పించేందుకు స్వామీజీ కృషి చేసిన సంఘటనలకు సంబంధించిన వ్యాసం బాగుంది.

నిజాంకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన తుది పోరాటానికి ముఖ్యమైన ఎత్తుగడ..

హైదరాబాద్ ప్రజాఉద్యమం భారతదేశాన్ని ఎలా ప్రభావితం చేసిందో వివరాలు ఈ గ్రంథంలో స్వామీజీ జ్ఞాపకాల ద్వారా వెల్లడౌతాయి.

కమ్యూనిస్టుల సాయుధ పోరాటం.. స్వామీజీ శాంతి సందేశయాత్ర వ్యాసం ఆసక్తికరంగా ఉంది. రైతుల వ్యథలను తెలుసుకున్న ఆచార్య వినోభాభావే శాంతిదూతగా వ్యవహరించిన ఆనాటి పరిస్థితులను చక్కగా పొందుపరిచారు. శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు అనేక సంవత్సరాలు.. హైదరాబాద్ సంస్థాన ప్రజా జీవితంలోని అనేక రంగాలలో పాల్గొని నాయకత్వం వహించిన ఘటనలను.. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ వ్యాసంలో పొందుపరిచారు.

ముఖ్యంగా రాష్ట్రాల పునర్ వ్యవస్థీకరణ హైదరాబాద్ సంస్థాన విభజన హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని ప్రజా స్వామీకరించి భారత యూనియన్‌లో విలీనం చేసే నిమిత్తం ఆనాడు నిజాంకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటం గురించిన ఆనే విషయాలు ఈ గ్రంథం ద్వారా ముఖ్యంగా స్వామి రామానందతీర్థ అనుభవాలు.. జ్ఞాపకాల ద్వారా తెలుసుకోగలం.. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ పునర్ ముద్రణ చేయడం సంతోషం.. భారతదేశ చరిత్రలో ముఖ్యమైన ఈ ఘట్టాన్ని స్వామీజీ ఆంగ్లంలో పొందుపరిస్తే.. తెలుగులోకి అనువదించిన హరి ఆదిశేషువుగారి కృషి ప్రశంసనీయం. ఆలోచనాత్మక ముఖచిత్రంతో వెలువడిన ఈ గ్రంథలోని స్వామీజీ అనుభవాలు.. జ్ఞాపకాలను.. ఆనాటి పరిస్థితులను మనం సులభంగా గ్రహించడానికి వీలుగా మలచబడింది. ప్రతీ ఒక్కరూ చదువదగిన గ్రంథం.. ప్రతీ గ్రంథాలయంలో ఉంచదగినది. వర్తమాన కాలానికే కాదు.. భవిష్యత్ తరాలకు ఉపయుక్తమైన గ్రంథమిది.

ప్రతులకు: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ
కళాభవన్, రవీంద్రభారతి ప్రాంగణం హైదరాబాద్-500 004.
ఫోన్: 040-29703142

- దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్: 94405 25544

ఖర్చులు - కన్నీళ్ళు

నాలుగుఅంకెల జీతం రాగానే
నాలుగు రోజుల్లో వీకెండ్సంటూ
షాపింగ్సంటూ పార్టీలంటూ
పబ్బులంటూ క్లబ్బులంటూ
సినిమాలంటూ షికార్లకంటూ
కార్లల్లో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూ
కార్డుల్లోని కరెన్సీని జల్సాలకు ఖర్చుచేస్తూ
నేడు విలాసాలలో మునిగితేలే మూర్ఖులు
రేపు కులాసాగ బ్రతకలేరు.
కుటుంబ బాధ్యతలు మోయలేక
క్రుంగిపోక తప్పదు
తెచ్చిన అప్పులు తీర్చలేక
కుమిలిపోక తప్పదు
బజారులో పరువుపోయి
బ్రతుకుబరువై అవమానాలకుగురై
ఆత్మహత్యలు చేసుకోక తప్పదు
అందుకే మందు...విందు...పొందు అంటూ
ఖర్చుచేసే...ముందు...కాస్త ఆలోచించాలి
ఇది అనుభవగ్నుల...
ఆత్మఘోష అమరసందేశం
అతిగా ఖర్చు చేసేవారు అవివేకులు
ధనాన్ని వృధా చేసేవారు దరిద్రులు
కొద్దికొద్దిగా పొదుపు చేసేవారే కోటీశ్వరులు
ఇది మన ఇంటిపెద్దల...
మంచిమాట సద్దిమూట.
ఆదాయం - ఖర్చు = పొదుపు
అన్న సూత్రం కన్న
ఆదాయం - పొదుపు = ఖర్చు
అన్న సూత్రం మిన్న అని గుర్తించి
పక్కాగా పాటించేవారే పై కెదుగుతారు
పదికాలాలపాటు
పచ్చని చెట్లలా బ్రతుకుతారు
ఇది ఆరితేరిన
ఆర్థిక నిపుణుల...అంతరంగమథనం
ఈ ఆర్థిక సూత్రాలు ఎరిగినవాళ్ళు
అందరికి దేవుళ్ళే
ఖర్చుల్ని అదుపు చేయకున్న
కడకుమిగిలేది కన్నీళ్ళే

-పోలయ్య కవి కూకట్లపల్లి
9110784502

నేను నాలా ఉండటం కోసం

ఆలోచన ఒకటి,
ఆచరణ మరొకటి!
ఆశించేది ఒకటి,
అందేది వేరొకటి!
అంతులేని జీవితాన
పొంతనలేని
పాత్రలను పోషిస్తూ,
సంతోషాలు నటిస్తూ,
ఎవరికోసమో తపిస్తూ,
పరులమెప్పు కొరకు జపిస్తూ,
మనసును మోసం చేసుకొంటున్నాను.
కల్లలను కలలుగా చేసుకొని,
నావికాని స్వప్నాలను
నా కలలుగ భ్రమించి,
సాకారం చేసుకోవడానికి శ్రమించి,
తనువు తడి ఆరిపోతున్నా,
నా ఉనికి ఉనికిని కోల్పోతున్నా
ఎవరెవరి కోసమో
అరాటపడుతూనే ఉన్నా!.
ఏదో ఒక మూలన
నక్కి,
బిక్కు బిక్కుమంటూ,
నలిగిపోతున్న ' నేను ' కు
ఒక ఉషోదయాన జ్ఞానోదయం
అయింది!
నా కోసం నేను పెంచుకున్న తోటలో
నాకునచ్చిన మొక్కలకు
పూచిన పూలను చూసి
ఆనందించే క్షణం కోసం
ఎదురుచూస్తున్నా!
ఆ సుమధుర సువాసనలను
ఆఘ్రానించడానికి ఉవ్విళ్ళూరుతున్నా!
నాలోనిండిన నిర్వేదాన్ని నైరాశ్యాన్ని
తరిమికొట్టే క్షణం నాదరికి
రావాలని పరితపిస్తున్నా!
ఆ మధుర క్షణాల పరిమళాలను
నాతోపాటే బంధించి, ఉంచుకోవాలని
కలలుకంటున్నా!
నన్ను మార్చాలని, ఏమార్చాలని
చూసే లోకాన
నేను ,నాలా ఉండడం కోసం
నాపై నేను
యుద్ధం ప్రకటిస్తున్నా!

-మెండు ఉమామహేశ్వర్,
9849741333

వాడేమంటాడో...

కలం పట్టుకున్నప్పుడల్లా
నాకు భయం మొదలవుతుంది
వాడేమంటాడోనన్న భయం!.

నేను వెన్నెల తోవల్లో
గతాన్ని పాడుకుంటూ నడిస్తే తప్పేమిటంటాను
వాడు ఎర్రనిదారుల్లో
బతుకును పాడుకుంటూ ప్రవహించమంటాడు
నేను మనసు కంజీరామీద
రేపటి ఆశను పలికిస్తానంటాను
వాడు గుండె దప్పుమీద
ఇప్పటి వాస్తవికతను చాటింపేయమంటాడు
నాకు అనుభూతి తలపుల్లో
తూలిపోతూ సాగిపోవాలనుంటుంది
వాడెక్కడెక్కడి కన్నీళ్ళనో ఏరుకొచ్చి
కొన్ని దుఃఖవాక్యాలుగా రాసిమ్మంటాడు

నిజానికీ, నేను నిజం...వాడు నా నీడ
కవిత్వాన్ని కలవరిస్తున్నప్పుడల్లా
వాడే నిజం...నేను వాడి నీడ
నా అక్షరాలన్నీ
నాలోపలివాడి నీడలే!

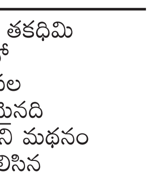

- సాంబమూర్తి లండ
9642732008

లోలోపల

సన్నగా మొదలైన సడి..
మనసంతా మధురంగా
అలుముకున్న అలజడి...
ఏమిటిది!
ఈ పరిమళాల పలకరింపు ఎక్కడిది...
చినుకు తడికి గుబాళించే
మట్టి పలుకులా
అణువణువూనా పరుచుకున్న
ఆత్మీయతల సందడి..
అక్షరాల మువ్వల ఘల్ ఘల్ లతో
పద మయూరాల రస ఝరి
వాక్య లయలలో ఊహల తకధిమి
ఆ రమణీయ రాగలహరిలో
ఒక కమ్మని మైకం లోలోపల
మరోలోకమై వర్ణ రంజితమైనది
ఆ తన్మయత్వంలో తెలియని మధనం
నా హృదయ సంద్రంలోవెలిసిన
అక్షర అమృత కలశం.
ఒక చిరంతన శాంతియై
నిరంతర సాధనా రూపమై
సత్యమై,సత్య స్వరమై
నను లాలించే కవితా స్వరం
పురుడుపోసుకున్నది

-వెల్మల జయపాల్ రెడ్డి
9441168976

తరగని ఆస్తి!

దేహానికి వలువ వన్నె తెస్తుంది
మనిషికి సంస్కారం విలువ పెంచుతుంది
తరగని ఆస్తులు కూడబెట్టినా
తలెత్తిచూసే అంతస్తులెన్ని పెరిగినా
సంస్కారం లేని జీవితమొక
వాసనలేని పువ్వులాంటిది
బాల్యంలోనే సంస్కార బీజం నాటితే
ఆ మొక్క మానుగా ఎదిగి
సంస్కార ఫలాలు అందిస్తుంది
భావి తరాలకు స్ఫూర్తినింపుతుంది
చదువుకు సంస్కారం తోడయితే
ఆ సంస్కారమే భూషణమయితే
బ్రతుకంతా పరిమళాలు వెదజల్లే
ఆహ్లాదభరిత సుమ వనమవుతుంది
పలువురికి ఆదర్శప్రాయంగా నిలిచి
చరిత్ర పుటల్లో కీర్తి కిరీటమవుతుంది
సంస్కారమొక తరగని ఆస్తి!

- వాడపర్తి వెంకటరమణ
81795 78895.

పుస్తక సమీక్షలు

సామాజిక చైతన్య వాహిక - కాల స్పర్శ

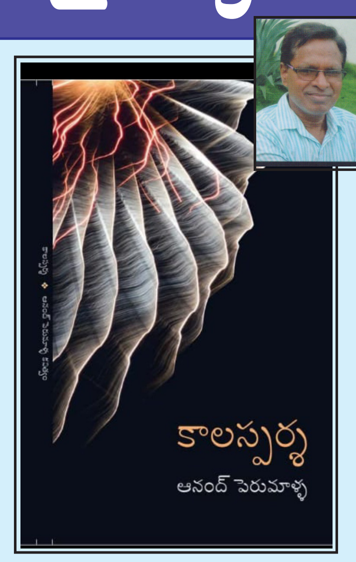

కాలసర్పాన్ని కాటేసి కాజేసిన
కాలదర్పాన్ని నేను
తిరోగమిస్తున్న లోకాన్ని నిలబెట్టి
పురోగమనం నేర్పుతున్న ప్రగతిని నేను
కలం బలం తెలియనివారు
కత్తుల కోసం వెతుకుతారు
ప్రాణాలు తీసేవి మనకెందుకు
ప్రజలను మేల్కొల్పుదాం రా !
ముందుకు ...

అన్న దాశరథి కృష్ణమాచార్య బాటలో కలం శక్తిని చాటుతున్న కవి ఆనంద్ పెరుమాళ్ళ.

కవిగా, కథకుడిగా సమీక్షకుడిగా సాహితీలోకానికి సుపరిచితులు అయిన పెరుమాళ్ళ ఆనంద్ కవిత్వం ఇటీవల కాలస్పర్శ గా సాహితీ హృదయాలను స్పర్శించింది. కవి సిరా చుక్కలతో అక్షర దీపాలు వెలిగిస్తుంటాడు. అయితే దీనికి అదనంగా ఆనంద్ పెరుమాళ్ళ సృజన సాహితీ సంస్థ నిర్వహణలోనూ వివిధ సాహితీ సభా కార్యక్రమాల్లోనూ ఎప్పుడూ తలమునకలై ఉంటారు. సామాజిక దృక్పథం నిండుగా కలిగిన కవి. అందుకే నేమో ప్రముఖ కవి డాక్టర్ ఏనుగు నరసింహారెడ్డి కవిత్వం వ్యక్తిత్వానికి ఒక ఖత్రీజీనివ ఎతితీతీనీతీ కవి నైజం కవిత్వంలో దొరికిపోతుంది. అని కాల స్పర్శకు వారు రాసిన ముందుమాటలో అరుదైన వ్యక్తుల్లో ఆనంద్ ను ఒకరిగా గుర్తించారు.

ప్రముఖ కవి తండు కృష్ణ కౌండిన్య కాదేదీ కవిత కనర్హం అని శ్రీశ్రీ అన్నట్లుగానే తాను దర్శించి,పలవరించి అనుభూతిని లేదా ఆవేదనను పొంది ప్రతి విషయాన్ని కవిత్వీకరించారని స్పష్టీకరించారు.

సామాజిక చైతన్యాన్ని రగిలించే కవితా వస్తువులే కాలస్పర్శ నిండా కనిపిస్తాయి.

"అన్యాయానికి ఆకలయినప్పుడు
న్యాయాన్ని నోటకరచుకొని
రక్తాన్ని ఆరగిస్తూ
చెమటను తాగిస్తుంది
ఫ్లీజ్ అంటే వదలదు" అని కవి అంటాడు 'ఓడిపోతూనే ఉంది' అనే కవితలో. న్యాయం ఓడిపోతూనే ఉంది కవిత్వానికి కాస్తంత చైతన్యాన్ని నింపితే అప్పుడైనా అన్యాయాన్ని నిలదీస్తుంది. నేటి సమాజంలో అంతకంతకూ పెరుగుతున్న అన్యాయాలను చూసి కవి వాపోయిన కవిత ఇది.

"ఈ దేశాభివృద్ధిని
కరోనా లాక్డౌన్ కాలంలో
వలస పాదాల నడకల్లో చూడాలి
శ్రమ సంపదను నెత్తిన పెట్టుకు తిరిగే
శ్రమ కోటీశ్వరులు" అంటూ వలస కూలీల బతుకు చిత్రాన్ని ఆవిష్కరించిన తీరు పాషాణ హృదయాలలో సైతం ఒకింత ఆర్ద్రతను నింపుతుంది.

"దిగబడుతున్న సంసార బండిని అమ్మ
చెమట చుక్కలతో లాగింది
పొట్టకూటికోసం
ఒట్టి చేపలమ్మి
ఎండు చేపయింది మా అమ్మ"

అన్నప్పుడు ఆకస్మికంగా అంతర్ధానమైన భర్త, ఒక్కసారిగా మీద పడిన గంపెడు సంసారం, వెక్కిరిస్తున్న విభిన్న సమస్యల నడుమ ఒక స్త్రీ త్యాగశీలత, బాధ్యతాయుత నడత, అననుకూల పరిస్థితులపై ప్రతిఘటన.. ఇలా ఎన్నో అంశాలు 'స్వేదానికి రూపమిస్తే' అనే కవితలో దర్శనమిస్తాయి.

మనిషితనం మాయమై స్వార్థమే పరమార్థంగా గమిస్తున్న వ్యవస్థను చూసి

"ఓ మనిషి
అహంకారాన్ని
ఆధిపత్యాన్ని ఆర్పేయి
ఆరిపోయిన
సమానత్వాన్ని మానవత్వాన్ని
ఇకనైనా వెలిగిస్తావా...?" అంటాడు.

కరోనా విపత్తు దేశాన్ని కబళించి బడులు మూతపడిన సందర్భంలో

"ఇప్పుడు పిల్లల ఆటల్లేవు పాటల్లేవు
కేరింతలసలే లేవు
తను ఒంటరిధై
శబ్ద స్పర్శ కోసం ఆశగా ఎదురు చూస్తుంది
ఆ బడి తల్లి" అంటూ పాఠశాలకు ప్రాణాన్ని ఆపాదించి బడి పిల్లల బంగారు బాల్యాన్ని కరోనా చిదిమేసిన తీరును,బడి తల్లి విద్యార్థులకు దూరమై వారి రాక కోసం నిరీక్షిస్తున్న వైనాన్ని కవిత్వీకరించిన విధానం మనసు మనసును కదిలిస్తుంది.

'నాన్న ప్రేమ పూలను వర్షించాడు' అనే కవితలో

" నడి పొద్దులోనే అస్తమించిన సూర్యుడు మా నాన్న
తన గుండెలపై ఆడిస్తాడనుకుంటే
విధి ఆడించిన ఆటలో ఔవుటయి పోయాడు
నాన్న లేని కుటుంబం
రవి లేని ప్రపంచమైంది" అమ్మకు అత్యంత ప్రాధాన్యతను ఇచ్చింది లోకం. అయితే నాన్న లో కూడా ఉండేది అమ్మతనమే కదా. తన భారాన్ని గుండె తలుపు దగ్గరే అదిమిపెట్టి బాధ్యతల ముళ్ల కిరీటాన్ని ఆనందంగా మోసే నాన్నను కోల్పోవటం సృష్టిలో ఏ బిడ్డకైనా పూడ్చలేని వెలితే. రవి లేని ప్రపంచంతో కవి నాన్నను పోల్చడం అంధకారమైన లోకం కనుల ముందు సాక్షాత్కరిస్తుంది.'నాన్న ప్రేమ పూలను వర్షించాడు' అక్షరాలా అద్భుతమైన కవిత. ఇలా చెప్తూ పోతే ప్రతీ కవిత దేనికదే ప్రత్యేకం. పాఠక హృదయాలను సామాజిక అంశాల చుట్టూ పరిభ్రమింప జేస్తుంది. సాధారణం నుంచి అసాధారణం అయిన విశేషాలు, సూక్ష్మాం శాల నుండి సంక్లిష్ట విషయాలెన్నో కవితల రూపంలో కాల స్పర్శ ద్వారా ప్రతి పాఠకున్ని స్పృశిస్తాయి.

ప్రతి కవిత శిల్ప సౌందర్యంతో, అల్పాక్షరాల్లో అనల్పార్థ రచనగా గోచరమవుతుంది. నిగూఢమైన భావాలతో ప్రకాశిస్తుంది. అందుకేనేమో ప్రముఖ కవి సాగర్ల సత్తయ్య ముందుమాటలో అనవసర పదాలు, పదాడంబరాలు కాల స్పర్శలో ఎక్కడా కనబడవు. చైతన్యాన్ని కలిగించే కవితా వస్తువులే అణువణువునా కనిపిస్తాయని తెలిపారు. మొత్తం 43 కవితలలో మానవ సంబంధాలు, అన్నదాతల ఇక్కట్లు, శ్రమజీవుల వెతలు, జీవకారుణ్యం.. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సమాజ సజీవచిత్రం కవిత్వమై మది మదిని ఆలోచనతో పాటు రంజింపచేస్తుంది.బలమైన కవిత్వాన్ని అందించే ఆనంద్ పెరుమాళ్ళ కలం నుండి మరెన్నో రచనలు రావాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

ప్రతులకు: పెరుమాళ్ళ సరళ
ఇ.నెం.150, అమ్మ నిలయం, శివసాయి టౌన్‌షిప్ ఎదురుగా,12వ బెటాలియన్
నల్లగొండ
సెల్: 9052517815
తెలంగాణ .

- ఉప్పల పద్మ
8340933244

ఒంటినిండా గాయాలే

నీ జీవిత పుస్తకంలో అన్నీ
త్యాగాల పేజీలే దర్శనమిస్తాయి.
ఏ పేజీ చదివిన . ..నీ రుధిరంతో
రాసిన రాతలే కనిపిస్తాయి.
ఒళ్ళంతా చెమటలు పట్టిన
దేహంతో....భానుడి కిరణాల
తాకిడికి మేలిమి వజ్రానివై
మెరుస్తుంటావు.
మల్లెతీగల్లా అందమైన మా జీవితాలను
మలిచినందుకు....
నీ జీవిత ప్రయాణమంత
ఎన్ని ముళ్లబాటలో నడిచుంటుందో..
నీ దేహానికి ఎన్ని గాయాలై ఉంటాయో..
ఎద నిండా ఎన్ని బాధలున్నా
చిరునవ్వే నీ మోముకు అలంకారం
దేవతలు పంపిన స్త్రీ మూర్తివి నువ్వు.
నీ తనువునుండి రాలిపడ్డ పసిపిల్లలం.
నీ తరువు నుండి విరబూసిన పువ్వులం.

చీకటి అమావాస్య రాత్రుల్లోను
వెన్నెలను పంచే వెలుగు నువ్వు.
నువ్వు పడే కష్టాల వంతెనపై
జీవనం సాగించే జీవులం.
మా అమ్మవు నువ్వు
మా అందరిని పాలించే
మాతృమూర్తివి నువ్వు.

-అశోక్ గోనె
9441317361

భిన్నత్వంలో ఏకత్వతం..!

మానవత్వంపరిమళిస్తే
దానవత్వందహించిపోతే
సమతమమతలసుగంధం
ప్రపంచమంతానిండిపోతే
మనుషులంతాఒక్కటై
మనస్సులన్నిఏకమై
స్నేహగీతంపాడుతుంటే
విశ్వజనీనతవెల్లివిరియదా!
దేహాలువేరైన
మనులంతాఒక్కటేకదా!
విచక్షణతో
వివక్షతలవిషవృక్షాన్ని
నేలకూల్చితే
పుడమిపౌరులుఏకమై
ప్రగతిదారులనడువగలిగితే
మానవీయసౌరభాలు
మదులనిండిమానవత
మకరందంపొంగిపొరలితే
జగతినగనత
సమతారాగంవినిపిస్తే
విశ్వమానవులు
భిన్నత్వంలోఏకత్వం
సాధిస్తే
సంతోషాలసంబరాల
సప్తస్వరాలుపల్కవా..!

-డా. గన్నోజుశ్రీనివాసాచారి
8555899493

ఓ మేధావీ ... మౌనమెందుకు ?

ప్రశ్నించే తత్వాన్ని
అలవరచుకున్నప్పుడే కదా
మనకున్న హక్కులను
సాధించుకునేది !
కనుల నిండా
కునుకు పడితేనే కదా
విప్లవ జ్వాలలు
ఆరిపోయేవి !
ఆశల తీరం చేరితేనే కదా
ఆకలి దాహం తీరిపోయేది !
అంతిమ సమరం
ఆగిపోతేనే కదా
జీవన యానం
సాగిపోయేది !
జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని
ఎదురిస్తేనే కదా
జీవితంలో కలబడీ
తెగబడి నిలబడేది !
అందుకే ...
పోరాటాలే ఇప్పుడు.."శరణ్యం"
లేకపోతే ...
బతుకంతా... "అరణ్యం"!

- రవి చంచల
8500330700

మొదటి అడుగులోనే విలక్షణత ప్రదర్శించిన అరుణా బట్టువార్

చిన్నతనం నుండే అక్షరాలమీద ధ్యాస పెట్టి,తన మనసులో మెదిలిన భావాల్ని కవితలుగా అక్షరీకరించి,ఉపాధ్యాయ శిక్షణ పొందుతున్న తోటి ఛాత్రోపాధ్యాయులు మరియు ఉపాధ్యాయులపై కవితలు రచించి,వారి ఆదరాభిమానాలను చూరగొన్న అరుణ బట్టువార్ గారు"భావతరంగాలు" కవితా సంపుటితో మన ముందుకు వస్తున్నారు.ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేస్తూ సాహిత్యంలో రాణిస్తున్న కవయిత్రి అరుణ బట్టువార్ గారికి ముందుగా అభినందనలు. సాహిత్యంవైపు వారు వేసిన మొదటి అడుగు ఇది.జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులకు తన మొదటి గ్రంథాన్నికవితారూపంలో అంకితమిస్తూ అమ్మానాన్నలపట్ల తనకున్న ప్రేమను చాటుకున్నారు.

అరుణ బట్టువార్ గారు సామాజిక చింతన కలిగిన వారు.వీరి కవితా సంపుటి గమనిస్తే ఈ విషయం తెలుస్తుంది. పర్యావరణ రక్షణ,అడవి తల్లి,అటవీ జంతువులు,కూలి, ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్, మా వూరి చెరువు తదితర శీర్షికలతో రాసిన కవితలు సామాజిక స్పృహను,సమాజం పట్ల తనకున్న బాధ్యతలకు అద్దంలా ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.అరుణ గారి కవితా సంపుటిలో స్మృతి కవిత్వం కూడా చోటు చేసుకుంది.అలంకారాలను కవిత్వంలో ప్రతిక్షేపిస్తూ పది కవితలను కవితా సంపుటిలో చోటు చేసుకోవడం కవితా సంపుటికే వన్నె తెచ్చిందనడంలో అతిశయోక్తి కాదు.మొదటి ప్రయత్నంలోనే ఒక వినూత్న ప్రయోగం చేశారు అరుణ బట్టువార్ గారు.ఇది పాఠకులను తప్పక ఆకర్షిస్తుందని నా నమ్మకం.అంతే గాకుండా తొర్రి మొగుడు, చిలిపి సంసారం,భోగి పళ్ళు,చిన్ని ఆశలు,ఎదురు చూపు, చిన్నిఆశల శ్రీమతి లాంటి హాస్యం పండించే కవితలు కూడా ఉన్నాయి.ఇవి భార్యాభర్తల మధ్య అన్యోన్యత,అనురాగాలు, చిలిపి కయ్యాలను ఒకింత హాస్యరసంతో పండించారు.

కవయిత్రి అరుణ బట్టువార్ గారిలో భావ కవిత్వం,ప్రణయ కవిత్వం కూడా పుష్కలంగా ఉందనడానికి అనేక కవితలు సాక్ష్యంగా నిలిచాయి.

"నువ్వు వస్తావనీ
నన్ను మైమరపిస్తావని
యెదనిండా నీ తలపులతో
నేనెదురు చూస్తున్న
నీ రాకకై" అంటు ప్రేయసి రాకను ఆహ్వానిస్తూ రాసిన "ప్రియురాలు"కవిత

"నా మనసు ఊహ తరంగాలలో ఉప్పెనలా
నీ కొరకు ఎగిసెగిసి పడుతోంది నెచ్చెలి"

"సుకుమార సుందరి"కవితలో, ప్రేయసిని తలచుకున్న ప్రియుడి మనసులోని కదలికలను

"నీ వలపు మధువును
బంబరమై జుర్రుకొని
నీ ఒడిలో పసివాడినై
ఓలలాడుతున్న కల
నా ప్రేమ సామ్రాజ్య రాణివై
నిలిచిపోవాలనే ఆశ
నువ్వు కాదంటే ఆగును
నా శ్వాస" అందాల సౌదామినిలో చక్కని ప్రేమ,ప్రణయ, భావకవిత్వాన్ని మన ముందుంచారు.

"బాధ్యతల నడుమ బంధీవి నీవు
సేవలోనే సంకెళ్ళేసుకునీ
కుటుంబమనే జైల్లో
యావజ్జీవ కారాగార
శిక్షలో చిక్కిన
ఖైదీని నీవు" అంటూ

"నిత్యం పనులతో సతమతమౌతూ,ఆ శ్రమను తన ముఖంలో కన్పించకుండా నవ్వులు పులుముకొని,విరామమెరుగని అవిశ్రాంత శ్రమ జీవి స్త్రీ''యని వాస్తవాలను వాస్తవంగా వివరించారు.

మరో కవితలో

"బతుకు భారం అయినపుడు
తోడు నీడ అయినవారు బంధువులు
బాధలు అనే సుడిగుండంలో చిక్కినపుడు
మేమున్నామని భరోసా ఇచ్చేవారు బంధువులు" అని తెల్పి చెప్పారు.

అరుణ బట్టువార్ గారి ''భావ తరంగాలు"కవితా సంపుటిలో కవితలన్నీ సామాజిక చింతన,మానవ విలువలు, సందేశాత్మక భావనలతో నిండియున్నవి. మొదటి ప్రయత్నంలోనే కొత్త ప్రయోగాలతో మనముందుకు తన కవిత్వంతో వచ్చిన వీరి కవిత్వాన్ని ఆస్వాదిద్దాం.మరింత మంచి కవిత్వాన్ని రాయడానికి ప్రయత్నిస్తారని ఆశిద్దాం.

-వైరాగ్యం ప్రభాకర్
9014559059

కంచె చేను మేస్తే

కంచె చేను మేస్తే
కను రెప్ప కనుపాప ను కాటేస్తే
కన్నవారే ఉసురు తీస్తే
అభం శుభం తెలియని పిల్లలు
కానరాని లోకాలకు తరలిపోతే
ఇలాంటి చోద్యం ఎక్కడైనా చూసామా?

ఒకవైపు దేశం ప్రగతి పథంలో
దూసుకుపోతున్నదని అంటున్నాము
ఇంకోవైపు మూర్ఖత్వంలో
కొట్టు మిట్టాడుతున్నాము.

ఒకవైపు శాస్త్రవిజ్ఞానం అంటున్నాము
ఇంకోవైపు చూస్తే మాంత్రిక తాంత్రిక
శక్తులతో సహవాసం చేస్తున్నాము.

ఒక వైపు అందని చందమామపై
కాలు మోపుతున్నాము.
ఇంకోవైపు బూజుపట్టిన సిద్ధాంతాలతో
అదఃపాతాళానికి చేరుకుంటున్నాము.
ఒకవైపు టెక్నాలజీ ద్వారా ఎంతో
సాధించామని సంబర పడుతున్నాము
ఇంకోవైపు మూఢత్వం లోకి
దిగబడిపోతున్నాము
తల్లి తండ్రులు గా పిల్లలకు
కర్తవ్యబోధ చెయ్యవలసిన వాళ్లే
హృదయం లేకుండా వాళ్ల చేత్తో నే
ఊపిరితీస్తే
మాటరాని మూగ జంతువులు కూడా
తమ సంతానానికి హాని తలపెట్టవే
సభ్యసమాజం లో ఉంటూ
జంతు ధర్మంకంటే
హీన సంస్కృతి ఎలా అలవడింది.
జన్మనిచ్చిన వారే
జీవం హరించి
ఆత్మను కుళ్లబొడిచి
కొరివి పెడితే
అంతులేని అన్యాయం
తలపెడితే
ఎవరు న్యాయం చెయ్యగలరు

-అరుణ డేనియల్
9000606889

రెండు అక్షరాల పదం

ఆమె తన ఆశలను
ఆశయాలను వారిలో నింపుతూ
ప్రతినిత్యం జీవనదియై ప్రవహిస్తూ
జీవిస్తోంది ఆమె..
తాను మండుటెండలో నడుస్తూ
కాయకష్టం జేస్తూ కాలిబూడిదైనా
తన పిల్లలసుఖానికై పరితపిస్తూ
ప్రతినిత్యం చిగురించే పచ్చని చెట్టామె!
ఆమె పొలంలో చెట్టైనిలుస్తూ
గొడ్డుగోడకు కావలైతూ
పసిపిల్లలకు అన్నీతానై
ఆశయాలనే విత్తులుగా నాటి
ఆత్మవిశ్వాసానే ఆభరణంగా ధరించి
పుట్టువండిన పుట్టెడు గోసను వడుతూ
సంసారజీవితానికి
తానే దిక్సూచై నడుస్తడు.
తాను పస్తులుంటూ
పదిమందికి అన్నమెడుతూ
తన పిల్లలసుఖానికై పాటుపడుతూ
వారి ఎదుగుదలే ఎదతడిగా
అభివృద్ధిదారతోనే దాహార్తిని
తీర్చడానికి జన్మించినతల్లి ఆమె.
కంటిపై కునుకు లేకా
ప్రతినిత్యం శ్రమిస్తూ
చెమట చుక్కలతో
వెలుగునిచ్చే దీపప్రమిదామె.
అష్టకష్టాలను ఎతలను గాక
సుఖసంతోషాలనే కానుకగా
అష్టైశ్వర్యాలనే వారసత్వంగా
విజ్ఞానసుధలనే తరగని నిధులుగా
వారసత్వంగా ఇవ్వడానికే పరితపించే
పరమాత్ముడు సృష్టించిన
పాలధారే అమ్మ.
తాను మనశ్శాంతిని
విశ్రాంతిని గోరక..
దూరాలను చేదించే వలస పక్షై
ప్రకృతి ఒడిలో ప్రవహించే నదియై
అందరి సుఖంలో తనసుఖంజూసుకొనే
మమతానురాగాల కల్పవల్లి.
ఆమె పుట్టినింటి పూదోటలోని ఆణిముత్యం
ఆమె మెట్టినింటి మెడలోని ఆభరణం
చరితలో చెరగని
రెండు అక్షరాలపదం అమ్మ...

-ఉప్పరి తిరుమలేష్
9618961384

తెలంగాణ సినీగేయ వైభవం

ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల సందర్భంగా తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ ప్రచురించిన పుస్తకాల్లో ఈ పుస్తకం ఒకటి. తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావుగారి ముందుమాట అకాడమీ అధ్యక్షులు డా॥నందిని సిధారెడ్డి "ప్రశంస" చంద్రబోసు, డా॥ సుద్దాల అశోక్‌తేజ అభినందనలు ముందుగా వున్నాయి. దాదాపు పాతిక మంది సినీ కవుల గురించి ఈ పుస్తకంలో రాసారు. వారు రాసిన ప్రఖ్యాతినొందిన పాటలు గురించి ఇతర ముఖ్యాంశాలతో ఈ పుస్తకం రాసారు. సింగిల్‌కార్డ్ రైటర్ నారాయణరెడ్డి గారిలా రాసిన మౌనశ్రీ మల్లిక్, పరిశోధకుడిగా పాటల రచయితగా ఉన్న తిరునగరి శరత్ చంద్ర, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ గ్రహిత పింగళి చైతన్య.. లాంటి యువ కవుల్ని కూడా పరిచయం చేస్తే సమగ్రత చేకూరేది. కోడిబోయె లక్ష్మమ్మ

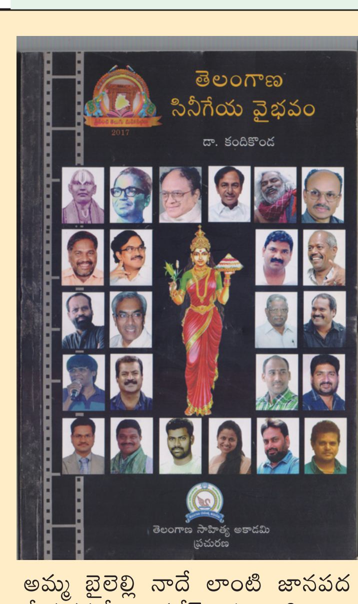

అమ్మ బైలెల్లి నాదే లాంటి జానపద గేయకర్త నీలం గణేష్‌రావులాంటి వార్ని రాయాలి. 1889 అక్టోబర్‌లో "కినెటోస్కోప్" కనుగొనడంలో అంత వరకూ ఉన్న (మాయా) మాజిక్ లాంతర్లు అంతర్థానమై వాటి స్థానంలో సినిమా లాంటిది వచ్చింది. మూకీ చిత్రాలు టాకీ చిత్రాలు నుండి నేడు డిజిటల్ దాకా సినిమా ఎదిగింది. భారత్‌లో 1910లో "భక్త పుండలీక్"తో మూకీ సినిమా ప్రారంభం అయింది. ఆర్.జి. టోర్నే నిర్మించారు. 1913- ఫాల్కే రాజాహరిశ్చంద్ర"తో సినిమా ప్రారంభం ఐతే హెచ్ఎంరెడ్డి "భక్త ప్రహ్లాద" తెలుగు సినిమా తొలిగా ప్రారంభమైంది. తొలి తెలుగు సినిమా పాట రాసింది ఖమ్మం జిల్లా వాసి చందాల కేశవదాసు. ''పరితాప భారంబు భరియింప తరమా..." పాట (1932).జ తరువాత క్రమంలో దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు 1961లో ఖుషి..ఖుషీగా.. నవ్వుతూ.. అంటూ "ఇద్దరు మిత్రుల్లో" పాట రాసారు. మూడో వ్యక్తి డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి 1962లో "నన్ను దోచుకుందువటే" పాటతో "గులేబాకావళి కథ" చిత్రానికి పాట (ఎన్‌టిఆర్) రాసారు. ఆ చిత్రంలో సింగిల్ కార్డ్ రైటర్ సినారె. అన్ని పాటలూ ఆయనే రాసారు. 1997లో రాజ్యసభ సభ్యుడైన సి.నా.రె జీవితంలో ముఖ్యమైన విషయాలు రాసారు. వడ్డేపల్లి కృష్ణగద్దర్, గూడ అంజయ్య, గోరేటి వెంకన్న (ఎంఎల్‌సి), సుద్దాల అశోక్‌తేజ, చంద్రబోసు, అందెశ్రీ, జయరాజు, సిధారెడ్డి, కందికొండ, వరంగల్ శ్రీనివాస్, దాసోజు శ్రీనివాస్(అభినయ), కె.సి.ఆర్., యాదగిరి, యశ్‌పాల్, సురేందర్, శ్రేష్ఠ కృష్ణకాంత్, కాసర్ల శ్యామ్, లక్ష్మి ప్రవీణ...లాంటి వార్ని పరిచయం చేసారు ఈ పుస్తకంలో. ఆనాటి తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాటలు రాసిన కవుల పాటలు చిత్రాల్లో వచ్చాయి. కొన్ని జానపద కళావేదికల్లో ప్రాచుర్యం పొందాయి. నీలకంఠం, సుద్దాల హన్మంతు, యాదగిరి బండి, తిరునగరి రామాంజనేయులు లాంటి వారి పాటలు ఉటంకిస్తే పరిపుష్ఠిగా ఉండేది. మలిముద్రణల్లో పని చేస్తే బావుంటుంది.

ప్రతులకు: తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ కళాభవన్, రవీంద్రభారతి ప్రాంగణం
హైదరాబాద్-500 004.

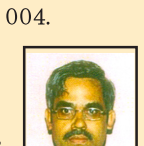

- తంగిరాల చక్రవర్తి
సెల్: 9393804472

Printed, Published and owned by VEENADAS,at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana.Published at SRT-74,Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas.
RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com.